

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

นายสุราษฎร์ แก้วอารี

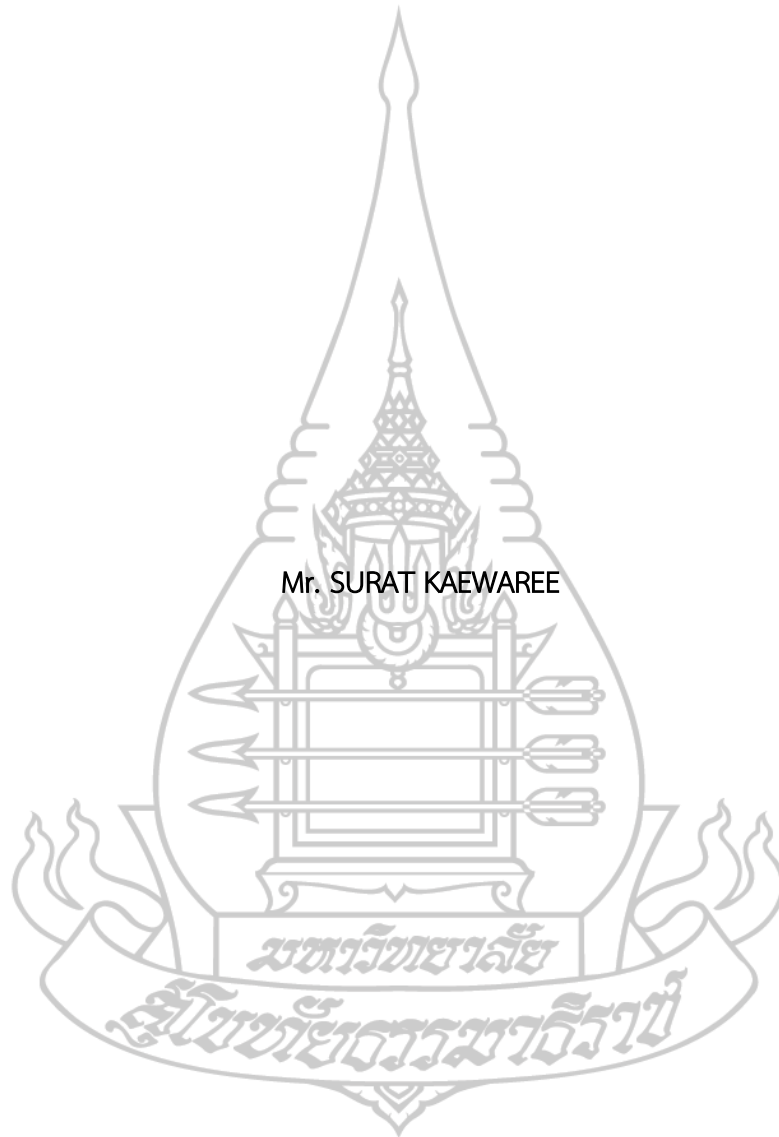
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก

ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Guidelines for Agrotourism Development of Farmers in Buriram Province

Mr. SURAT KAEWAREE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

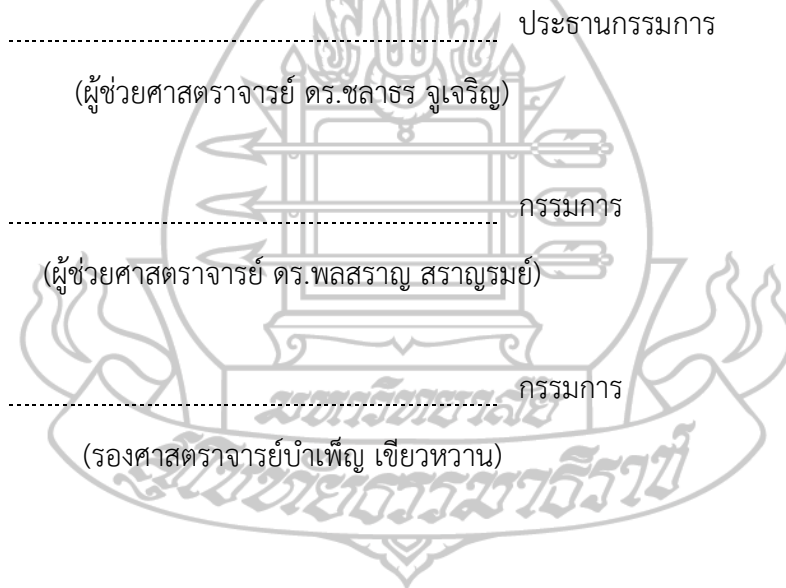
Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรใน จังหวัดบุรีรัมย์
ชื่อและนามสกุล	นายสุราษฎร์ แก้วอารี
แขนงวิชา / วิชาเอก	ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	2. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2566

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย นายสุราษฎร์ แก้วอารี รหัสนักศึกษา 2649001670

ปริญญา: เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สรานูรัมย์ (2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ
เชี่ยวชาญ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ 2) การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว 4) ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยว 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะ และ 6) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบสำรวจ ประชากรที่ศึกษาคือ 1) เกษตรกรสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน ได้จำนวน 26 คน 2) นักท่องเที่ยว ประชากรกำหนดไม่ได้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ W.G. Cochran ที่ระดับค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรตัวแทนเกษตรกร จำนวน 9 ราย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกร ร้อยละ 65.4 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 49.58 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.31 ปี ในส่วนของนักท่องเที่ยว พบว่า ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 34.63 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน โดยรถยนต์ส่วนตัว 2) เกษตรกรมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมาก ได้แก่ ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว และด้านบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยว 3) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม แรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4) นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว 5) ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว ความชำนาญของมัคคุเทศก์ กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว และมีข้อเสนอแนะให้มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาในด้านบุคลากร สินค้า/บริการ และพื้นที่ภายในแหล่งท่องเที่ยว 6) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสรุปได้ 4 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน พัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้า (2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ควรเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวก (3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว มีการให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ และการจัดกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว และ (4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย ปรับปรุงสถานที่ให้สวยงาม

คำสำคัญ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แนวทางการพัฒนา

Thesis title: “Guidelines for Agrotourism Development of Farmers in Buriram Province”

Researcher: “Mr. SURAT KAEWAREE”; ID: “2649001670”;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural and Development);

Thesis advisors: (1) Assistant Professor Dr. Ponsaran Saranrom;(2) Associate Professor Bumpen Keowan ; Academic year: 2023

Abstract

This survey research had the objectives to study 1) personal, social, and economic conditions of farmers who operated agrotourism business and tourists in Buriram province 2) agrotourism management 3) motivation of the tourists 4) satisfaction in tourism management 5) problems and suggestions and 6) development guidelines for agrotourism.

This research was survey research. The population of the study included 1) 26 young farmers who were members of community enterprise selection by using purposive random sampling method from the community enterprise committees; 20 tourist with undetermined population. The sample size of 385 people was determined by using W.G. Cochran formula with the error value level of 5%. Tool used in this study was interview form. Data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean, and standard deviation; and 3) key informants on agrotourism development guidelines such as 9 officers responsible for work on agrotourism and representative farmers. Tool used in this group was focus group. Data were analyzed by using content analysis.

The results of the research found that 1) 65.4% of farmers were female with the average age of 49.58 years old. Most of them were married with the average experience in agricultural work of 20.31 years. Regarding the tourists, it revealed that 61.0% of them were female with the average age of 34.63 years old. Most of them were single and travelled with friends by personal cars. 2) Farmers had the agrotourism management at the high level on the aspects such as the attraction of tourist sites and the tourist attraction management. 3) The motivation of tourists were at the high level on the aspect such as cultural motivation, social motivation, and personal motivation. 4) Tourists found it highly satisfactory in the aspect of tourist attraction service. 5) Problems regarding the development of agrotourism were such as public relations, network information, tourist attraction, tour guide expertise, and additional activities for tourists. Suggestions included the creation of network to connect tourist attractions in various aspects including the development regarding personnel, product/service, and internal area of tourist attractions. 6) The development guidelines for agrotourism can be summarized into 4 aspects: (1) Tourist attraction management. There should be the integration among agencies to develop product and goods standard; (2) Capacity to receive tourists of the tourist attraction. There should be a preparation of personnel, accommodations, and facilities; (3) Service providing for tourist attraction. There should be knowledge giving to tour guides and promotional activity organization for tourists; and (4) the attraction of the tourist sites. There should be a variety of tourism activity creation and the improvement of location to maintain its beauty.

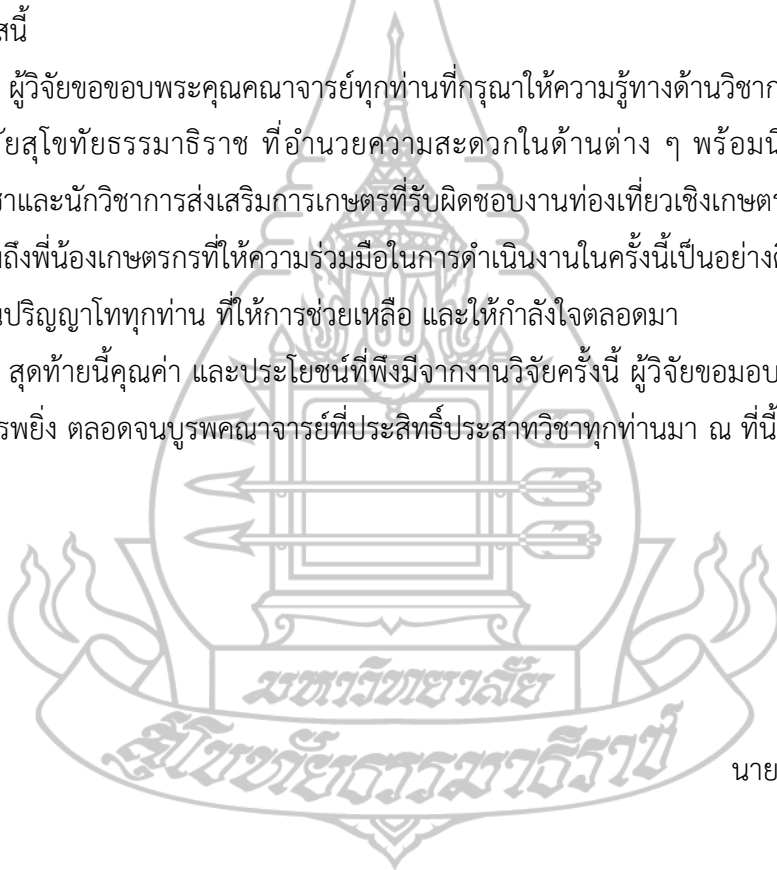
Keywords : Agrotourism, Agrotourism management, Development guideline

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สรานูรมย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมถึงการติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลาธร จูเจริญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ทางด้านวิชาการ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ พร้อมนี้ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ร่วมดำเนินงานในพื้นที่ รวมถึงพี่น้องเกษตรกรที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโททุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้คุณค่า และประโยชน์ที่พึงมีจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบน้อมบูชาคุณบิดามารดาที่เคารพยิ่ง ตลอดจนบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่านมา ณ ที่นี้

นายสุรชาษฐ์ แก้วอารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	23
บริบทพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์	25
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

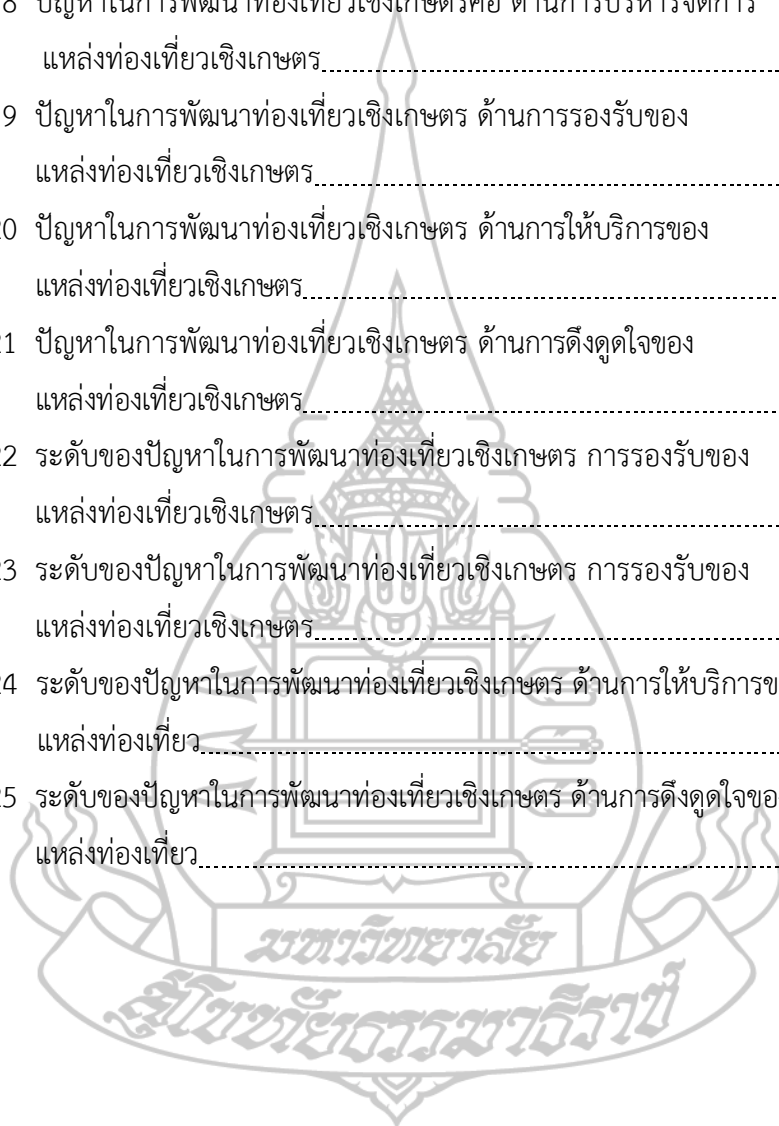
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร ที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในจังหวัดบุรีรัมย์	55
ตอนที่ 2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	63
ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	69
ตอนที่ 4 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	74
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร	79
ตอนที่ 6 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	97
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปการวิจัย	99
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	117
ก แบบสัมภาษณ์เกษตรกร	105
ข แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว	119
ค แบบสนทนากลุ่ม	126
ประวัติผู้วิจัย	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	56
ตารางที่ 4.2 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว	59
ตารางที่ 4.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	63
ตารางที่ 4.4 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	64
ตารางที่ 4.5 การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	66
ตารางที่ 4.6 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	67
ตารางที่ 4.7 การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	68
ตารางที่ 4.8 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	69
ตารางที่ 4.9 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางกายภาพ	70
ตารางที่ 4.10 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	71
ตารางที่ 4.11 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	72
ตารางที่ 4.12 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านสถานภาพ และชื่อเสียง	73
ตารางที่ 4.13 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	74
ตารางที่ 4.14 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	75
ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการรองรับ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	76
ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการให้บริการ ของแหล่งท่องเที่ยว	77
ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรการดึงดูดใจ ของแหล่งท่องเที่ยว	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือ ด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	79
ตารางที่ 4.19 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	81
ตารางที่ 4.20 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	82
ตารางที่ 4.21 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	83
ตารางที่ 4.22 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	85
ตารางที่ 4.23 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	88
ตารางที่ 4.24 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยว.....	90
ตารางที่ 4.25 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยว.....	93

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 1.2 ขอบเขตของจังหวัดบุรีรัมย์.....	25
ภาพที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์	101

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรถือเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการพัฒนาประเทศที่มีการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมด้านการเกษตรที่พัฒนาให้เป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสินค้าของชุมชน เป็นการขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำของชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐานมีความปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ เพิ่มความหลากหลายแก่นักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการบูรณาการการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานภาคี เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมวงจรด้วยการเพิ่มทักษะเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับให้ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยตามวิถีชีวิตใหม่ (New normal) สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ๆ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวและชุมชน รวมถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาด ประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อให้วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และภาคการท่องเที่ยวเชื่อมต่อกันได้อย่างลงตัว เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร สินค้าชุมชน และการบริการท่องเที่ยว (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565)

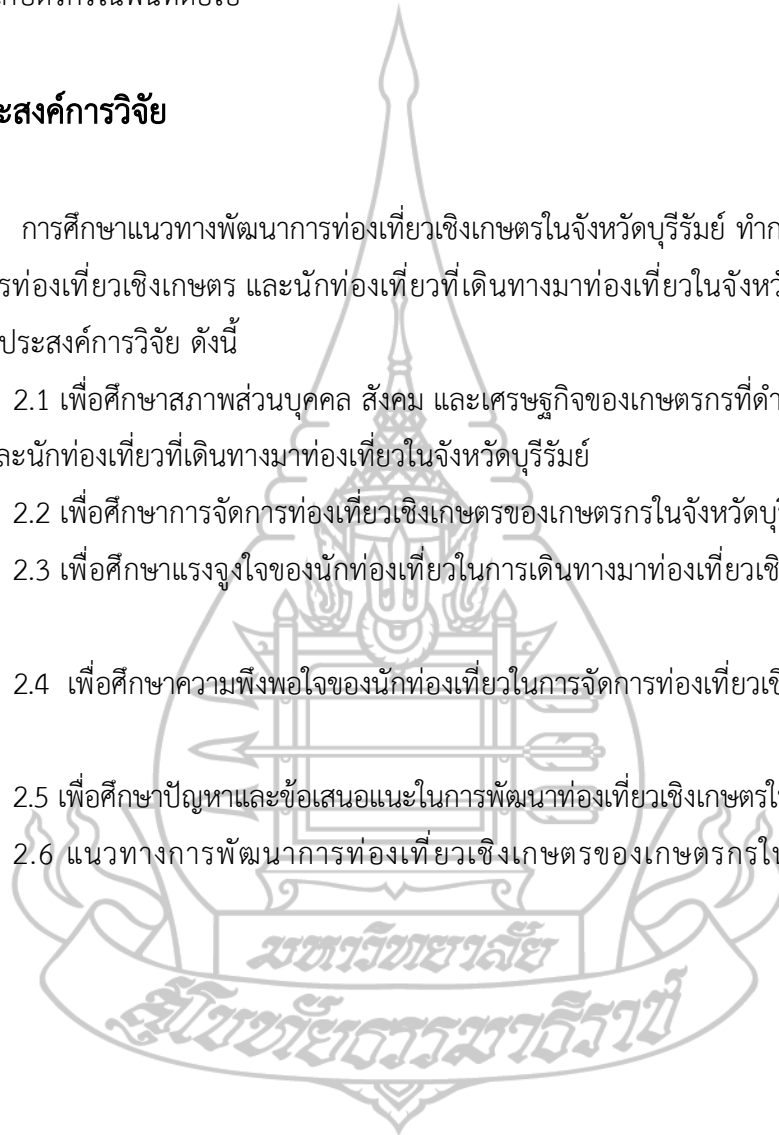
บุรีรัมย์, 2565) และรายงานนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2564 จำนวน 785,081 คน โดยแบ่งประเภทผู้เยี่ยมชมเป็นคนไทย 782,959 คน และชาวต่างชาติ 2,122 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2565) จึงเป็นโอกาสที่ดีในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แต่การดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกร ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรและนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้และความยั่งยืนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ต่อไป

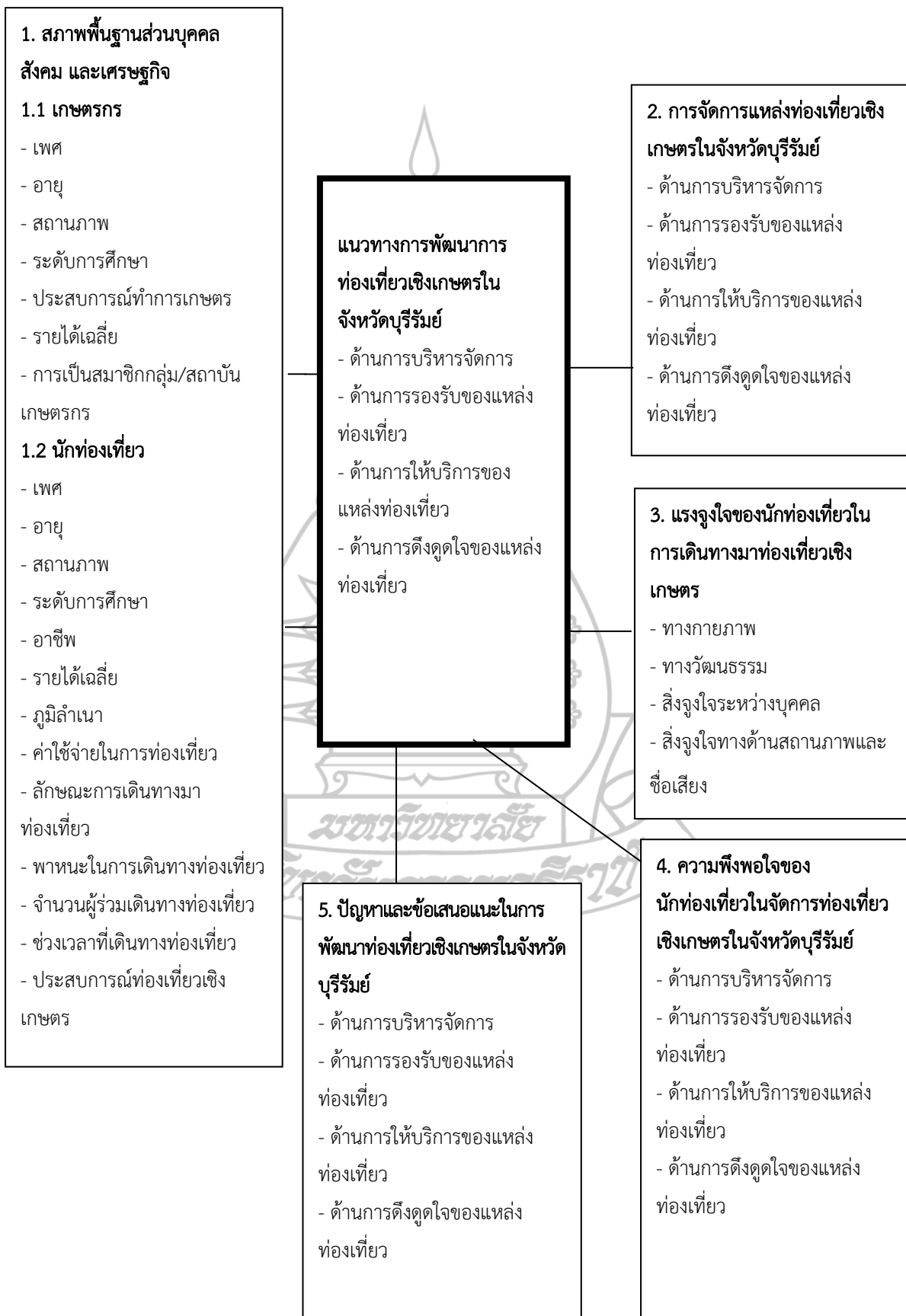
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ทำการศึกษาเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ และได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.3 เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.6 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรไว้ได้แก่

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 73 คน 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ 3) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรอำเภอ และผู้แทนหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว จำนวน 9 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย ประกอบด้วย สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แรงจูงใจและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ศึกษา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

4.4 ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยกำหนดช่วงเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2565 ถึงเดือนมิถุนายน 2566 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 - 2566

5.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

5.3 นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

5.4 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นไปตามระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิง

เกษตร เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.5 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งทีกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางออกท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ประกอบด้วย แรงจูงใจด้านกายภาพ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม แรงจูงใจระหว่างบุคคล และแรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง

5.6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.7 แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบหลัก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สามารถนำแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไปใช้ในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

6.2 เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้วางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำมาสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. บริบทพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์
6. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่จะทำให้เกิดรายได้ไปสู่ชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชมชุมชนภาคการเกษตร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไว้ดังนี้

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ได้มีผู้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไว้หลากหลายและมีสาระสำคัญในลักษณะเดียวกัน สรุปได้ ดังนี้

กรมส่งเสริมการเกษตร (2561) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้ นำกลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพได้ และยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น โดยการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชมชุมชนภาคเกษตรกรรม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชาวชนบท ศึกษาค้นคว้าและหาประสบการณ์ในเรื่องเกษตรกรรม ซึ่งอาจเป็นทั้งในรูปแบบดั้งเดิมและเกษตรกรรมที่มีความก้าวหน้าทันสมัย รวมถึงได้เที่ยวชมทัศนียภาพที่สวยงามของชุมชนนั้นๆ

ทั้งนี้เกษตรกรและชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน ทั้งในและนอกภาคการเกษตรได้ นอกจากนี้ยังจะเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรและชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนให้มีความยั่งยืนตลอดไป

กรมการท่องเที่ยว (2565) ได้ให้นิยามคำสำคัญและคำศัพท์เฉพาะของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นด้านการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรม โดยอาจให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัวและชุมชน ส่วนความหมายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ แหล่งท่องเที่ยวที่เสริมสร้างความรู้ด้านการเกษตร ควบคู่กับ การพักผ่อนและความบันเทิง นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสัมผัสกับวิถีชีวิตเกษตร ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลายเพื่อสร้างทักษะ แลกเปลี่ยนความรู้ด้าน การเกษตรและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสามารถซื้อหา ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนกลับสู่ภูมิลำเนา

อาทิตยา พงษ์พรม (2565) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยว ที่เน้นการเรียนรู้ และพักผ่อนหย่อนใจ ณ แหล่ง เกษตรกรรม หรือชุมชนเกษตรกรรม ซึ่งมีรูปแบบ การเกษตรที่มีความโดดเด่น มีกิจกรรมทาง การเกษตรที่น่าสนใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถ ร่วมฝึก ปฏิบัติตลอดจนได้เรียนรู้และเข้าใจถึง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ชนบธรรมนิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน บนพื้นฐานของ การร่วมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมระบบนิเวศในชุมชน

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชม ชุมชนภาคเกษตรกรรม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต ชนบธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของ ชาวชนบท ศึกษาค้นคว้าและหาประสบการณ์ในเรื่องเกษตรกรรม ซึ่งอาจเป็นทั้งในรูปแบบดั้งเดิม หรือการเกษตรกรรมที่มีความก้าวหน้าทันสมัย

1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562) จำแนกประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1 แบ่งตามกิจกรรมการเกษตรหลัก ได้ 5 ประเภท ได้แก่ 1.การเพาะปลูก 2.การเลี้ยงสัตว์ 3.การประมง 4.การเกษตรและป่าไม้ 5.การเกษตรผสมผสาน

1.2.2 แบ่งตามลักษณะเจ้าของกิจการ ได้ 7 ประเภท ได้แก่

- 1) โครงการตามพระราชดำริ
- 2) บริหารจัดการโดยภาครัฐ
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 4) องค์กรเอกชน
- 5) เกษตรกร สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน
- 6) บุคคลทั่วไป

1.2.3 แบ่งตามขนาดของแหล่งท่องเที่ยวได้ 5 ประเภท ได้แก่

- 1) ขนาดเล็ก พื้นที่ ≤ 20 ไร่
- 2) ขนาดกลาง พื้นที่ 21 – 50 ไร่
- 3) ขนาดใหญ่ พื้นที่ ≥ 51 ไร่

สรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ การแบ่งตามกิจกรรมการเกษตรหลัก การแบ่งตามลักษณะเจ้าของกิจการ และการแบ่งตามขนาดของแหล่งท่องเที่ยว

1.3 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562) จัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้ 3 รูปแบบ คือ

1.3.1 แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคล ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน สวนมังคุด สวนไม้ดอก ไม้ประดับ หรือแม้แต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ การตลาด และยังสามารถซื้อผลผลิตที่ทางสวนจัดขึ้นอีกด้วย

1.3.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล เช่น การจัดงานวันทุเรียนโลก งานวันเงาะโรงเรียน ท่งทานตะวันบาน ท่งดอกปทุมมา ซึ่งการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีขึ้นเฉพาะในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตรเท่านั้น

1.3.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชน ร่วมกันจัดตั้ง บริหาร และจัดการท่องเที่ยว การจัดภูมิทัศน์ การให้ แนวความคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่และความสามารถ ของเกษตรกรในชุมชน

เจษฎา นกน้อย (2559) จัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามลักษณะและรูปแบบกิจกรรมที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่ง แล้วแต่สภาพของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1) การแสดงสินค้าหรือสาธิต แปลงสาธิตพันธุ์พืชสวยงามและหลากหลาย เช่น กล้วยไม้ดอกไม้ พืชผักในท้องถิ่น และจากต่างประเทศที่น่าตื่นตาตื่นใจ แปลงรวบรวมพันธุ์ชนิดต่างๆ เช่น พันธุ์กล้วยไม้ พันธุ์พริก พันธุ์มะเขือ เป็นการรวบรวมพันธุ์จากแหล่งต่างๆทั่วโลก การแสดงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆทางการเกษตร เช่น การปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิตการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวการบรรจุภัณฑ์ การแปรรูปผลผลิต การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงไหม การเลี้ยงครั่ง การแสดงประเพณี

วัฒนธรรมด้านการเกษตรในอดีตที่ผ่านมา เช่น การตกกล้า การไถนา การดำนา การแสดงงานฝีมือ หรือหัตถกรรมต่างๆ การแสดงเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องไม้ และวิถีการเกษตรไทยในอดีต

2) ให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมระยะสั้น การเข้าชมสวนเกษตร เช่น ดอกไม้ พืชผัก สมุนไพร ผลไม้ โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บกินผลผลิตเองจากต้น หรือการซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บเองได้ ทำกิจกรรมระยะสั้นร่วมกับชาวบ้าน เช่น ชีควาย นั่งเกวียนไถนา กรีดยาง พายเรือ ทอดแห

3) ให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาและสัมผัสการใช้ชีวิตของชาวชนบทเกษตร โดยให้นักท่องเที่ยวได้รับบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะดวก สะอาด

4) การอบรมให้ความรู้การเกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ฝึกหัดปฏิบัติเกี่ยวกับการทำการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การปลูกและดูแลรักษาพืช

5) จำหน่ายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตร สินค้าอาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองของเกษตรกร ของใช้และของที่ระลึกต่างๆ

6) ใ้ลู่ทางด้านธุรกิจเกษตร ในช่วงที่ธุรกิจอื่นๆ ประสบปัญหาเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำเช่นในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาหาลู่ทางในการทำธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนรวดเร็ว และเป็นธุรกิจที่ยังก้าวหน้าไปได้ ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสพบเห็นกิจกรรมของเกษตรกร แล้วอาจจะเกิดแนวคิดในการทำธุรกิจ

ทั้งนี้ การที่จะนำเสนอลักษณะและรูปแบบของกิจกรรมใดแก่นักท่องเที่ยวขึ้นอยู่ กับจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ประกอบกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม มิอาจละเลยวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าดำเนินการเพื่ออะไร และเมื่อดำเนินการแล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่

ณัฐพงศ์ ฉายแสงประทีป (2557) จัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามกิจกรรม การท่องเที่ยว ดังนี้

1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการสาธิตแหล่งท่องเที่ยวที่ เน้นกิจกรรมการสาธิต ได้แก่ ฟาร์มเพาะเห็ด ฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และแปรรูปอาหาร แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ จะเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตทั้งวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสาธิตต่อนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชม กิจกรรมท่องเที่ยวประเภทนี้ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มาศึกษาดูงาน หรือนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม และต้องการประสบการณ์ไป พัฒนาอาชีพเกษตรของตนเอง

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบการให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรทั้งหมดมี กิจกรรมการให้ความรู้ แต่มีใช้กิจกรรมหลักของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดมีแหล่ง ท่องเที่ยวบางประเภทเท่านั้นที่ เน้นกิจกรรมการใช้ความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ ฟาร์มเกษตรอินทรีย์

มีการเตรียมสถานที่ การบรรยายและวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ กิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทแบบนี้เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการ ทาความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร

3) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบจำหน่ายสินค้าชุมชน แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์การเกษตร แต่โดยภาพรวมแล้ว การจำหน่ายสินค้าให้นักท่องเที่ยว มิใช่กิจกรรมหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรข้างกลาง มีเพียงแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่รวบรวมสินค้าชุมชน เพื่อการจำหน่าย โดยมีการสาธิตการแปรรูปขนมชนิดต่างๆ ร่วมด้วย

4) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบแนะนำธุรกิจเกษตร กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เป็น จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวฟาร์มเลี้ยงผึ้ง และฟาร์มเพาะเห็ดเกษตรกร จากพื้นที่ต่างๆ เดินทางมาท่องเที่ยวใน รูปแบบการศึกษาดูงาน แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ นอกจากจะให้ข้อมูลด้านการผลิตและการลงทุน แล้วยังผลิตวัสดุ อุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งและการเพาะเห็ด เพื่อจำหน่ายให้ผู้สนใจลงทุนธุรกิจดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถกำหนดรูปแบบได้หลายประเภท ตามลักษณะกิจกรรมที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น การอบรมให้ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยว การร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การจำหน่ายสินค้าแหล่งท่องเที่ยว การสาธิต การศึกษาดูงานการพักผ่อน ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว

1.4 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรปี 2565

กรมส่งเสริมการเกษตร (2565) ได้กำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายใต้โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ดังนี้

1.4.1 เน้นการดำเนินการในรูปวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม ชุมชน เป็นอันดับแรก

1.4.2 มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น สภาพพื้นที่

ภูมิทัศน์ การคมนาคม ความพร้อมชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน ฯลฯ

1.4.3 มีองค์ความรู้กิจกรรมการเกษตรที่โดดเด่น หรือมีนวัตกรรมด้านการเกษตร เป็นจุดเด่นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เช่น มีการปลูกพืชที่มีการบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นเกษตรอัจฉริยะ มีการดำเนินงานในรูปแบบ BCG Model มีวิถีชีวิตทางการเกษตรที่โดดเด่น ขบวนการผลิตทางการเกษตร การทำนา การผลิตพืช ไม้ดอก ไม้ผล พืชผัก การเลี้ยงผึ้ง การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ศิลปหัตถกรรม การแปรรูปจากสินค้าเกษตร วัฒนธรรมเกษตรวนเกษตรหรือมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ฯลฯ

1.4.4 มีความปลอดภัยทั้งในด้านการเดินทาง การอยู่พักค้าง การร่วมกิจกรรม มีสุขอนามัยที่ดี และอื่นๆ

1.4.5 การคมนาคมสะดวก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปถึงหมู่บ้าน/
แหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย

1.4.6 ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลัก หรือท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น น้ำตก ถ้ำ วัด ฯลฯ

1.4.7 ชุมชนและนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.8 มีความสนใจ

จากแนวทางส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปี 2565 ของ
กรมส่งเสริมการเกษตร สรุปได้ว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เน้นการดำเนินงานในรูปแบบ
วิสาหกิจชุมชน กลุ่ม และชุมชน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์
ความรู้กิจกรรมการเกษตรที่โดดเด่น หรือมีนวัตกรรมด้านการเกษตรเป็นจุดเด่นสามารถดึงดูด
นักท่องเที่ยวได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ต้องมีการบริหารจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวเช่นเดียวกับกิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบเกณฑ์มาตรฐาน
ในการกำหนดคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้
ยั่งยืน ดังนี้

2.1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระทรวงการท่องเที่ยว ได้กำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตร จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการ
กำหนดตัวชี้วัด และกำหนดระดับมาตรฐาน ให้เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป
รวมทั้งกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นไปตามระดับ
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่กำหนดไว้ต่อไป ดังนี้

2.1.1 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมการท่องเที่ยว (2565) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานคุณภาพ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการ การบริการ
และความปลอดภัย เพื่อการยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย
4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โดยคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึกและควมมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

รวมถึงกำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ปัจจัยหลักหรือปัจจัยรอง / ตัวแปรหลักหรือตัวแปรรอง ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อแสดงถึงคุณลักษณะของ องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน วางแผน ควบคุม ดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากการวางแผนบุคลากร งบประมาณ ผลิตผลทางการเกษตร แผนการตลาด เป็นต้น

2) การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่อนุรักษ์ ถนนและลานจอดรถ เป็นต้น

3) การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อม ด้านการรักษาความปลอดภัย การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย

4) การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย และมลพิษ ในอากาศที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

5) การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วม ในวิสาหกิจชุมชน การรักษาวัฒนธรรม การจ้างงานและสร้างรายได้ในชุมชน

6) การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัทท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

7) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การรักษา ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการผลิต ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ การผลิตแบบปลอดภัย ต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย

8) การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ การรักษาความสะอาดห้องน้ำและที่พัก การดูแลรักษาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว

9) การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร การพัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์ การยกระดับมาตรฐานสินค้าไปสู่สากล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อสำหรับลูกค้า

10) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ วิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความพร้อมในการจัดหาบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) เส้นทางเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เดินทางสะดวกและปลอดภัย (ความสะดวก พิจารณาจากช่วงเวลาที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ต่อปี)

2) ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต

3) ความพร้อมด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ การมีหรือไม่มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ประเภทของที่พัก เช่น ที่พักแบบโฮมสเตย์หรือแบบกางเต็นท์นอน

4) ความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น ไม่มีอาหารบริการ มีอาหารบริการ เฉพาะเมื่อสั่งจองล่วงหน้า และมีร้านอาหารบริการในแหล่งท่องเที่ยว

5) การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ มีการกระจายหรือส่งต่อนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเกินกว่าจำนวนที่กำหนด

6) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว มีบุคลากรพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวตลอดเวลาหรือไม่และมีเพียงพอหรือไม่ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

7) การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว มีการกำหนดช่วงฤดูกาล หรือระยะเวลา เปิด-ปิด ของแหล่งท่องเที่ยว ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปีหรือไม่

องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึงความสามารถในการสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบรรยายแนะนำสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว แจ้งให้ทราบถึงกติกาและการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยว ขณะเยี่ยมชมหรือพักอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

- 2) มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออธิบายถ่ายทอดความรู้ และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน มัคคุเทศก์ หรือผู้นำชมสามารถพูดภาษาต่างประเทศ ได้ หรือไม่
- 3) ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก สำหรับให้บริการ นักท่องเที่ยวจับจ่าย ซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว หรือนำกลับบ้าน
- 4) ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้การพักผ่อนและให้ความบันเทิง ภายในแหล่งท่องเที่ยวที่ประเภท
- 5) การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เช่น เอกสารหรือ แผ่นพับ บอร์ดหรือป้ายแสดงข้อมูลหรือความรู้ด้านการเกษตร และการสาธิตวิธีปฏิบัติ
- 6) การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการ รถพ่วง รถจักรยาน หรือพาหนะต่าง ๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ หรือส่วนบุคคล
- 7) การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการ ส่งจดหมาย โทรศัพท์ภายในและภายนอกประเทศ บริการอินเทอร์เน็ต
- 8) การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้แก่ การให้บริการอุปกรณ์ฝึกทักษะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้บริการฝึกอบรมเป็นหมู่คณะ
- 9) การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ แหล่งท่องเที่ยวมี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการผู้สูงอายุและคนพิการหรือไม่ ที่สำคัญ ได้แก่ ห้องน้ำทางลาด เอียง ทางสัญจร สื่อเพื่อการเรียนรู้และฝึกอาชีพผู้สูงอายุและคนพิการ

องค์ประกอบที่ 4 : ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึงความสามารถในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 1) ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ที่เป็น ต้นแบบของการทำเกษตรกรรม เช่น การผลิตพืชแบบไม่ใช้ดิน ฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ที่มีคุณค่าต่อการ เรียนรู้และมีการถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยว
- 2) ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเกษตร ทฤษฎีใหม่ การเกษตรกรรมแบบธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์ การผลิตสารชีวภาพเพื่อกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น
- 3) สภาพธรรมชาติและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว มีความสวยงาม ตามธรรมชาติหรือได้รับการและตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม และกลมกลืนกับธรรมชาติ
- 4) ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ภายในระยะรัศมี 20 กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

5) การได้รับรางวัล ใบรับรองหรือใบประกาศเกียรติคุณ จากองค์กรหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น รางวัลกินรี รางวัลโลกสีเขียว ตราสัญลักษณ์ A (Agrotourism)

6) ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ไวน์ สบู่สมุนไพร ผลไม้แปรรูป สินค้าหัตถกรรม เป็นต้น

7) ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การอบ การนวดและประคบสมุนไพร การขี่ม้า การรีดนมวัว การเก็บผลไม้ การคราดหอย การตกปลา การนั่งช้าง เป็นต้น

8) การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร ได้แก่ การร่วมกิจกรรมและพักค้างคืนกับเกษตรกรในที่สูง การสัมผัสชีวิตของชาวนาไทยในภาคกลาง การร่วมกิจกรรมกับชาวประมงชายฝั่งทะเล การร่วมกินอยู่และทำกิจกรรมกับชาวสวนอัมพวา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการ เพื่อการยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1.2 การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2561) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีความเกี่ยวข้องกัน คือ เจ้าของสวน ผู้จัดการที่เข้าร่วมถึงมัคคุเทศก์ และนักท่องเที่ยวที่แต่ละกลุ่มจะต้องรู้วิธีการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อการท่องเที่ยววิถีเกษตรที่ยั่งยืน ดังนี้

1) แนวทางบริหารจัดการของเจ้าของสวน

(1) เตรียมสถานที่เที่ยวชม

ควรเป็นเส้นทางวงรอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นกิจกรรมอย่าง

ครบถ้วน

(2) การสาธิต

หากมีมุมสาธิต ควรจัดเจ้าหน้าที่เตรียมการสาธิตให้ชม

(3) มัคคุเทศก์

มีมัคคุเทศก์นำชมสวน สามารถอธิบายได้ดีมากกว่าหรือ

เท่ากับเจ้าของสวน (มีเกร็ดความรู้ มีการเปรียบเทียบ)

(4) สถานที่พักผ่อน

จัดมุมสถานที่พักผ่อน จัดมุมบริการอาหารและเครื่องดื่ม
จำหน่าย (โดยอาจขอให้เพื่อนบ้านบริการแทนเพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น) มุมนี้จำหน่ายสินค้าและ
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกด้วย ทั้งของในสวนและเพื่อนบ้านใกล้เคียง

(5) อุปกรณ์ที่ทิ้งขยะ

จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ทิ้งขยะ แยกเปียกและแห้ง

(6) บริหารห้องน้ำ ห้องสุขา

มีบริการห้องสุขาที่สะอาด (อาจมีกล่องรับเงินบริการ
เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลได้รับผลประโยชน์

2) แนวทางบริหารจัดการของผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์

(1) ต้องรอบรู้สถานที่แห่งนั้นอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อมูล
ในการตัดสินใจและการเตรียมตัวแก่นักท่องเที่ยวได้

(2) รู้ข้อปฏิบัติและข้อห้ามในการเที่ยวสวนเกษตร และถ่ายทอด
ความรู้ให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจก่อนเดินทาง

(3) หลังจากนำเที่ยวชมแล้ว ควรหาเวลาให้นักท่องเที่ยวแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น สัก 15 – 20 นาที ระหว่างการเดินทางกลับ หรือเป็นการประเมินผลการชมสวนนั้น ๆ
เพื่อนำไปปรับปรุงได้

3) แนวทางการเตรียมตัวไปท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

(1) เป็นผู้สนใจการทำสวนเกษตรแต่ละสาขาที่จะไปชม
(2) มีการเตรียมตัวเดินทาง และเตรียมอุปกรณ์ของใช้ตามที่
ผู้จัดรายการนำเที่ยวแนะนำ

(3) ปฏิบัติตามข้อแนะนำและข้อห้ามของแต่ละสถานที่ เพราะต้นพืช
และธรรมชาติรอบด้านนั้น มีความอ่อนไหวและเปราะบาง มีโอกาสติดเชื้อโรคจากผู้ไปเยือนได้ใน
ทำนองเดียวกันหากนักท่องเที่ยวบางคนเป็นภูมิแพ้ต่อสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชง่าย ก็ควรต้อง
ระมัดระวังเช่นกัน

(4) มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวที่
ไปเยือนมีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด และสวยงาม

นภดล แสงแข และคณะ (2563) แบ่งรูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
จังหวัดจันทบุรี ได้ 3 รูปแบบนั่นคือ 1) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม
(Niche Market Style) 2) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบการจัดการพื้นที่ (Zoning
Style) 3) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เรียนรู้วิถีเกษตร (Learning Style)

กล่าวโดยสรุป การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นไปตามระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป รวมถึงเป็นแนวทางดำเนินการดำเนินงาน เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการบริหารจัดการบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

การเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ ทำให้สามารถเข้าถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว รายละเอียด ดังนี้

3.1 ความหมายของแรงจูงใจ

สินีนุช ครุฑเมือง แสสนเสริม (2564) ได้อธิบายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของแรงจูงใจ (motive) และการจูงใจ หรือ (motivation) แรงจูงใจ หมายถึง แรงผลักดันภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ซึ่งก่อตัวขึ้นจนกลายเป็นแรงกระตุ้นและบังคับให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง โดยมีการกำหนดทิศทาง การตอบสนองนั้นหรือแรงจูงใจหมายถึงสถานะที่อยู่ภายในตัวที่เป็นพลังทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้วซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่สถานะสิ่งแวดล้อม (Loudon and Della Bitta, 1993, p. 322)

การจูงใจ หมายถึง “สถานะภายในของบุคคลที่ถูกกระตุ้นหรือผลักดันโดยแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมที่อย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามจุดมุ่งหมาย” โดยพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้นมีทิศทางมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดมุ่งหมายใดหรือกระทำในสิ่งนั้นเพื่อให้ผลงานหรือผลการกระทำ บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การที่พนักงานขายวัสดุการเกษตรตั้งใจมาทำงานสม่ำเสมอไม่ขาดงานและตั้งใจทำยอดขายเพราะหวังจะได้รับความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ เป็นต้น เป็นพฤติกรรมที่มีใช้พฤติกรรมต่างๆไปที่เกิดจากการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา เช่น การขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก การหันไปมองเมื่อมีคนเดินผ่านหน้าการยกหูโทรศัพท์เมื่อมีกริ่งดังขึ้น เป็นต้น

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีการจูงใจที่สำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มี 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 ทฤษฎีที่เน้นเนื้อหาของการจูงใจ ทฤษฎีในกลุ่มนี้มุ่งอธิบายการจูงใจของบุคคลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือ“อะไร” เป็นสิ่งที่จูงใจบุคคลมี 4 ทฤษฎี ที่สำคัญในกลุ่มนี้ ดังนี้

1) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's needs hierarchy theory) เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการตอบสนองความต้องการตามลำดับขั้น ทั้ง 5 ขั้น ได้แก่

- (1.1) ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ได้แก่ ปัจจัยสี่
- (1.2) ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็น ความต้องการความปลอดภัยทางร่างกาย และจิตใจ
- (1.3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (belongingness and love needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- (1.4) ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น
- (1.5) ความต้องการความสำเร็จ (self-actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่คนปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพของตนเองให้ถึงขีดสุด เพื่อให้เกิดความสำเร็จ

2) ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's two factors theory) แบ่งปัจจัยจูงใจในการทำงานออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

(2.1) ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยตัวกระตุ้น (motivation factors) เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงภายในทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ความสำเร็จของงานการได้รับการยกย่องความก้าวหน้าลักษณะของงานโอกาสที่จะก้าวหน้าและสภาพการทำงาน

(2.2) ปัจจัยบำรุงรักษาหรือปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) เป็นปัจจัยที่ตอบสนองแรงจูงภายนอกเป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานของบุคลากรลดลงโดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ นโยบายการบริหารงาน เงินเดือน การบังคับบัญชาหรือนิเทศงาน ความมั่นคงของงานความสัมพันธ์ในหน่วยงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3) ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลแลนด์ (McClelland's theory of learned needs หรือ three needs theory) เน้นความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ ได้แก่ ความ

ต้องการความสำเร็จ (need for achievement) ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดี (need for affiliation) และความต้องการอำนาจ (need for power)

4) ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของแมคเกรเกอร์ (McGregor's theories X and Y) เมื่อบุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ย่อมทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้นตามไปด้วย โดยทฤษฎี X ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับบุคคลว่า มีลักษณะที่ไม่ดีต่าง ๆ เช่น ชอบหลีกเลี่ยงงาน ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ชอบการบังคับควบคุม มีสิ่งจูงใจในการทำงาน คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและความมั่นคงปลอดภัยเท่านั้น ส่วนทฤษฎี Y ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับบุคคลในแง่ตรงกันข้ามกับทฤษฎี X คือ บุคคลเห็นการทำงานเป็นเรื่องธรรมชาติเป็นผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นผู้ที่รับผิดชอบตัวเองได้มีสิ่งจูงใจในการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งเกียรติยศและความสำเร็จในชีวิต

3.2.2 ทฤษฎีที่เน้นกระบวนการในการจูงใจ ทฤษฎีในกลุ่มนี้มุ่งอธิบายแนวทางและวิธีการในการจูงใจ โดยมี 3 ทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

1) ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom expectancy theory) แนวคิดทฤษฎีนี้ คือ การจูงใจจะเกิดขึ้นเมื่อคนเชื่อว่า สิ่งที่ตนทำนั้น สามารถสำเร็จได้ และเมื่อสำเร็จแล้ว จะได้ผลลัพธ์หรือรางวัลที่ตนเห็นคุณค่า ซึ่งการจูงใจนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ ความคาดหวัง (Expectancy : E) การเป็นเครื่องมือ (Instrumentality : I) และคุณค่าของผลลัพธ์ (Valence : V)

2) ทฤษฎีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียม (equity theory) โดยมีสมมติฐานว่า บุคคลย่อมแสวงหาความเสมอภาคทางสังคม โดยเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นถึงสิ่งที่ตนใส่เข้าไปหรือปัจจัยนำเข้า (input) กับผลที่ได้รับกลับมา (output)

3) ทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจ (reinforcement theory of motivation) ของสกินเนอร์ (Skinner) พัฒนาทฤษฎีนี้บนพื้นฐานของผลกระทบบ (law of effect) ที่หมายถึงพฤติกรรมใดที่เมื่อทำแล้วนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ชอบ ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดซ้ำอีกส่วนพฤติกรรมที่ทำแล้วนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่ชอบ ก็มีแนวโน้มจะไม่เกิดซ้ำอีก โดยสาระสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ จากการบริหารผลลัพธ์ที่เกิดตามพฤติกรรมนั้น โดยการเสริมแรงที่สามารถทำได้ 4 วิธี ได้แก่ การเสริมแรงทางบวกการเสริมแรงทางลบ การลงโทษ และการหยุด

3.2.3 แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว (Tourism Motivation)

บุษบา สุธีธร และภัสวดี นิตินทรสุนทร (2541) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่ง que กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางออกท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ 4 ประการ คือ

1) สิ่งจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย การเล่นกีฬา การสันทนาการตามชายหาด การหย่อนใจ ด้วยการบันเทิงและสิ่งจูงใจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการรักษาสุขภาพ

2) สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม (Culture Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากรู้จักกับผู้อื่น เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ และศาสนา เป็นต้น

3) สิ่งจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากจะได้พบคนใหม่ๆ

4) สิ่งจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองและแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจ การประชุม และ การศึกษา เป็นต้น

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ทำให้สามารถเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว สรุปได้ ดังนี้

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2551) กล่าวว่า การเดินทางและการท่องเที่ยวเกิดจากความต้องการและความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง ประกอบกับมีปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ผลักดันให้สามารถเดินทางได้และยังมีแรงจูงใจอีกหลายอย่างที่ดึงดูดและรบเร้าให้คนอยากเดินทางมากขึ้น แรงจูงใจที่สำคัญได้แก่

1) แรงจูงใจทางด้านกายภาพและจิตวิทยา (Physical and Psychological Motives) ได้แก่ ความต้องการการพักผ่อนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อหลีกเลี่ยงจากความซ้ำซากจำเจและความยุ่งยากต่าง ๆ

2) แรงจูงใจด้านวัฒนธรรมและการศึกษา (Cultural/Personal Education Motives) เป็นแรงจูงใจในด้านความอยากรู้ อยากเห็น อยากรู้จักผู้คน สถานที่ และประเทศที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน สนใจอยากรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะพื้นบ้าน สถาปัตยกรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ต้องการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในความเป็นอยู่ของคนเชื้อชาติอื่นๆ

3) แรงจูงใจทางด้านสังคม และความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล (Social/Interpersonal/Ethnic Motives) ได้แก่ การไปพบปะ เยี่ยมญาติหรือเพื่อน เยี่ยมสถานที่เกิดไปเป็นเพื่อนผู้อื่น การได้พบหรือรู้จักกับมิตรใหม่ ซึ่งอาจจะต่างเชื้อชาติ ศาสนากับตนเป็นการแสวงหามิตรภาพ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ

4) แรงจูงใจทางด้านการงานและธุรกิจ (Business/Work Related Motives) ได้แก่ การไปเจรจาติดต่อทางธุรกิจทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการติดตามผล การเข้าร่วมประชุม สัมมนา การเดินทางไปโดยมีภาระงานเกี่ยวข้องอยู่เป็นบางส่วน

5) แรงจูงใจด้านการบันเทิง และสิ่งเพลิดเพลิน (Entertainment /Amusement/ Pleasure/Pastime Motives) ได้แก่ การไปเที่ยวชมสวนสนุก แหล่งบันเทิงต่าง ๆ การไปดูกีฬาและกิจกรรมบันเทิงซึ่งให้ความเพลิดเพลิน

6) แรงจูงใจทางด้านศาสนา (Religious Motives) ได้แก่ การมีโอกาสไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ตนนับถือ เช่น การเดินทางแสวงบุญ ศึกษาธรรมะ ฟังเทศน์ การเดินทางไปสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ

7) แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ (Prestige and Status Motives) การเดินทางในบางครั้งอาจสร้างชื่อเสียง ยกฐานะ ทำให้เป็นคนมีเกียรติและมีสังคมที่ดีขึ้น การเดินทางท่องเที่ยวอาจจะไม่ได้เกิดจากแรงจูงใจเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่อาจจะเกิดจากแรงจูงใจหลายๆ อย่างผสมกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถระบุได้ว่าแรงจูงใจใดเป็นแรงกระตุ้นที่ชัดเจนที่สุด

ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ (2537) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว แบ่งเป็น 2 ปัจจัยคือ

(1) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคล โดยเป็นความต้องการภายในของมนุษย์ในเรื่องต่างๆ แล้วทำให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

ก. ลักษณะทางสรีระวิทยาของมนุษย์เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยว
ข. สัญชาตญาณและความต้องการมนุษย์มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การเสาะแสวงหาสิ่งแปลกใหม่รอบตัว ความต้องการพักผ่อน คลายเครียด ความต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง เป็นต้น

ค. ทักษะคิดและค่านิยมที่มีต่อจุดหมายปลายทาง

ง. การมีเวลาว่างมากขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นเวลาว่างระยะสั้น (ชั่วโมง) เวลาว่างในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือเวลาว่างจากวันหยุดพักผ่อนประจำปี

จ. สุขภาพร่างกาย เนื่องด้วยความก้าวหน้าทางการแพทย์และเทคโนโลยีมีมากขึ้น ทำให้ผู้คนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีอายุยืนยาวมากขึ้น ส่งผลให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้น

ฉ. การขยายตัวทางการศึกษาทำให้มนุษย์มีความรู้มากขึ้น มีโลกทัศน์กว้างไกล ต้องการที่จะเรียนรู้และหาประสบการณ์ในโลกกว้าง

(2) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) คือปัจจัยที่เกิดจากตัวกระตุ้นภายนอก หรือสิ่งเร้ารอบข้างของบุคคลที่ทำให้มนุษย์อยากออกไปสัมผัส หรือมีประสบการณ์ชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- ก. การค้นพบแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เช่น น้ำตก บ่อน้ำแร่
แหล่งประวัติศาสตร์
- ข. การสร้างหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเช่น สวนสนุก สวนผลไม้
ฟาร์มปศุสัตว์
- ค. ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว
- ง. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของสื่อมวลชน
- ฉ. การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการ
เดินทางท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น
- ช. การพัฒนาสิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว เช่น การจัดงาน กิจกรรม
เทศกาล ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ
- ซ. การคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ
- ฌ. ระบบการตลาดที่มีประสิทธิภาพ มีการประชาสัมพันธ์ของธุรกิจ
ท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบของการลด แลก แจก แถม
- ญ. ความร่วมมือระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกในการ
เดินทางของ นักท่องเที่ยว เช่น การผ่อนผันเงื่อนไขในการออกตราอนุญาตเข้าเมือง (วีซ่า)
- ฎ. นโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม
- เลิศพร ภาระสกุล (2556) ได้จำแนกแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้คนเดินทาง
เป็น 6 ชนิด ดังนี้
- (1) แรงจูงใจทางกายภาพ ได้แก่ ความต้องการพักผ่อนหย่อนใจ จากความ
เหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน และหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจ
 - (2) แรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ความสนใจที่จะได้สัมผัสวัฒนธรรม
แปลกใหม่
 - (3) การท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความรู้สึกบางอย่าง หรือแรงจูงใจการถวิล
หาอดีต ต้องการหาสิ่งที่เป็นอดีต หาไม่ได้ในโลกปัจจุบัน
 - (4) การท่องเที่ยวเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานภาพ เป็นแรงจูงใจที่ขึ้นชื่อว่าไปเที่ยว
มาแล้วมีหน้ามีตา มีคนพุดถึงหรือชื่นชมเมื่อทำสำเร็จ

(5) แรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เป็นการเดินทางเพื่อหาความรู้หรือทักษะใหม่

(6) แรงจูงใจส่วนบุคคล เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผลส่วนตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการไปเยี่ยมญาติ หรือการหาเพื่อนใหม่

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จากการศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ได้มีผู้ให้ความหมายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

4.1 แนวคิดความพึงพอใจ

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2528) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทักษะคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้เกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ มีความผูกพันกับหน่วยงานมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ส่งผลต่อถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์การอีกด้วยมูทิตา สร้อยเพชร และคณะ (2565) ได้สรุปความพึงพอใจ หมายถึง ทักษะคติที่เป็นนามธรรม เกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถ มองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดขึ้น จากความคาดหวัง หรือเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ซึ่งความพึงพอใจ ที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของตัวบุคคล

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม ,2564, หน้า 17-39) ระบุทฤษฎีความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความพอใจ ได้แก่ ทฤษฎีความต้องการของอับบราฮัม เอช มาสโลว์ ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จนเกิดความพอใจ ลำดับได้ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ หมายถึง ความต้องการปัจจัยพื้นฐานมนุษย์และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัยมี 2 รูปแบบ คือ ความต้องการปลอดภัยทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3) ความต้องการทางสังคม หมายถึง ความต้องการยอมรับในผลงาน ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม หมายถึงรวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการมีฐานะเด่นและเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

5) ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต โดยธรรมชาติแล้วเมื่อมนุษย์ได้รับการสนองต่อตามความต้องการทั้ง 4 ระดับข้างต้นจะนำไปสู่ความต้องการสำเร็จสมหวังในชีวิต

4.3 การวัดความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2541) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

4.3.1 การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

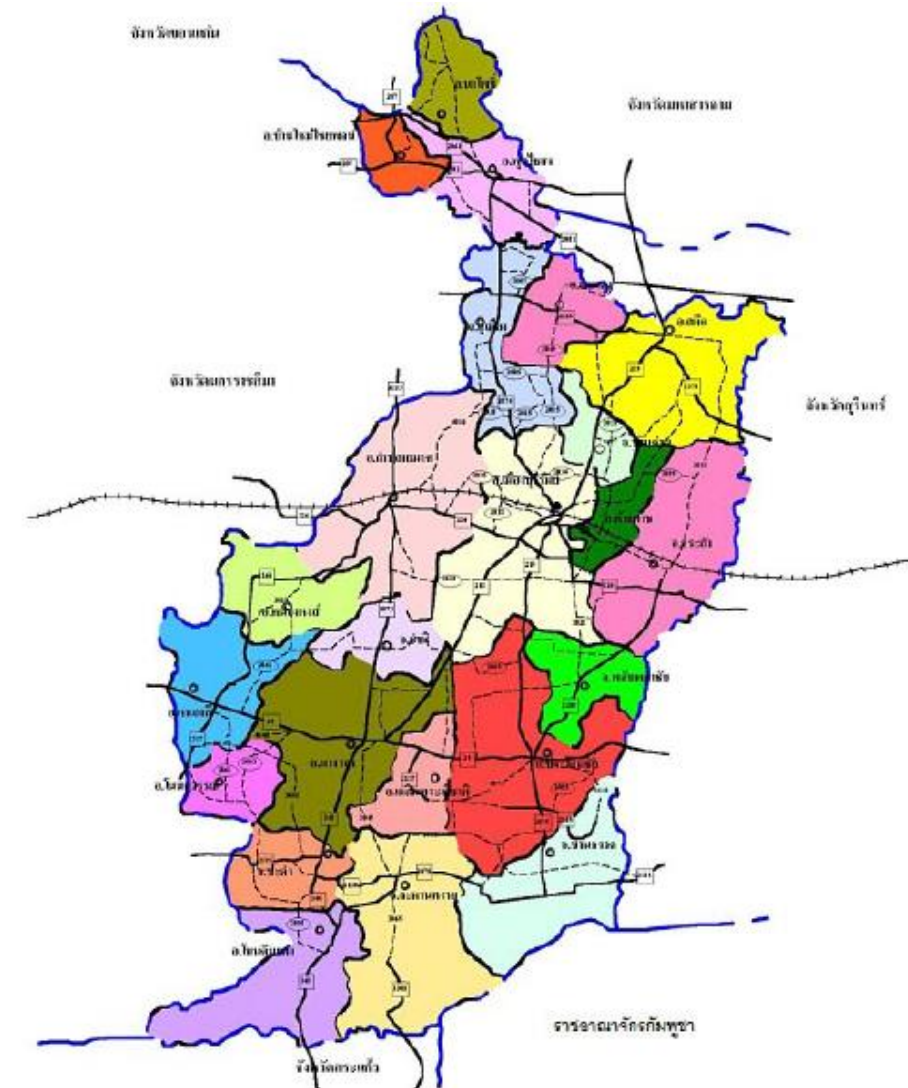
4.3.2 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุย โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

4.3.3 การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาการวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจเป็นการบอกถึงความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถวัดได้หลายวิธี การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ความคิดเห็น การใช้แบบสำรวจความรู้สึก

5. บริบทพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์

และในประเด็นการพัฒนาได้สรุปวิเคราะห์ข้อมูลจังหวัด ได้ดังนี้

ภาพที่ 1.2 ขอบเขตจังหวัดบุรีรัมย์

5.1 สถานการณ์ภาพรวมจังหวัด

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดสุรินทร์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสระแก้ว และประเทศกัมพูชา

- ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา

5.2 ระยะทางจากจังหวัดบุรีรัมย์ ไปจังหวัดต่าง ๆ

- กรุงเทพมหานคร ระยะทาง 383 กิโลเมตร
- จังหวัดนครราชสีมา ระยะทาง 124 กิโลเมตร
- จังหวัดสุรินทร์ ระยะทาง 50 กิโลเมตร
- จังหวัดขอนแก่น ระยะทาง 200 กิโลเมตร
- จังหวัดมหาสารคาม ระยะทาง 145 กิโลเมตร

5.3 ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง พื้นที่ลาดจากทิศใต้ลงไปทิศเหนือ พื้นที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นน้อยเป็นที่ราบขั้นบันได ช่องเขาเกิดจากภูเขาไฟระเบิดเมื่อประมาณเก้าแสนถึงหนึ่งล้านปีเศษ ทำให้จังหวัดบุรีรัมย์มีลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญ คือ พื้นที่สูงและภูเขาทางตอนใต้ พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นตอนกลางจังหวัด และพื้นที่ราบลุ่มตอนเหนือริมฝั่งแม่น้ำมูล

5.4 ภาษาท้องถิ่น

ภาษาท้องถิ่นได้แก่ ภาษาเขมร ลาวอีสาน ส่วย และไทยโคราช

5.5 การคมนาคมขนส่ง

- เดินทางโดยรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ตลอดจนทางหลวงท้องถิ่น (ทางหลวงชนบท) ที่สามารถใช้เดินทางติดต่อภายในจังหวัด และระหว่างจังหวัดได้สะดวกทุกฤดูกาล การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงสระบุรี เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) จากนั้นแยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 24 (โชคชัย-เดชอุดม) ผ่านอำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ตัวจังหวัดบุรีรัมย์ ตามทางหลวงหมายเลข 218 รวมระยะทาง 410 กิโลเมตร หรือจากนครราชสีมา ตามทางหลวงหมายเลข 226 ผ่านอำเภอจักราช-ห้วยแถลง-ลำปลายมาศ รวมระยะทาง 383 กิโลเมตร

- เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง

มีสถานีขนส่งผู้โดยสารในจังหวัด โดยมีบริษัท ขนส่ง จำกัด เดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-บุรีรัมย์ ทุกวัน มีทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้บริการรถโดยสารประจำทางหลายบริษัท

- เดินทางโดยรถไฟ

จังหวัดบุรีรัมย์ มีขบวนรถไฟผ่าน 12 ขบวน ประกอบด้วย

- ขบวนกรุงเทพฯ – อุบลราชธานี มีขบวนรถด่วนพิเศษ 2 ขบวน ขบวนรถด่วน 2 ขบวน และขบวนรถเร็ว 4 ขบวน

- ขบวนกรุงเทพฯ – สุรินทร์ มีขบวนรถธรรมดา 1 ขบวน
- ขบวนท้องถิ่น ขบวนท้องถิ่น 3 ขบวน
- เดินทางโดยเครื่องบิน

ปัจจุบันมีเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ – บุรีรัมย์ ของบริษัท นกแอร์ จำกัด และ บริษัท ไทยแอร์เอเชีย จำกัด มาลงที่ท่าอากาศยานบุรีรัมย์ (อำเภอสตึก) ไป – กลับ วันละ 10 เที่ยวบิน

- การเดินทางภายในจังหวัด

การเดินทางภายในตัวเมืองสามารถใช้บริการรถสามล้อรับจ้าง รถยนต์โดยสารรับจ้าง และรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง โดยตกลงค่าโดยสารก่อนใช้บริการ ส่วนการเดินทางระหว่างอำเภอมีรถโดยสารจากตัวเมืองบุรีรัมย์ไปยังอำเภอต่างๆ

5.6 สภาพทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นกับการผลิต ๔ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาการค้า สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอารยธรรมขอมโบราณ เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ เขาอังคาร เขาปลายบัด บุรีรัมย์เป็นเมืองภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่ดับแล้วจำนวน ๖ แห่ง มีปล่องภูเขาไฟที่ชัดเจน มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบุรีรัมย์ (อ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่วนอุทยานเขากระโดง มีแหล่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง ในต้นเดือนเมษายนของทุกปี กลุ่มเตาเผาเครื่องเคลือบพันปี ศูนย์หัตถกรรมอำเภอนาโพธิ์ และศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สนามฟุตบอลช้างอารีนา (เดิมคือสนามฟุตบอลไอโอมบาย) สนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับมาตรฐานโลก “Chang International Circuit” และจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู

5.7 กลุ่มชาติพันธุ์

ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ มีกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มไทยโคราช กลุ่มไทยอีสานหรือไทยลาว กลุ่มไทยเขมร และกลุ่มไทยกวย นอกจากภาษาเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นแล้ว วิถีชีวิตส่วนรวมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังมีเอกลักษณ์ของตนเองที่สามารถบอกได้ว่าเป็นชาติพันธุ์นั้นๆอีกด้วย

1) กลุ่มไทยโคราช กลุ่มไทยโคราชส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอบ้านจารย์พอง หนองกี่และลำปลายมาศ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 15 % ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์ การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบนทั้งชายและหญิง เสื้อคอกลมผ้าขาวม้าพาดบ่าด้านซ้าย หญิงนิยมทัดดอกไม้ที่หูชาวไทยโคราชเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ว่านอนสอนง่ายเชื่อฟัง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และเชื่อฟังผู้นำ ไม่ประพฤติ

ล่องเกินคำสั่งสอนของผู้เป็นบุพการีความเชื่อถือ การทำบุญใส่บาตร ส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษ เป็นประเพณีที่นิยมทำกันในระหว่างเดือน 6 ไม่กำหนดวันที่แน่นอน เป็นการทำบุญประจำหมู่บ้าน ซึ่งเชื่อว่าเป็นการส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษที่ล่องลับไปแล้ว เป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือการทำนา ทำไร่ เมื่อถึงฤดูการทำนาคือเดือน 6 ทุกปี เมื่อก่อนจะลงนา ลงทำไร่ ไถนา จะต้องประกอบพิธีแรกนา (แรกนาขวัญ) เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่การประกอบอาชีพ

2) กลุ่มไทยอีสาน หรือ ไทยลาว จากการศึกษาความเป็นมาของไทยลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ดั้งเดิมนั้น มักจะอยู่ทางเหนือแม่น้ำมูล โดยเฉพาะคนพุทไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ ที่ติดกับเขตจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม เป็นเชื้อสายที่อพยพเนื่องจากการศึกสงคราม สรุปได้ว่าชาติพันธุ์ไทย ลาว ซึ่งเป็นชาวบุรีรัมย์ดั้งเดิม มาจากนครเวียงจันทน์และในแถบภูมิภาคนี้ ลาวเคยปกครองมาก่อนเผ่าพันธุ์เชื้อสายยังคงสืบทายาทกันต่อกันมาดังกล่าว ไว้ข้างต้น และกระจายกันไปในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดบุรีรัมย์ เช่น ที่อำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองหงส์ กลุ่มไทย—ลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขต อำเภพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอสตึก อำเภอลำปลายมาศ อำเภอคูเมือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอหนองกี่ อำเภอแคนดง แต่ปัจจุบันได้กระจัดกระจายเกือบทุกอำเภอ คนไทยเชื้อสายลาวมีประมาณ 35 % ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะการแต่งกาย ชายนิยมแต่งกายแบบผ้าขาก้วย หรือโสร่ง นิยมนุ่งผ้าหัวกุด (หัวกุด) เสื้อนิยมนุ่งเสื้อม่อฮ่อม ทอเอง ตัดเอง ส่วนมากเป็น สีคราม

3) กลุ่มไทย--เขมร จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรชาวเขมรอาศัยอยู่มาก ทั้งนี้เพราะจังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่อยู่ติดกับพรมแดนประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยและจังหวัดสุรินทร์ ชาวไทย--เขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ประชากรที่พูดภาษาไทย เขมรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอกระสัง อำเภอพลับพลาชัย อำเภอสตึก และอำเภอเมืองบุรีรัมย์ กลุ่มชาวไทย--เขมร ในจังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินชีวิตด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะด้านความเชื่อ เช่น ความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ เครื่องรางของขลัง การเสกเป่า ยาสั่ง และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ในวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมีการสืบทอดกันมาโดยมีผู้นำสืบทอดสู่ชนรุ่นหลังอย่างเหนียวแน่น สำหรับประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อ ชาวไทย--เขมรมีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างหนึ่ง คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตาย เรียกว่าการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตายไปแล้ว นิยมทำกันในวันสิ้นเดือน 10 ประเพณีเกี่ยวกับการตายจะนิยมฝังเอาไว้ก่อนจะไม่เผา 3--4 ปี จึงจะขุดเอาขึ้นมาเผา

4) กลุ่มไทย-กวย ปัจจุบันมีชาวไทย-กวย (ส่วนมากจะเรียกส่วย หรือกวย) กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ศรีสะเกษ และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้อพยพไปจากจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ สำหรับชาวกวยในจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งอพยพมาจากจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ เมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมาแล้ว ได้เข้ามาอยู่ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ หนองกี่ ลำปลายมาศ กระสัง สตึก พลับพลาชัย บ้านด่าน และประโคนชัย เป็นส่วนใหญ่ ชาวไทย--กวย พวกเขาจะเรียกตัวเองว่า กวย คำว่าส่วยเป็นคำพูดเรียกชื่อที่ชนชาติอื่นเรียกพวกเขา ซึ่งปกติพวกเขาไม่ชอบคำว่า ส่วย ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชนชาติส่วยคือ นายอนุพรรณ ศรีแก้ว อยู่บ้านเลขที่ 112 หมู่ 3 บ้านโคกवान ตำบลหูกทานบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ การนุ่งห่มและการแต่งกายของชนชาวส่วยนิยมการแต่งกายนุ่งห่มเหมือนชนชาวเขมรแต่พิเศษคือนิยมตัดดอกไม้ที่อยู่ทั้งสองข้างจะเป็นดอกไม้สีอะไรก็ได้ ในงานพิธีต่างๆ ถ้าเห็นการแต่งกายตัดดอกไม้ที่หูปัจจุบันนี้ ชาวไทยส่วยในจังหวัดบุรีรัมย์มีอยู่ประมาณ 2 % ชนชาวกวยจะถือเคร่งในเรื่องการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ เช่นในทุกปีในช่วงสงกรานต์พวกเขาจะพากันไปหาแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย อาบ พร้อมทั้งหาเสื้อผ้าใหม่ๆ ให้ผลัดเปลี่ยนเป็นประจำทุกปี เชื้อพืงคาสั่งสอนของบิดา มารดาไม่ประพฤตินอกรัตนนอกรอย ความเชื่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนมากจะคล้ายกับพวกเขมร เช่น การตายจะไม่นิยมเผาแต่จะฝังไว้ก่อน เป็นต้น

5.8 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์

- อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง

ปราสาทเขาพนมรุ้งได้รับการยกย่องว่าเป็น ปราสาทหินที่งดงามแห่งหนึ่งของไทย ตั้งอยู่บนยอดเขาพนมรุ้งซึ่งเคยเป็นภูเขาไฟมาก่อน ตัวปราสาทสร้างด้วยหินทรายสีชมพู และศิลาแลง อย่างยิ่งใหญ่อลังการมีการออกแบบผังปราสาทตามแนวความเชื่อที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ ศาสนสถานแต่ละส่วนประดับด้วยลวดลายวิจิตรงามตา โดยเฉพาะหน้าบันศิวนาฏราชและทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์ที่มีความงดงามละเอียดอ่อนช้อย นับเป็นโบราณสถานอันทรงคุณค่าที่ไม่ควรพลาดชมในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 (ประมาณ เดือน เม.ย. - พ.ค.) ของทุกปีจะมีประเพณีเดินขึ้นเขาพนมรุ้งเพื่อชมปรากฏการณ์ธรรมชาติอันน่ามหัศจรรย์คือ พระอาทิตย์จะเสาดแสงตรงเป็นลำทะลุช่องประตูปราสาททั้ง 15 บาน ราวปาฏิหาริย์และเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในรอบปีเท่านั้น

- วนอุทยานเขากระโดง

เขากระโดงเป็นภูเขาไฟที่ดับสนิทแล้ว ปากปล่องปะทุเห็นได้ชัดเจนรอบบริเวณแวดล้อมด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าขนาดเล็กโดยเฉพาะนกนานา

ชนิดบนเขากระโดง ยังมีโบราณสถานสมัยขอม รอยพระพุทธรูปบาทจำลอง และพระพุทธรูปขนาดใหญ่ เป็นที่เคารพสักการะของคนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไปชมทิวทัศน์ของตัวเมือง บุรีรัมย์ และไหว้พระเพื่อเป็นสิริมงคล

- ปราสาทเมืองต่ำ

เมืองโบราณร่วมสมัยกับปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำเป็นปราสาทหินของโบราณที่มีขนาดใหญ่มาก สร้างขึ้นตามคติความเชื่อของศาสนาฮินดูเพื่อใช้ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาตัวปราสาทออกแบบได้อย่างงดงาม มี โครงสร้างที่ได้สัดส่วนบริเวณโดยรอบปราสาท เป็นชุมชนโบราณสมัยขอม ที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำจึงมีความสำคัญทาง โบราณคดี นอกเหนือจากเป็นมรดกทางศิลปกรรมที่งดงาม ปราสาทแห่งนี้ได้รับการบูรณะในปี พ.ศ. 2540

- สนามฟุตบอลช้างอารีนา

สนามฟุตบอลช้าง อารีนา (CHANG ARENA) เป็นสนามฟุตบอลที่ได้มาตรฐานแห่งแรก และ แห่งเดียวในประเทศไทย ที่ไม่มีลู่วิ่งคั่นสนามและผ่าน มาตรฐาน FIFA สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น สนามเหย้าของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สนามแห่งนี้มีความจุ 24,000 ที่นั่ง (ในปี พ.ศ.2557 ได้ต่อเติมเป็น 32,600 ที่นั่ง) โครงสร้างประกอบด้วยเหล็ก และไฟเบอร์สนามนี้มีทั้งหมด 4 ชั้น ยังเป็นสถานที่จัดคอนเสิร์ตและ กิจกรรมที่สำคัญต่างๆ ของจังหวัดบุรีรัมย์

- สนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต

สนามช้าง อินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต Chang International Circuit เป็นสนามแข่งรถมาตรฐานสมาพันธ์รถยนต์นานาชาติ(FIA) ในประเทศไทย ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนามฟุตบอลช้างอารีนา ตำบล อีสาน จังหวัดบุรีรัมย์เป็นสนามแข่งรถยนต์ซูเปอร์คาร์ที่มีมาตรฐานระดับโลก และมีการเปิดสนามแข่งขัน เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2557 และในปี พ.ศ. 2561 – 2563 ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันรถจักรยานยนต์ทางเรียบนานาชาติโมโตจีพี (Moto GP) เป็นเวลา 3 ปี ซึ่งมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในจังหวัดได้

- BURIRAM CASTLE

เป็นแหล่งอารยธรรมใหม่ที่รวมหัวใจของบุรีรัมย์ไว้ที่นี่ทีเดียว ที่รวมความต้องการให้กับทุกคนได้ ไม่ว่าจะเป็นชาวบุรีรัมย์ เพื่อนพี่น้องจากจังหวัดใกล้เคียง นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติที่นิยมสานโลก 2 ยุคได้อย่างลงตัวที่สุด ความงดงามของอารยธรรมขอมในอดีตผสมผสานเป็นหนึ่งในเดียวกับโลกไลฟ์สไตล์คนรุ่นใหม่ด้วยมาตรฐานที่เป็นสากล เปิดบริการตั้งแต่ ปี 2558 มีแหล่งท่องเที่ยวจำลอง ประกอบด้วย

1. มีปราสาทพนมรุ้งจำลอง เป็นจุด landmark
2. มีสวนหินและสวนตะบองเพชรขนาดใหญ่
3. แบ่งส่วน Community mall โดยจัดโซน เช่น โซนร้านอาหาร
โซน Shopping เสื้อผ้า ,แฟชั่น,ของที่ระลึก,motor sport Apparel และ ลานกิจกรรม

- เพ ลา เพลิน บูติค รีสอร์ท แอนด์ แอดเวนเจอร์ แคมป์

เพ ลา เพลิน บูติค รีสอร์ท แอนด์ แอดเวนเจอร์ แคมป์ อยู่ที่อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 32 กิโลเมตรเท่านั้น เพลาเพลินเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแบบศูนย์การเรียนรู้ ภายในมีทั้งอุทยานดอกไม้สวยงาม , ต้นไม้หลากหลายสายพันธุ์ เป็นสถานที่จัดสัมมนา แหล่งทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน กิจกรรม Adventure ขับรถ ATV ฟาร์มเลี้ยงแกะและยังมีรีสอร์ทให้พัก เพลาเพลิน มีพื้นที่มากกว่า 300 ไร่

- ศูนย์อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและนกกระเรียนพันธุ์ไทย

ศูนย์อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและนกกระเรียนพันธุ์ไทย เปิดให้เยี่ยมชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ตั้งอยู่ ณ อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก ตำบลสะแกโพรง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยอาคารเรียนรู้ หอชมนก และกรงนกกระเรียนพันธุ์ไทย 1 คู่ รายล้อมไปด้วยสวนพรรณไม้พื้นถิ่น ทางจักรยานรอบอ่างเก็บน้ำ และฝูงนกน้ำนานาชนิด อาคารของศูนย์ดึงเอาอัตลักษณ์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือผสานกับภูมิลักษณะของพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทย และเป็นเส้นทางนกอพยพระหว่างออสเตรเลียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จุดเช็คอิน จุดชมธรรมชาติ และออกกำลังกายแห่งใหม่ของจังหวัดบุรีรัมย์

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ ในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดบุรีรัมย์มีสถิตินักท่องเที่ยว จำนวน 2,267,080 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 188.77 (ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 785,081 คน) และมีรายได้จากการท่องเที่ยว ในปี 2565 จำนวน 4,204 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 188.69 (ปี 2564 จำนวน 1,456.21 ล้านบาท) สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการแวะเที่ยวที่ปราสาทพนมรุ้ง โดยไม่มีการพักค้างคืน จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง แต่ในปัจจุบันจะมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นในวันที่มีการแข่งขันฟุตบอล และแข่งขันรถยนต์ทางเรียบ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้น ในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ถ้ามีการแข่งขันฟุตบอลหรือมีการแข่งรถ มีนักท่องเที่ยวประมาณ 30,000-50,000 คน

6. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2566 โดยมีวิสาหกิจชุมชน และเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

6.1 วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

โฮมสเตย์บ้านโคกเมืองได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2561 – 2563 เข้าพักชมวิถีชีวิตชาวบ้าน มีกลุ่มอาชีพหลากหลาย เช่น กลุ่มทอเสื่อกก กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มถักไหมพรม ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 80 ของหมู่บ้าน OVC (Otop Village Champion) ในปี 2549 ประเภทหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากหมู่บ้านนี้เป็นที่ตั้งของปราสาทเมืองต่ำและมีการพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นสินค้าของฝากระดับประเทศ คือ ผ้าทอ หรือที่เรียกว่า ผ้าไหมลายผักกูด หัตถกรรมชั้นดีที่ชาวบ้านนิยมทำกันมาตั้งแต่โบราณจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์เสื่อกก ที่มีลวดลายสวยงามไม่แพ้ใครเช่นเดียวกัน บ้านโคกเมืองอยู่ติดกับปราสาทเมืองต่ำแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของบุรีรัมย์

6.2 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้าย-ไหม ม.12 บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้าย-ไหม ม.12 บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 12 บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการผลิตผ้าย้อมดินภูเขาไฟ หรือ “ผ้าภูอัคนี” เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำวัตถุดิบจากธรรมชาติ หาได้ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ โดยเป็นกรรมวิธีในการย้อมสีผ้าให้ออกมามีสีสวยงามอย่างมีเอกลักษณ์ ด้วยการนำผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม ไปย้อมกับดินภูเขาไฟหนึ่งในวัตถุดิบสำคัญที่หาได้ไม่ยาก เพราะหมู่บ้านเจริญสุข ตั้งอยู่ใกล้กับ “เขาพระอังคาร” ซึ่งเป็นภูเขาไฟเก่าแก่ที่ดับ แล้ว 1 ใน 6 ลูกของจังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจุบัน บ้านเจริญสุข พร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว มีบริการที่พัก อาหาร และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น ปราสาทพนมรุ้ง วัดเขาอังคาร

6.3 วิสาหกิจชุมชน 7GAP ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

เป็นแหล่งผลิตอินทผลัมคุณภาพดี มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้ พักผ่อนได้ตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นแปลงปลูกอินทผลัมเจ้าแรกในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ปลูกในพื้นที่ดินภูเขาไฟกระโดง เป็นภูเขาไฟ 1 ใน 6 ลูกของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ดับสนิทแล้วมาหลายพันปี

จากสภาพดินภูเขาไฟที่มีความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้อินทผลัมมีคุณภาพดี เปลือกบางหวานกรอบแต่ไม่แข็ง เนื้อเยื่อ ฉ่ำน้ำ หวานตามธรรมชาติ และผลผลิตผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

กิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจสามารถร่วมเรียนรู้การปลูกอินทผลัม

- 1) เรียนรู้การปลูกอินทผลัม ตั้งแต่การเตรียมพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการผสมเกสรนักท่องเที่ยวสามารถ ร่วมผสมเกสรต้นอินทผลัมได้
- 2) ชิม และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากอินทผลัม เช่น อินทผลัมผลสด ลูกกั อินทผลัมธัญพืช น้ำอินทผลัมสด
- 3) การเลี้ยงไส้เดือนพันธุ์แอฟริกัน ไนท์คอลลอร์ เพื่อผลิตปุ๋ยไส้เดือนใช้ในสวน และจำหน่ายปุ๋ยและพันธุ์ไส้เดือน
- 4) บริการสถานที่สำหรับกางเต้นท์ และมีห้องน้ำไว้บริการ

6.4 ไร่ดินชุ่มฟ้า ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ไร่ดินชุ่มฟ้า ดำเนินการโดยนายเมคิน โส่นารายณ์ เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ (young smart farmer) จังหวัดบุรีรัมย์ เริ่มต้นการทำเกษตรโดยการทำการเกษตรเชิงเดี่ยวปลูกอ้อยโรงงาน ในพื้นที่ 13 ไร่ เป็นเวลากว่า 20 ปี แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากมีการใช้สารเคมี และต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้คุณภาพของดินเสื่อมโทรม และกระทบกับสุขภาพของคนในครอบครัว จึงได้ปรับเปลี่ยนการทำเกษตร โดยน้อมสืบสานศาสตร์พระราชชาของในหลวงรัชกาลที่ 9 จึงเกิดแรงผลักดันในการพัฒนาและพลิกฟื้นการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรปลอดภัยไร้สารพิษ มีการปรับปรุงดิน ลดการใช้สารเคมี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตรเพื่อการแบ่งปัน เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่สร้างป่ากินได้ ประกอบกับนโยบายจังหวัดบุรีรัมย์ที่มุ่งเน้นและพัฒนาไปสู่การเป็นจังหวัดท่องเที่ยว จึงมีแนวคิดทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว ก่อเกิดเป็น “ไร่ดินชุ่มฟ้า” ดูแลและบริหารจัดการโดยบุคคลในครัวเรือน เราเรียกกันว่า “เกษตร 3 รุ่น” คือ รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก รุ่นหลาน ช่วยกันคิดช่วยกันทำ เริ่มดำเนินการทำเกษตรแบบผสมผสานในเชิงท่องเที่ยว ตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม 2559

ไร่ดินชุ่มฟ้า จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อศึกษาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ สำหรับเกษตรกรหรือบุคคลทั่วไป ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ไม้ให้เหมาะกับดินฟ้าอากาศ ภายในแนวคิด “เปลี่ยนดินเปลี่ยนฟ้าไม่ได้ ต้องเปลี่ยนพืช” จนถึงการผลิตในแต่ละขั้นตอน รวมถึงการทำการตลาด

6.5 วิสาหกิจชุมชนผลิตผักปลอดสารบ้านโคกรัก อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

วิสาหกิจชุมชนผลิตผักปลอดสารบ้านโคกรัก อำเภอหนองกี่ ชุมชนบ้านโคกรัก ตำบลดอนอระวาง จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่น มันสำปะหลัง ข้าว อ้อย พืชผัก แต่ผลผลิตพืชบางชนิดประสบปัญหาในเรื่องราคา รวมถึงมีการใช้สารเคมีในปริมาณที่มาก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกร เกษตรกรกลุ่มหนึ่งจึงได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิต

ผักปลอดสารบ้านโคกรัก ในการผลิตพืชผักปลอดภัย เช่น ผักสลัด ผักชี ผักบุ้งจีน และจัดสรรพื้นที่ในการจัดการการผลิตครบวงจร ทั้งระบบการผลิต ระบบน้ำ โดยมีกระบวนการผลิตปลอดจากสารเคมี ดำเนินการโดยคำนึงถึงวิถีชุมชน ใช้ภูมิปัญญาและประสบการณ์องค์ความรู้ในการเกษตรจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการผลิต ซึ่งผลผลิตของกลุ่มได้รับการยอมรับจากตลาดทั้งภายในและนอกจังหวัด

6.6 วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์

อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 11 บ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลหนองตาต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ มีกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น ปลาตุ๋น ไข่เค็มใบเตย ฐานเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการพื้นที่ให้เหมาะสม และเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชุมชน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรและนักท่องเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยว ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

7.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจ ของเกษตรกรและนักท่องเที่ยว

ปริศนา มั่นเภา (2559) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา คลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท

ศรัญญา ศรีทอง (2559) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน พบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.5 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 62.0 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 35.7

วนิดา เลิศพิพัฒนานนท์ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของคนไทย Gen Y พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.24 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 27 – 31 ปี ร้อยละ 33.76 สถานภาพโสด ร้อยละ 79.79 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 57.61 อาชีพรับจ้าง

หรือพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 45.94 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีรายได้อยู่ในช่วง 10,000-20,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.36 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวโดยประมาณอยู่ระหว่าง 1,000 – 3,000 บาท พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว คือรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 63.20

ปิยพงษ์ ยาเมฆ (2561) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงการเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.3 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 32.9 ปี มีสถานภาพโสด ร้อยละ 69.2 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.3 และประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน ร้อยละ 31.6

ฉัทพร เหมราสวัสดิ์ (2562) ได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของนักท่องเที่ยว พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 31.62 ปี และมีสถานภาพส่วนใหญ่โสด ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 23,708.16 บาท และมีภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 1,000 – 2,000 บาท

กาญจนันท์ สารตะขบ (2562) ได้ศึกษาความต้องการการส่งเสริมและสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 42.38 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 30,000 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อน

สมชาย ไชยมูลวงศ์ (2562) ศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาชุมชนบ้านแม่แจ่ม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาพร้อมกับครอบครัว มีจำนวนสมาชิกร่วมเดินทางเฉลี่ย 7 คน เดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว ท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด/เทศกาลประเพณี ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อครั้งเฉลี่ย 1 วัน พักค้างแรมที่โรงแรม เคยมายังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมาก่อนเฉลี่ย 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวต่อครั้งเฉลี่ย 1,103 บาท เลือกซื้อสินค้า/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประเภทสินค้าเกษตรแปรรูป มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ การพักผ่อนตามอัธยาศัย การถ่ายรูป/ชมวิวทิวทัศน์ และการเลือกซื้อของฝาก/ของที่ระลึก

ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร (2562) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.75 อายุ 20–35 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.25 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.25 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.00 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางมากับ

ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 49.75 รองลงมาคือ มากับเพื่อน/คนรัก คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 3-5 คน จำนวน คิดเป็นร้อยละ 61.25 ค่าใช้จ่ายต่อคนในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่ใช้จ่ายต่อคนต่ำกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือ 2,001-4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.00

ประติมากร วงศ์ดี (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านของพ่อ ตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 – 30 ปี สถานภาพโสด มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท เท่ากัน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 2 – 4 คน เดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน รูปแบบการเดินทางด้วยตัวเอง เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว

ขวัญลดา ธีรนังกูร และคณะ (2563) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไร่ – ตอง ตำบลหนองงูเหลือม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด มีอายุเฉลี่ย 37 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียนหรือนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,026.67 บาท มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครปฐมมากที่สุด การเดินทางมาท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่เดินทางมาเป็นกลุ่มหรือครอบครัว และมาเป็นคณะจากการติดต่อประสานงานกับสถานที่ไว้แล้วเบื้องต้น ส่วนใหญ่เดินทางแบบเข้าไปเย็นกลับ โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยว 2,015.83 บาท

7.2 การจัดการท่องเที่ยว

นภดล แสงแข และคณะ (2563) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดจันทบุรี มีรูปแบบการดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ธุรกิจคนเดียว 2) วิสาหกิจชุมชน โดยใช้การวิเคราะห์การบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการบุคลากร ด้านการตลาด ด้านผลผลิต และระบบการเงิน พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการยังไม่มีลักษณะโดดเด่นและเป็นอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดจันทบุรี ตลอดจนไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ครบทุกกลุ่ม จึงได้ทำการค้นหารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดจันทบุรี ที่มีความโดดเด่น แตกต่างและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และอยู่บนพื้นฐานในสิ่งที่มีอยู่ โดยการใช้เทคนิควิธีการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ (Systematic Inventive Thinking) (Boydand Goldenberg, 2013) จึงทำให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดจันทบุรี 3 รูปแบบ คือ 1.รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market Style) 2.รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แบบการจัดการพื้นที่ (Zoning Style) 3. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เรียนรู้วิถีเกษตร (Learning Style)

นภาพร สิงห์นวล และคณะ (2563) ได้ศึกษาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยชุมชนเพื่อความยั่งยืน จังหวัดสระแก้ว พบว่า บ้านคลองอารางมีศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3 ด้าน คือ

- 1) ศักยภาพชุมชนในด้านมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สอดแทรกวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในท้องถิ่นได้ในอนาคต รวมถึงการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวที่ชัดเจน
- 2) ศักยภาพชุมชนในด้านวิถีชุมชน มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีวิถีชีวิตเกษตรที่น่าสนใจ เช่น การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพโดยรอบที่สวยงาม
- 3) ศักยภาพด้านทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรในชุมชน คือ ประชาชนในชุมชนมีความสามัคคี มีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากการมีผู้นำที่เข้มแข็งและมีวิสัยทัศน์ ทำให้บ้านคลองอารางเป็นชุมชนเข้มแข็ง นำไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว

แรงจูงใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวตามความต้องการของตนเอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

พลอยระพี ชลวณิช (2555) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยว เป็นสิ่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวสู่จุดหมายที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ดังนั้น นักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนของร่างกาย การเล่นกีฬา การผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานด้วยความบันเทิง และสิ่งจูงใจอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการรักษาสุขภาพ
2. สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม ได้แก่ ความปรารถนาในการรู้จักกับผู้อื่น เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวกับดนตรีศิลปะ นาฏศิลป์ และศาสนา เป็นต้น
3. สิ่งจูงใจระหว่างบุคคล ได้แก่ ความปรารถนาในการได้พบปะกับผู้คนต่าง ๆ
4. สิ่งจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง ได้แก่ ความต้องการเพื่อจะพัฒนาตนเอง และต้องการแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจ การประชุม และการศึกษา เป็นต้น

พิมพ์ หิรัญกิตติ และคณะ (2557) ได้วิเคราะห์มูลเหตุจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต้องการพักผ่อนหย่อนใจคลายเครียด ต้องการหลีกเลี่ยงจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนเป็นจำนวนมาก ต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติและสดใหม่ ศึกษาดูงาน

เพื่อเป็นคู่ทางประกอบอาชีพทางการเกษตร ต้องการสัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ และต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วิถีสังคมเกษตรกรไทย

อนัญญา ปาอนันต์ (2560) ได้ศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดระยอง พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านแรงจูงใจภายในและเหตุผลส่วนตัวที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง อันดับหนึ่ง คือ ความต้องการรับประทานผลไม้สด อันดับสอง คือ ความต้องการรับประทานบุปเปต์ผลไม้ อันดับสาม คือ ความต้องการสัมผัสความสวยงามของธรรมชาติ และน้อยที่สุด คือ ความต้องการเยี่ยมชมอนุสาวรีย์ และในด้านแรงจูงใจภายนอก และสิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง อันดับหนึ่ง คือ ความสวยงามของสถานที่ อันดับสอง คือ อากาศดีและความเป็นมิตรของคนในจังหวัดอันดับสาม คือ การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ และสุดท้าย คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์

บุญญฤทธิ มหาวงศนันท์ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สูง บ้านสันติสุข - บ้านขุนกำลิ่ง จังหวัดพะเยา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 20 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท สถานภาพโสด ส่วนใหญ่เดินทางมาในวันธรรมดา เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน

วนิดา เลิศพิพัฒนานนท์ (2561) ได้วิเคราะห์ปัจจัยผลักดันที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนไทย Gen Y ในระดับมากที่สุดคือ ความต้องการทางร่างกายและจิตใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ มีความต้องการพักผ่อนคลายเครียด

สมชาย ไชยมูลวงศ์ (2562) ศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาชุมชนบ้านแม่แจ่ม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย มีแรงจูงใจจากความต้องการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาคือความต้องการใกล้ชิดสัมผัสธรรมชาติ และต้องการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน และแรงจูงใจจากปัจจัยภายนอก พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวยังมีความคุ้มค่าของราคา/ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว รองลงมาคือสภาพอากาศเอื้ออำนวย และการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกและปลอดภัย

ฉัทพร เหมราสวัสดิ์ (2562) ได้วิเคราะห์สิ่งที่น่าสนใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสระบุรี ร้อยละ 93.4 สนใจความสวยงาม/วิวทัศน์ รองลงมาร้อยละ 34.7 สนใจเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย ร้อยละ 33.7 สนใจแปรรู้อาหาร ร้อยละ 10.2 สนใจความหลากหลายของกิจกรรมเกษตร ร้อยละ 5.6 สนใจเทคโนโลยีการเกษตร และร้อยละ 1.5 สนใจกระบวนการผลิตการเกษตร

ประติมากร วงศ์ดี (2563) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุดรองลงมา คือ เพื่อหาประสบการณ์ใหม่ในสวนเกษตร เพื่อซื้อสินค้าทางการเกษตร และเพื่อศึกษาหาความรู้ทางการเกษตร

จิราภา สนิทจันทร์ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและหลีกเลี่ยงความวุ่นวายโดยมาพร้อมกับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง โดยรถยนต์ส่วนตัว

รัชตะ จันทรวรศิษฐ์ (2564) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เป็นตัวผลักดันและดึงดูดที่เป็นแรงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่

- 1) สิ่งจูงใจทางกายภาพ เช่น การได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
- 2) สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นต้น
- 3) สิ่งจูงใจในด้านส่วนตัว เช่น การเยี่ยมญาติ การทำบุญ เป็นต้น
- 4) สิ่งจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง เช่น การพัฒนาตนเอง การศึกษาต่อ เป็นต้น

7.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

พิมพ์ หิรัญกิตติ และคณะ (2557) ได้วิเคราะห์ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใจ คือ การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงาม ความเหมาะสมของสภาพ ภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว การรักษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดและความเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว และความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใจ คือ ความเพียงพอและปลอดภัยของสถานที่จอดยานพาหนะ ความเหมาะสมของการจัดเส้นทางเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยภายในแหล่งท่องเที่ยว และความสะอาด และความเพียงพอของห้องน้ำภายในแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการเดินทาง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใจ คือ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว ความเหมาะสมและเพียงพอของจุดพักระหว่างเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ความชัดเจนของป้ายบอกทิศทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการต้อนรับ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใจอย่างยิ่ง คือ ความรวดเร็วของพนักงานในการให้บริการลูกค้า การต้อนรับของคนในท้องถิ่น/พนักงานในแหล่งท่องเที่ยว การบริการลูกค้าทุกคนอย่างเสมอภาค นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับพอใจ คือ ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของพนักงาน และด้านกิจกรรม นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นใน

ระดับพอใจ คือ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ ที่แหล่งท่องเที่ยวจัดไว้บริการนักท่องเที่ยว และความชัดเจนของเอกสารประกอบการท่องเที่ยว

มธุรา สนวนศรี (2559) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทางด้านการจัดการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านองค์ความรู้ด้านการจัดการและดำเนินงาน ด้านบุคลากร และด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

กาญจนา นธ์ สารตะขบ (2562) สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระบุว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกประเด็น ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สรุปได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ประเด็น ได้แก่ การจัดการด้านความปลอดภัย การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการผลิตผลทางการเกษตร การจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และในระดับมาก 1 ประเด็นได้แก่ การประชาสัมพันธ์

2) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อการรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน จำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว และเส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และในระดับมาก 1 ประเด็นได้แก่ ความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว

3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการการติดต่อสื่อสาร ความสามารถของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมนักท่องเที่ยว ความหลากหลายของกิจกรรม การให้บริการยานพาหนะ และการต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยนักท่องเที่ยว และในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการด้านความรู้และข้อมูล

4) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อ แหล่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและความรู้เฉพาะ และความโดดเด่นและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทาง

การเกษตร และในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย และความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรม

ขวัญลดา ธีร์นังกูร และคณะ (2562) ได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไฟ – ตอง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไฟต้องอยู่ในระดับมาทุกองค์ประกอบ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านสิ่งดึงดูดใจมากที่สุด รองมาคือด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก และด้านความสามารถในการเข้าถึงตามลำดับ

บุญญฤทธิ มหาวงศนันท์ (2560) ได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สูง ด้านสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พัก อยู่ในระดับมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

7.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กาญจนา สารตะขบ (2562) ได้ศึกษา ความต้องการการส่งเสริมและสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ แหล่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในระดับน้อย 3 ประเด็น ได้แก่ การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามลำดับ

ฉัทพร เหมราสวัสดิ์ (2562) ได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดสระบุรี พบว่า 1. ด้านการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยว เห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รองลงมามีปัญหาด้านความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว และมีปัญหาด้านป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว 2. ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาเรื่องร้านอาหาร-เครื่องดื่ม ร้านของฝาก ให้บริการไม่เพียงพอ 3. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านบุคลากรที่ให้บริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ 4. ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านกิจกรรมภายในฟาร์ม และมีข้อเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเครือข่ายให้เป็นที่รู้จัก รองลงมาควรมีร้านจำหน่ายอาหารภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การบุคลากรให้บริการอย่างเพียงพอ และให้มีการเพิ่มกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

7.6 แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ลิลลาลี ศิริวิไลเลิศอนันต์ (2556) ได้เสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา สรุปได้ ดังนี้

1) พัฒนาหมู่บ้านต้นผึ้งให้เป็นจุดท่องเที่ยวที่โดดเด่น ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุด

2) จัดผู้ให้ความรู้ในลักษณะการบรรยายด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) พัฒนาและส่งเสริมการขาย และการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ควรจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ของฝาก รวบรวมสินค้าเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์การเกษตรในพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

4) พัฒนาการจัดกิจกรรมในพื้นที่ให้หลากหลาย

5) จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) เพื่อรองรับการให้บริการข้อมูลข่าวสาร และความปลอดภัย

6) ส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมในด้านความร่วมมือชุมชนโดยรอบ ได้แก่ การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

7) ผลักดันให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

8) จัดทำปฏิทินประเพณีของพื้นที่ ที่รวบรวมประเพณีต่าง ๆ ในตำบล

9) จัดทำป้ายบอกทางในจุดต่าง ๆ เพิ่มเติม และป้ายข้อมูลสำหรับการศึกษด้วยตนเอง

10) ปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไป เช่น ห้องน้ำสาธารณะ

11) จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวทั้งในแบบคู่มือ และแบบอิเล็กทรอนิกส์

12) เตรียมความพร้อมบุคลากรโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดอบรมมัคคุเทศก์ การอบรมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

ศรัญญา ศรีทอง (2559) ได้สรุปข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่

1) ชุมชนมีการรวมกลุ่ม การบริการต้อนรับที่อบอุ่นเป็นมิตร แต่ควรดึงจุดเด่นของพื้นที่เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

2) ควรเพิ่มกิจกรรมภาคปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม และเพิ่มกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวได้หลายวัย เช่น กิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้ทำและนำกลับไปเป็นของที่ระลึกได้ โดยเป็นของที่ระลึกที่แสดงเอกลักษณ์ของพื้นที่

3) ควรจัดเวลาทำกิจกรรมท่องเที่ยว ตามรายการให้เหมาะสมกับระยะเวลา และสภาพภูมิอากาศ

4) ควรส่งเสริมทักษะการเป็นมัคคุเทศก์

5) ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและความสะอาด เช่น ห้องน้ำ

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนบ้านดงเย็นในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทอง พบว่า ในภาพรวมการจัดการการท่องเที่ยวในเมืองโบราณอุทองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ การสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยว และการจัดการด้านความสะดวกหรือบริการพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการจัดการภูมิทัศน์

เพียงฤทัย เสงี่ยมศิลป์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่ ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ ดังนี้

1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การวางผังการจัดการพื้นที่ในชุมชน การจัดเตรียมสถานที่สำหรับทำกิจกรรม การสร้างสัญลักษณ์ของชุมชน (Land Mark) และจุดถ่ายภาพ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในชุมชน ที่สะท้อนเรื่องราวและความเป็นมาของชุมชน จุดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน การจัดทำแผนรองรับปัญหาป้องกันหรือผลกระทบที่เกิดจากการจัดการท่องเที่ยว

2) การพัฒนาด้านการบริการต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการให้บริการและการต้อนรับนักท่องเที่ยว การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง รวดเร็วด้วยวิธีการที่ทันสมัยและง่ายต่อการเข้าถึงด้วยสื่อออนไลน์

3) การฟื้นฟูองค์ความรู้และภูมิปัญญาเกี่ยวกับแห้ว

4) การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5) การสื่อความหมายการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม ในชุมชนตำบลวังยาง

6) การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว ด้วยการประเมินระดับศักยภาพของชุมชนด้านการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ

7) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวนำร่อง

8) การประเมินผลงานด้านการจัดการท่องเที่ยว

มยุรี ก่ออ่อน (2561) ได้ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาเส้นทาง การเข้าถึง การพัฒนาศักยภาพผู้นำเที่ยว การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการส่งเสริมการตลาด หรือพัฒนาเครื่องมือประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการรับรู้สำหรับนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

ธง คำเกิด และคณะ (2563) ได้สรุป และแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนวังยาง ดังนี้

1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การวางแผนจัดการพื้นที่ชุมชน การจัดสถานที่ทำกิจกรรม สร้างสัญลักษณ์ของชุมชน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาจุดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน

2) การพัฒนาด้านการบริการต่างๆ ได้แก่ ระบบการให้บริการและรองรับนักท่องเที่ยว การให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่ถูกต้อง

3) การฟื้นฟูองค์ความรู้และภูมิปัญญา

4) การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยวิธีการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

5) การสื่อความหมายการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม ในชุมชนตำบลวังยาง ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องการสื่อความหมาย การนำชมและการนำเสนอกับคนในชุมชน โดยกลุ่มเยาวชน

6) การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว ด้วยการประเมินระดับศักยภาพของชุมชนด้านการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ

7) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวนันทรม

8) การประเมินผลงานด้านการจัดการท่องเที่ยว

ตติยา เพชรสง (2564) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง พบว่า แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง มี 15 แนวทาง ได้แก่

1) กลยุทธ์สร้างรูปแบบการท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหารเมืองพัทลุง

2) กลยุทธ์สร้างเครือข่ายด้วยการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ใกล้เคียง

3) พัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เนื่องจากจังหวัดพัทลุงมีความหลากหลายทางทรัพยากรการท่องเที่ยว

4) กลยุทธ์กระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูล

5) กลยุทธ์หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้นำชุมชนและนักวิชาการทำงานร่วมกันอย่างมีการบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6) วางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาด Digital และบุกตลาดนักท่องเที่ยวไฮเอนด์ เช่น ตลาดจีน อินเดีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย

7) สร้างแผนยุทธศาสตร์กลยุทธ์โครงการต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองนโยบายภาครัฐไทยแลนด์ 4.0

8) สร้างแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรด้วยเทคโนโลยีควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสร้างเมืองนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

9) แสวงหาเงินทุนและบุคลากรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงให้มีคุณภาพ

10) รวมกลุ่มกับพื้นที่ใกล้เคียงป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติเช่นอุทกภัย น้ำท่วม และผลกระทบจากภัยแล้ง

11) ให้ความรู้กับคนในท้องถิ่นในการป้องกันโรคติดต่อระบาด เช่น โรค Covid-19

12) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชนในการเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า รวมทั้งป้องกันการทำลายธรรมชาติบริเวณท่องเที่ยวทะเล

13) จัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์พื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ไทยในจังหวัดพัทลุง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า

14) ส่งเสริมการอบรมทักษะและพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

15) ออกมาตรการป้องกันควบคุมการเกิดอบายมุขและสิ่งเสพติดในพื้นที่

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำไปกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และ สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เกษตรกรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

1.1.1 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 73 คน กำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกจากคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรกรรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 26 คน ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
- 2) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้าย-ไหม ม.12 บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
- 3) วิสาหกิจชุมชน 7GAP ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
- 4) เกษตรกรรุ่นใหม่ เจ้าของไร่นาชุมฟ้า ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 คน
- 5) วิสาหกิจชุมชนผลิตผักปลอดสารบ้านโคกรัก อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
- 6) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านโนนสมบูรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน

1.1.2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบพบโดยบังเอิญ (accidental sampling) ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{Z^2}{4e^2} \\
 &= \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2} \\
 &= 384.16
 \end{aligned}$$

ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการ เท่ากับ 385 คน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

Z แทน ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

Z มีค่าเท่ากับ 1.96 (มั่นใจ 95%)

1.1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้แก่

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 196 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร และบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้การสร้างแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม รายละเอียด

ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ที่ใช้มีอยู่ 2 ส่วน คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับเกษตรกร และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว รายละเอียด ดังนี้

2.1.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับเกษตรกร

เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดให้มีข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ จะประกอบด้วยคำถามประเภทคำถามปลายปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น หรือคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ประกอบด้วย

1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม ของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ

2) สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ ประสบการณ์ทำการเกษตร รายได้ในภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นคำถามปลายปิด เกษตรกรเลือกตอบการดำเนินการที่ตรงกับตนเอง

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ประกอบด้วยคำถามปลายปิด เกษตรกรสามารถเลือกตอบปัญหาที่ตรงกับตนเอง โดยตอบมี หรือไม่มี และคำถามปลายเปิดให้ผู้สัมภาษณ์สามารถเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะลงในแบบสัมภาษณ์ ตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่

1) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว

เป็นแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 385 คน โดยมีการกำหนดให้มีข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ จะประกอบด้วยคำถามประเภทคำถามปลายปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น หรือคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ภูมิสำเนา การเดินทางมาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม แรงจูงใจระหว่างบุคคล และแรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียงโดยกำหนดระดับการวัดคะแนนของแรงจูงใจไว้ที่ 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	คะแนนที่ได้ 1
น้อย	คะแนนที่ได้ 2
ปานกลาง	คะแนนที่ได้ 3
มาก	คะแนนที่ได้ 4
มากที่สุด	คะแนนที่ได้ 5

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยกำหนดระดับการวัดคะแนนของความพึงพอใจไว้ที่ 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	คะแนนที่ได้ 1
น้อย	คะแนนที่ได้ 2
ปานกลาง	คะแนนที่ได้ 3
มาก	คะแนนที่ได้ 4
มากที่สุด	คะแนนที่ได้ 5

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ คำถามปลายเปิดให้ผู้สัมภาษณ์สามารถเขียนข้อเสนอแนะในแบบสัมภาษณ์

2.1.3 แบบสนทนากลุ่มสำหรับผู้เกี่ยวข้องด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กำหนดรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามประเด็นมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบหลัก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และหาข้อสรุปในการกำหนดแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

2.2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อนำไปหาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

2.2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.2.2 การตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เกษตรกรและนักท่องเที่ยวในการหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยหาค่าความ

สอดคล้องที่ได้เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ที่กำหนดจึงสามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ได้ แต่หากค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงกับเนื้อหาที่กำหนด ผู้วิจัยจะต้องปรับปรุงแก้ไขจนข้อความมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 เมื่อแน่ใจว่ามีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

เมื่อผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยที่เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากแบบสัมภาษณ์เกษตรกร และแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.88 และ 0.90 ตามลำดับ สรุปได้ว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ แสดงข้อคำถามนั้นสามารถใช้ได้

2.2.3 การทดสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 30 ราย แล้วนำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.802 และ 0.806 ตามลำดับ ส่วนแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร และความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.814 และ 0.935 ตามลำดับ สำหรับเกณฑ์ความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ควรมีค่าสูงกว่า 0.700 จึงจะถือว่าเครื่องมือวัดนั้นมีผลการวัดที่มีความเที่ยงและน่าเชื่อถือ (นวลเสนห์ วงศ์เชิดธรรม, 2547)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1 การสัมภาษณ์เกษตรกร ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร จำนวน 26 ราย และการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 385 คน และมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ชั้นเตรียมการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเตรียมการก่อนออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างประชากรในเรื่องต่อไปนี้

- 1) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ รวมไปถึงการนัดหมายล่วงหน้ากับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์
- 2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมการสัมภาษณ์และการเดินทาง ได้แก่ ปากกา ยางลบ ดินสอ กล้องถ่ายรูป แบบสัมภาษณ์ และยานพาหนะ
- 3) ประสานงานเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ทำการแจ้งกลุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์ โดยการประสานขอความร่วมมือจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรุ่นใหม่ และสำนักงานเกษตรอำเภอ

3.1.2 ชั้นการสัมภาษณ์

ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) แนะนำตัวผู้ให้สัมภาษณ์ ก่อนทำการสัมภาษณ์
- 2) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ชี้แจงความสำคัญของการวิจัย ให้เกษตรกรทราบ
- 3) ในส่วนของการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว มีการแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน
- 4) การสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมการศึกษาข้อมูล ประเด็นสอบถามให้ชัดเจน เพื่อความคล่องตัวในการสัมภาษณ์

3.1.3 ชั้นการสิ้นสุดการสัมภาษณ์

ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ รวมถึงกล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ประสานงานการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วม ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์และ

สำนักงานเกษตรอำเภอที่รับผิดชอบงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเกษตรกร จำนวน 9 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรและนักท่องเที่ยว

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยแปลความหมาย ตามระดับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจัดตามเกณฑ์ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับการจัดการน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับการจัดการน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับการจัดการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับการจัดการมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับการจัดการมากที่สุด

4.3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าความถี่ (frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยแปลความหมายแรงจูงใจของนักท่องเที่ยววัดตามเกณฑ์ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับแรงจูงใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับแรงจูงใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับแรงจูงใจมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับแรงจูงใจมากที่สุด

4.4 ความพึงพอใจการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าความถี่ (frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยแปลความหมายระดับความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรวัดตามเกณฑ์ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

วิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1. วิเคราะห์ประเภทของปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และ 2. วิเคราะห์ระดับของปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และแปลความหมายระดับปัญหาตามเกณฑ์ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีระดับปัญหาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีระดับปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับปัญหามากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 6 ตอน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 26 คนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 385 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์
2. การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
3. แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
4. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
5. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
6. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์

1.1 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์ทำการเกษตร รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในจังหวัดบุรีรัมย์

n = 26

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	9	34.6
หญิง	17	65.4
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	6	23.1
41 – 60 ปี	17	65.4
มากกว่า 60 ปี	3	11.5
Min = 30 ปี Max = 68 ปี Mean = 49.58 ปี SD = 9.888		
3. สถานภาพ		
โสด	4	15.4
สมรส	22	84.6
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	3.8
ประถมศึกษา	10	38.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	30.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	19.2
ปริญญาตรี	2	7.7
5. ประสบการณ์ทำการเกษตร		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี	6	23.1
16 – 25 ปี	16	61.5
มากกว่า 25 ปี	4	15.4
Min = 4 ปี Max = 30 ปี Mean = 20.31 ปี SD = 8.279		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
n = 26		
6. รายได้ (บาท/ปี)		
6.1 รายได้ในภาคการเกษตร		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท	6	23.1
50,001 – 100,000 บาท	13	50.0
100,001 บาทขึ้นไป	7	26.9
Min = 36,000 บาท Max = 250,000 ปี Mean = 94,269.23 บาท SD = 53748.717		
6.2 รายได้นอกภาคการเกษตร		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	3	11.5
10,001 – 50,000 บาท	19	73.1
50,000 บาทขึ้นไป	4	15.4
Min = 10,000 บาท Max = 300,000 ปี Mean = 39,692.31 บาท SD = 58110.770		
7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร		
เป็น	26	100
8. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรอะไรบ้าง		
(ตอบได้หลายคำตอบ)		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	19	73.1
วิสาหกิจชุมชน	25	96.2
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	3	11.5
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	15	57.7
เกษตรกรรุ่นใหม่	2	7.7

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏผลดังนี้

1.1.1 เพศ พบว่า เกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 65.4 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 34.6 เป็นเพศชาย

1.1.2 อายุ พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 65.4 มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 60 ปี รองลงมาร้อยละ 23.1 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี และร้อยละ 11.5 มีอายุมากกว่า 60 ปี โดยเกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 30 ปี อายุสูงสุด 68 ปี และมีอายุเฉลี่ย 49.58 ปี

1.1.3 สถานภาพ พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 84.6 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 15.4 มีสถานภาพโสด

1.1.4 ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 38.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 30.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 19.2 จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวช. ร้อยละ 7.7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 3.8 ไม่ได้รับการศึกษา

1.1.5 ประสบการณ์ทำการเกษตร พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 61.5 มีประสบการณ์ทำการเกษตรในช่วง 16 – 25 ปี รองลงมาร้อยละ 23.1 มีประสบการณ์ทำการเกษตร น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี และร้อยละ 15.4 มีประสบการณ์ทำการเกษตร มากกว่า 25 ปี โดยเกษตรกรประสบการณ์ทำการเกษตรน้อยที่สุด 4 ปี ประสบการณ์ทำการเกษตรสูงสุด 30 ปี และมีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.31 ปี

1.1.6 รายได้

1) รายได้ในภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 50.0 มีรายได้ในภาคการเกษตร อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 26.9 มีรายได้ในภาคการเกษตร มากกว่า 100,001 บาท ร้อยละ 23.1 มีรายได้ในภาคการเกษตรอยู่ในช่วง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 36,000 บาท รายได้สูงสุด 250,000 บาท และมีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 94,269.23 บาท

2) รายได้นอกภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 73.1 มีรายได้นอกภาคการเกษตร อยู่ในช่วง 10,001 – 50,000 บาท รองลงมาร้อยละ 15.4 มีรายได้นอกภาคการเกษตรมากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป และร้อยละ 11.5 มีรายได้นอกภาคการเกษตร อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาท รายได้สูงสุด 300,000 บาท และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 39,692.31 บาท

3) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรทุกคน

4) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรอะไรบ้าง พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 96.2 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน รองลงมาร้อยละ 73.1 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 57.7 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

เกษตรกร ร้อยละ 11.5 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรและร้อยละ 7.7 เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่

1.2 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว

สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์ทำการเกษตร รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว

n = 385		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	150	39.0
หญิง	235	61.0
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	15	3.9
21 – 40 ปี	256	66.5
40 ขึ้นไป	114	29.6
Min = 18 ปี Max = 68 ปี Mean = 34.63 ปี SD = 14.799		
3. สถานภาพ		
โสด	212	55.0
สมรส	167	43.4
หม้าย/แยกกันอยู่	6	1.6
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	33	8.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	48	12.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	40	10.4
อนุปริญญา	58	15.1
ปริญญาตรี	195	50.6
อื่น ๆ เช่น ปริญญาโท	11	2.9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 385

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	79	20.5
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	94	24.5
ลูกจ้าง/พนักงาน	64	16.6
นักเรียน/นักศึกษา	66	17.1
เกษตรกร	82	21.3
6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	167	43.4
10,001 – 30,000 บาท	191	49.6
30,001 บาทขึ้นไป	27	7.0
Min = 3,000 บาท Max = 50,000 บาท Mean = 17,410.39 บาท SD = 12368.333		
7. ภูมิภาค		
ภาคกลาง	31	8.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	329	85.5
ภาคตะวันออก	11	2.9
ภาคใต้	14	3.6
8. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 บาท	147	38.2
501 – 2,000 บาท	154	40.0
2,001 บาทขึ้นไป	84	21.8
Min = 100 บาท Max = 10,000 บาท Mean = 1,738.18 บาท SD = 2023.937		
9. ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว		
ท่องเที่ยวคนเดียว	14	3.6
ท่องเที่ยวกับเพื่อน	145	37.7
ท่องเที่ยวกับครอบครัว	93	24.2
ทัศนศึกษา/ดูงาน	133	34.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 385

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. พาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว		
รถยนต์ส่วนตัว	187	48.6
รถเช่า/จ้างเหมา	76	19.7
รถจักรยานยนต์	122	31.7
11. จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว (คน)		
1	14	3.6
2 – 5	204	53.0
6 – 9	40	10.4
10 คนขึ้นไป	127	3.0
12. ช่วงเวลาการเดินทาง		
วันหยุดเสาร์ – อาทิตย์	118	30.6
วันหยุดเทศกาล	122	31.7
วันหยุดช่วงปิดภาคเรียน	15	3.9
วันจันทร์ – วันศุกร์	130	33.8
13. ประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
เคยท่องเที่ยว	203	52.7
ไม่เคยท่องเที่ยว	182	47.3

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 39.0 เป็นเพศชาย

1.2.2 อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 66.5 มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 29.6 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และร้อยละ 3.9 มีอายุน้อยกว่า 20 ปี โดยนักท่องเที่ยวมีอายุต่ำสุด 18 ปี อายุสูงสุด 68 ปี และมีอายุเฉลี่ย 34.63 ปี

1.2.3 สถานภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 55.0 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 43.4 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 1.6 มีสถานภาพเป็นหม้าย/หย่าร้าง

1.2.4 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 50.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 15.1 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 12.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.4 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และร้อยละ 2.9 จบการศึกษาอื่น ๆ เช่น ปริญญาโท

1.2.5 อาชีพหลักของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 24.5 เป็นเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว รองลงมา ร้อยละ 21.3 เป็นเกษตรกร ร้อยละ 20.5 เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 17.1 เป็นนักเรียน/นักศึกษา และร้อยละ 16.6 เป็นลูกจ้าง/พนักงาน

1.2.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในช่วง 10,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 49.6 รองลงมา ร้อยละ 43.4 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท และร้อยละ 7.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป โดยนักท่องเที่ยวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำสุด 3,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด 50,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 17,410.39 บาท

1.2.7 ภูมิลำเนา พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 85.5 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา ร้อยละ 8.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 3.6 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ และร้อยละ 2.9 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก

1.2.8 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 40 มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในช่วง 501 – 2,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 38.2 มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 บาท และร้อยละ 21.8 มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 2,001 บาทขึ้นไป โดยมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำสุด 100 บาท ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงสุด 10,000 บาท และมีค่าใช้จ่ายในท่องเที่ยวเฉลี่ย 1,738.18 บาท

1.2.9 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 37.7 เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน รองลงมา ร้อยละ 34.5 เดินทางมาทัศนศึกษา/ดูงาน ร้อยละ 24.2 เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว และร้อยละ 3.6 เดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

1.2.10 ยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 48.6 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา ร้อยละ 31.7 เดินทางโดยรถจักรยานยนต์ และร้อยละ 19.7 เดินทางโดยรถเช่า/จ้างเหมา

1.2.11 จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 53.0 มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว 2 – 5 คน รองลงมา ร้อยละ 10.4 มีจำนวน

ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว 6 – 9 คน ร้อยละ 3.6 เดินทางมาท่องเที่ยวคนเดียว และร้อยละ 3 มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว 10 คนขึ้นไป

1.2.12 ช่วงเวลาการเดินทาง พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 33.8 เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันจันทร์ – วันศุกร์ รองมาร้อยละ 31.7 เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเทศกาล ร้อยละ 30.6 เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และร้อยละ 3.9 เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดปิดภาคเรียน

1.2.13 ประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ร้อยละ 52.7 มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และร้อยละ 47.3 ไม่เคยท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ประเด็น คือ 1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว 4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปรากฏผลการวิเคราะห์ ตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับความคิดเห็นการจัดการ		
	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล
1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.43	0.602	มาก
2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.23	0.766	ปานกลาง
3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.85	0.713	ปานกลาง
4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.36	0.699	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบหลัก พบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.43 และ 3.36 ในประเด็นการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิง

เกษตร และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.23 และ 2.85 ตามลำดับ

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการ การบริการและความปลอดภัย เพื่อการยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปรากฏในตารางที่ 4.4 – 4.7

ตารางที่ 4.4 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

n = 26

การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ระดับการจัดการ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
1. การบริหารองค์กร	0 (0.0)	4 (15.4)	17 (65.4)	1 (3.8)	4 (15.4)	3.19	0.895	ปาน กลาง	7
2. การบริหารจัดการพื้นที่	0 (0.0)	16 (61.5)	6 (23.1)	2 (7.7)	2 (7.7)	2.62	0.941	ปาน กลาง	8
3. ความปลอดภัย	0 (0.0)	5 (19.2)	10 (38.5)	7 (26.9)	4 (15.4)	3.38	0.983	ปาน กลาง	5
4. ขยะและของเสีย	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (7.7)	16 (61.5)	8 (30.8)	4.23	0.587	มาก ที่สุด	2
5. การมีส่วนร่วม	0 (0.0)	5 (19.2)	12 (46.2)	5 (19.2)	4 (15.4)	3.31	0.970	ปาน กลาง	6
6. การสร้างเครือข่ายเพื่อ สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว	2 (7.7)	16 (61.5)	5 (19.2)	2 (7.7)	1 (3.8)	2.30	0.898	น้อย	9
7. การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	19 (73.1)	7 (26.9)	4.27	0.452	มาก ที่สุด	1
8. การบำรุงรักษา สาธารณูปโภค	0 (0.0)	0 (0.0)	11 (42.3)	8 (30.8)	7 (26.9)	3.85	0.834	มาก	4
9. การพัฒนาสินค้าเกษตร	0 (0.0)	0 (0.0)	9 (34.6)	10 (38.5)	7 (26.9)	3.92	0.796	มาก	3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 26

การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	ระดับการจัดการ			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
10. การประชาสัมพันธ์	0 (0.0)	5 (19.2)	16 (61.5)	0 (0.0)	5 (19.2)	3.19	0.981	ปาน	7
ภาพรวม						3.43	0.602	มาก	

จากตารางที่ 4.4 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 10 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการขยะและของเสีย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 และ 4.23 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาสินค้าเกษตร การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.92 และ 3.85 ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ การจัดการด้านความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของชุมชน การประชาสัมพันธ์ การบริหารองค์กร และการบริหารจัดการพื้นที่ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.38 3.31 3.19 และ 2.62 และค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยที่ 2.30 เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีข้อมูลและการประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ตารางที่ 4.5 การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	ระดับการจัดการ			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
1. การเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว	0 (0.0)	2 (7.7)	10 (38.5)	8 (30.8)	6 (23.1)	3.69	0.928	มาก	1
2. ความพร้อมของระบบ สาธารณูปโภค	0 (0.0)	4 (15.4)	16 (61.5)	1 (3.8)	5 (19.2)	3.27	0.962	ปาน กลาง	3
3. ความพร้อมด้านที่พัก	2 (7.7)	13 (50.0)	6 (23.1)	4 (15.4)	1 (3.8)	2.58	0.987	น้อย	6
4. ความพร้อมด้าน อาหาร	0 (0.0)	4 (15.4)	17 (65.4)	2 (7.7)	3 (11.5)	3.15	0.834	ปาน กลาง	5
5. การกำหนดจำนวน นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	7 (26.9)	11 (42.3)	5 (19.2)	3 (11.5)	3.15	0.967	ปาน กลาง	5
6. ความพร้อมของ บุคลากร	0 (0.0)	5 (19.2)	15 (57.7)	1 (3.8)	5 (19.2)	3.23	0.992	ปาน กลาง	4
7. การกำหนดช่วงเวลา ที่เหมาะสม	0 (0.0)	3 (11.5)	12 (46.2)	5 (19.2)	6 (23.1)	3.54	0.989	มาก	2
ภาพรวม						3.23	0.766	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.5 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 7 ประเด็น พบว่า มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.69 และ 3.54 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จะได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมด้านอาหาร และการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ได้รับค่าเฉลี่ย 3.27 3.23 3.15 และ 3.15 ตามลำดับ และความพร้อมด้านที่พัก ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.58 เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ และแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังขาดงบประมาณในการจัดสร้างที่พักต้อนรับนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.6 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

การให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยว	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	ระดับการจัดการ			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
1. การต้อนรับ นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	3 (11.5)	17 (65.4)	1 (3.8)	5 (19.2)	3.31	0.928	ปาน กลาง	2
2. การให้บริการ มัคคุเทศก์	0 (0.0)	4 (15.4)	15 (57.7)	2 (7.7)	5 (19.2)	3.31	0.970	ปาน กลาง	2
3. ร้านของฝาก/ของที่ ระลึก	0 (0.0)	11 (42.3)	11 (42.3)	1 (3.8)	3 (11.5)	2.85	0.967	ปาน กลาง	5
4. การมีกิจกรรมเสริม	0 (0.0)	4 (15.4)	13 (50.0)	5 (19.2)	4 (15.4)	3.35	0.936	ปาน กลาง	1
5. การให้บริการความรู้	0 (0.0)	7 (26.9)	14 (53.8)	1 (3.8)	4 (15.4)	3.08	0.977	ปาน กลาง	3
6. บริการพาหนะนำชม	8 (30.8)	10 (38.5)	6 (23.1)	2 (7.7)	0 (0.0)	2.08	0.935	น้อย	7
7. การให้บริการ ติดต่อสื่อสาร	4 (15.4)	12 (46.2)	8 (30.8)	2 (7.7)	0 (0.0)	2.31	0.838	น้อย	6
8. การให้บริการ ฝึกอบรม	2 (7.7)	4 (15.4)	16 (61.5)	1 (3.8)	3 (11.5)	2.96	0.999	ปาน กลาง	4
9. การให้บริการ ผู้สูงอายุ/คนพิการ	0 (0.0)	8 (30.8)	14 (53.8)	2 (7.7)	2 (7.7)	2.92	0.845	ปาน กลาง	4
ภาพรวม						2.91	0.720	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.6 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 9 ประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดและค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 7 ประเด็น ได้แก่ การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว การต้อนรับนักท่องเที่ยว การให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม การให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว การให้บริการจัดฝึกอบรม และการให้บริการผู้สูงอายุและคนพิการ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.35 3.31 3.31 3.08 2.92 และ 2.96 ตามลำดับ ส่วนประเด็นร้านขายของฝากของที่ระลึก

การให้บริการติดต่อสื่อสาร และบริการพาหนะนำชม ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.85 2.31 และ 2.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

n = 26

การดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยว	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ระดับการจัดการ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
1. เทคโนโลยีการเกษตร ที่โดดเด่น	0 (0.0)	3 (11.5)	12 (46.2)	7 (26.9)	4 (15.4)	3.50	0.906	มาก	2
2. เศรษฐกิจพอเพียง/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0 (0.0)	2 (7.7)	6 (23.1)	12 (46.2)	6 (23.1)	3.85	0.881	มาก	1
3. สภาพธรรมชาติ / ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม	0 (0.0)	2 (7.7)	16 (61.5)	4 (15.4)	4 (15.4)	3.38	0.852	ปาน กลาง	4
4. แหล่งท่องเที่ยวใน บริเวณใกล้เคียง	0 (0.0)	12 (46.2)	10 (38.5)	1 (3.8)	3 (11.5)	2.81	0.981	ปาน กลาง	6
5. การได้รับรางวัล/ ใบรับรอง	0 (0.0)	2 (7.7)	14 (53.8)	6 (23.1)	4 (15.4)	3.46	0.859	มาก	3
6. ผลิตภัณฑ์การเกษตร ที่โดดเด่น	0 (0.0)	3 (11.5)	13 (50.0)	4 (15.4)	6 (23.1)	3.50	0.990	มาก	2
7. มีกิจกรรมที่ หลากหลาย	0 (0.0)	6 (23.1)	13 (50.0)	3 (11.5)	4 (15.4)	3.19	0.981	ปาน กลาง	5
8. กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิต เกษตรกร	2 (7.7)	2 (7.7)	13 (50.0)	7 (26.9)	2 (7.7)	2.62	0.981	ปาน กลาง	7
ภาพรวม						3.36	0.699	มาก	

จากตารางที่ 4.7 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามองค์ประกอบการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 8 ประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ การทำการเกษตรโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น การมีผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น การได้รับใบรับรองด้านเกษตรอินทรีย์หรือพืชปลอดภัย และได้รับรางวัลในด้านต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.85 3.50 3.50 และ 3.46 ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ สภาพ

ธรรมชาติ และการตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม การมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง และมีกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร

ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ประเด็น คือ 1. แรงจูงใจทางกายภาพ 2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม 3. แรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4. แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง ปรากฏผลการวิเคราะห์ ตามตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	ระดับของแรงจูงใจ		
	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	4.21	0.381	มาก
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	4.22	0.472	มากที่สุด
3. แรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.90	0.397	มาก
4. แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง	4.04	0.413	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แรงจูงใจทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.22 รองลงมาได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง และแรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 ,4.04 และ 3.90 ตามลำดับ

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถจำแนกระดับแรงจูงใจในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 4.9 – 4.12

ตารางที่ 4.9 ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางกายภาพ

n = 385

แรงจูงใจทางกายภาพ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ระดับแรงจูงใจ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
1. ความต้องการพักผ่อนร่างกาย	0 (0.0)	0 (0.0)	33 (8.6)	179 (46.5)	173 (44.9)	4.36	0.636	มากที่สุด	2
2. การรักษาสุขภาพ	0 (0.0)	0 (0.0)	72 (18.7)	184 (47.8)	129 (33.5)	4.15	0.708	มาก	4
3. หลีกหนีความซ้ำซากจำเจ	0 (0.0)	0 (0.0)	48 (12.5)	182 (47.3)	155 (40.3)	4.28	0.672	มากที่สุด	3
4. สัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ	0 (0.0)	0 (0.0)	37 (9.6)	111 (28.8)	237 (61.6)	4.52	0.666	มากที่สุด	1
5. ประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	0 (0.0)	0 (0.0)	80 (20.8)	184 (47.8)	121 (31.4)	4.11	0.716	มาก	5
6. ความสวยงามของสถานที่	0 (0.0)	0 (0.0)	92 (23.9)	176 (45.7)	117 (30.4)	4.06	0.735	มาก	6
7. สินค้า/ผลิตภัณฑ์	0 (0.0)	26 (6.8)	59 (15.3)	169 (43.9)	131 (34.0)	4.05	0.873	มาก	7
ภาพรวม						4.21	0.381	มาก	

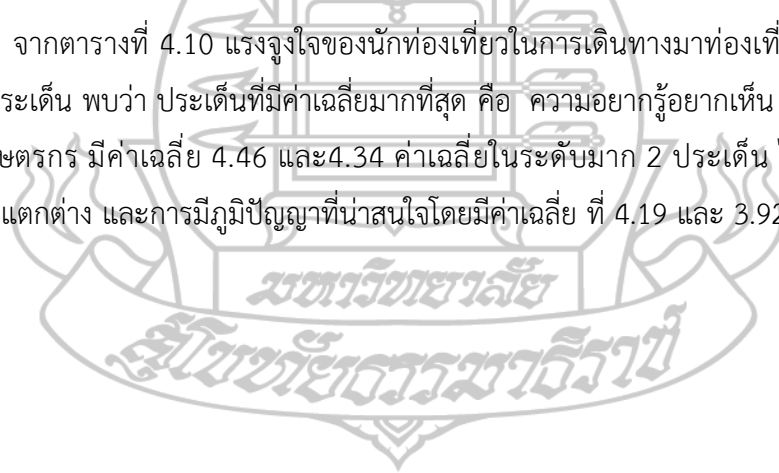
จากตารางที่ 4.9 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางกายภาพ จำนวน 7 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ ความต้องการพักผ่อนร่างกาย หลีกหนีความซ้ำซากจำเจโดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 ,4.36 และ 4.28 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ การรักษาสุขภาพ ประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ความสวยงามของสถานที่ และการเลือกซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ย ที่ 4.15 ,4.11 ,4.06 และ 4.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

n = 385

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ระดับแรงจูงใจ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	อันดับ
1. ความอยากรู้อยากเห็น	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	208 (54.0)	177 (46.0)	4.46	0.499	มากที่สุด	1
2. เรียนรู้วิถีชีวิต เกษตรกร	0 (0.0)	0 (0.0)	50 (13.0)	154 (40.0)	181 (47.0)	4.34	0.697	มากที่สุด	2
3. ภูมิปัญญาที่น่าสนใจ	0 (0.0)	0 (0.0)	134 (34.8)	147 (38.2)	104 (27.0)	3.92	0.783	มาก	4
4. เรียนรู้วัฒนธรรมที่ แตกต่าง	0 (0.0)	0 (0.0)	38 (9.9)	237 (61.6)	110 (28.6)	4.19	0.592	มาก	3
ภาพรวม						4.22	0.472	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จำนวน 4 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความอยากรู้อยากเห็น และการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 4.46 และ 4.34 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง และการมีภูมิปัญญาที่น่าสนใจโดยมีค่าเฉลี่ย ที่ 4.19 และ 3.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางสังคมและความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคล

n = 385

แรงจูงใจทางสังคมและ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล	ระดับแรงจูงใจ					ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. พบปะแลกเปลี่ยน ความรู้	0 (0.0)	22 (5.7)	122 (31.7)	202 (52.5)	39 (10.1)	3.67	0.734	มาก	4
2. สร้างความสัมพันธ์ ของครอบครัวและเพื่อน	0 (0.0)	0 (0.0)	133 (34.5)	208 (54.0)	44 (11.4)	3.77	0.638	มาก	2
3. กิจกรรมเสริมสำหรับ นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	13 (3.4)	150 (39.0)	164 (42.6)	58 (15.1)	3.69	0.763	มาก	3
4. ใช้เวลาว่างในช่วง วันหยุด	0 (0.0)	0 (0.0)	19 (4.9)	165 (42.9)	201 (52.2)	4.47	0.591	มาก ที่สุด	1
ภาพรวม						3.90	0.397	มาก	

จากตารางที่ 4.11 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจำนวน 4 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุด มีค่าเฉลี่ย 4.47 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวและเพื่อน การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว และการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย ที่ 3.77 ,3.69 ,3.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง

n = 385

แรงจูงใจทางด้าน สถานภาพและชื่อเสียง	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	ระดับแรงจูงใจ			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. พัฒนาตนเอง	0 (0.0)	0 (0.0)	110 (28.6)	215 (55.8)	60 (15.6)	3.87	0.653	มาก	4
2. ชื่อเสียงของแหล่ง ท่องเที่ยว	0 (0.0)	0 (0.0)	22 (5.7)	195 (50.6)	168 (43.6)	4.38	0.592	มากที่สุด	2
3. การประชาสัมพันธ์	0 (0.0)	0 (0.0)	73 (19.0)	182 (47.3)	130 (33.8)	4.15	0.712	มาก	3
4. นโยบายภาครัฐ	0 (0.0)	91 (23.6)	120 (31.2)	126 (32.7)	48 (12.5)	3.34	0.974	ปาน กลาง	5
5. ความสะดวกในการ เดินทาง	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (3.1)	179 (46.5)	194 (50.4)	4.47	0.559	มากที่สุด	1
ภาพรวม						4.04	0.413	มาก	

จากตารางที่ 4.12 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง จำนวน 5 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 ประเด็น คือ ความสะดวกในการเดินทาง และชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.47 และ 4.38 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และความต้องการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.15 และ 3.87 และค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย ที่ 3.34

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกี่ยวกับความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ประเด็น คือ คือ 1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว 4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปรากฏผลการวิเคราะห์ ตามตารางที่ 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3.95	0.360	มาก
2. ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	3.75	0.450	มาก
3. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.74	0.436	มาก
4. ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.04	0.413	มาก

จากตารางที่ 4.13 แสดงความพึงพอใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 ประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือค่าเฉลี่ยในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 ,39.5 ,3.75 และ 3.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตร

n = 385

ด้านการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ระดับความพึงพอใจ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
1. การบริหารองค์กร	0 (0.0)	0 (0.0)	175 (45.5)	136 (35.3)	74 (19.2)	3.74	0.761	มาก	8
2. การบริหารจัดการ พื้นที่	0 (0.0)	0 (0.0)	109 (28.3)	149 (38.7)	127 (33)	4.05	0.783	มาก	6
3. ความปลอดภัย	0 (0.0)	0 (0.0)	95 (24.7)	171 (44.4)	119 (30.9)	4.06	0.744	มาก	5
4. ชยะและของเสีย	0 (0.0)	0 (0.0)	68 (17.7)	163 (42.3)	154 (40.0)	4.22	0.727	มากที่สุด	2
5. การมีส่วนร่วมของ ชุมชน	0 (0.0)	0 (0.0)	154 (40.0)	171 (44.4)	60 (15.6)	3.76	0.705	มาก	7
6. เครือข่ายแหล่ง ท่องเที่ยว	0 (0.0)	35 (9.1)	187 (48.6)	128 (33.2)	35 (9.1)	3.42	0.781	มาก	10
7. การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	0 (0.0)	0 (0.0)	11 (2.9)	200 (51.9)	174 (45.2)	4.42	0.550	มากที่สุด	1
8. การบำรุงรักษา สาธารณูปโภค	0 (0.0)	0 (0.0)	76 (19.7)	200 (51.9)	109 (28.3)	4.09	0.689	มาก	3
9. การพัฒนาสินค้า เกษตร	0 (0.0)	0 (0.0)	80 (20.8)	194 (50.4)	111 (28.8)	4.08	0.701	มาก	4
10. การประชาสัมพันธ์	0 (0.0)	0 (0.0)	173 (44.9)	168 (43.6)	44 (11.4)	3.66	0.673	มาก	9
ภาพรวม						3.95	0.360	มาก	

จากตารางที่ 4.14 แสดงความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 10 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการขยะและของเสีย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.42 และ 4.22 ค่าเฉลี่ยในระดับมาก 8 ประเด็น ได้แก่ การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค การพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร การรักษาความปลอดภัย การบริหารจัดการพื้นที่ การบริหารจัดการพื้นที่ การมีส่วนร่วมของ

ชุมชน การประชาสัมพันธ์ และเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 ,4.08 ,4.06 ,4.05 ,3.76 ,3.74 ,3.66 และ 3.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตร

n = 385

ด้านการรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ระดับการจัดการ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
1. การเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว	0 (0.0)	60 (15.6)	125 (32.5)	129 (33.5)	71 (18.4)	3.90	0.674	มาก	3
2. ความพร้อมของระบบ สาธารณูปโภค	0 (0.0)	0 (0.0)	143 (37.1)	121 (31.4)	121 (31.4)	3.94	0.827	มาก	2
3. ความพร้อมด้านที่พัก	0 (0.0)	88 (22.9)	135 (35.1)	113 (29.4)	49 (12.7)	3.32	0.965	ปาน กลาง	7
4. ความพร้อมด้าน อาหาร	0 (0.0)	54 (14.0)	178 (46.2)	91 (23.6)	62 (16.1)	3.42	0.921	มาก	6
5. การกำหนดจำนวน นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	24 (6.2)	121 (31.4)	138 (35.8)	102 (26.5)	3.83	0.895	มาก	4
6. ความพร้อมของ บุคลากร	0 (0.0)	0 (0.0)	169 (43.9)	133 (34.5)	83 (21.6)	3.78	0.779	มาก	5
7. การกำหนดช่วงเวลา ท่องเที่ยว	0 (0.0)	0 (0.0)	89 (23.1)	159 (41.3)	137 (35.6)	4.12	0.757	มาก	1
ภาพรวม						3.75	0.450	มาก	

จากตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 7 ประเด็น พบว่า มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 6 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดช่วงเวลาสำหรับการท่องเที่ยว ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ความพร้อมของบุคลากร และความพร้อมด้านอาหาร มีค่าเฉลี่ย 4.12 ,3.94 ,3.90 ,3.83 ,3.78 และ 3.42 ตามลำดับ และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ย 3.32

ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

n = 385

การให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยว	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ระดับการจัดการ			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล ผล	อันดับ
1. การต้อนรับ นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	0 (0.0)	12 (3.1)	172 (44.7)	201 (52.2)	4.49	0.560	มาก ที่สุด	1
2. การให้บริการ มัคคุเทศก์	0 (0.0)	0 (0.0)	70 (18.2)	179 (46.5)	136 (35.3)	4.17	0.712	มาก	3
3. ร้านของฝาก/ของที่ ระลึก	0 (0.0)	47 (12.2)	154 (40.0)	131 (34.0)	53 (13.8)	3.49	0.878	มาก	7
4. กิจกรรมเสริมสำหรับ นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	102 (26.5)	160 (41.6)	85 (22.1)	38 (9.9)	3.15	0.927	ปาน กลาง	9
5. การให้บริการความรู้	0 (0.0)	12 (3.1)	38 (9.9)	182 (47.3)	153 (39.7)	4.24	0.753	มาก ที่สุด	2
6. บริการพาหนะนำชม	0 (0.0)	47 (12.2)	241 (62.6)	59 (15.3)	38 (9.9)	3.23	0.787	ปาน กลาง	8
7. การให้บริการ ติดต่อสื่อสาร	0 (0.0)	21 (5.5)	195 (50.6)	124 (32.2)	45 (11.7)	3.50	0.771	มาก	6
8. การให้บริการ ฝึกอบรม	0 (0.0)	54 (14.0)	98 (25.5)	145 (37.7)	88 (22.9)	3.69	0.976	มาก	5
9. การให้บริการ ผู้สูงอายุ/คนพิการ	0 (0.0)	0 (0.0)	179 (46.5)	144 (37.4)	62 (16.1)	3.70	0.731	มาก	4
ภาพรวม						3.74	0.436	มาก	

จากตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 9 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ การต้อนรับนักท่องเที่ยว และการให้บริการความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.49 และ 4.24 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการมัคคุเทศก์ การให้บริการผู้สูงอายุ/คนพิการ การให้บริการฝึกอบรม การให้บริการติดต่อสื่อสาร และร้านขายของฝาก/ของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ย 4.17, 3.70, 3.69, 3.50 และ 3.49 ตามลำดับ และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการพาหนะนำชม และกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.23 และ 3.15

ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

n = 385

การดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยว	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	ระดับการจัดการ			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปล	อันดับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			ผล	
1. เทคโนโลยีการเกษตร ที่โดดเด่น	0 (0.0)	0 (0.0)	81 (21.0)	179 (46.5)	125 (32.5)	4.11	0.723	มาก	1
2. เศรษฐกิจพอเพียง/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0 (0.0)	0 (0.0)	156 (39.5)	146 (37.9)	87 (22.6)	3.83	0.771	มาก	6
3. สภาพธรรมชาติ / ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม	0 (0.0)	16 (4.2)	59 (15.3)	188 (48.8)	122 (31.7)	4.08	0.795	มาก	3
4. เชื่อมโยงแหล่ง ท่องเที่ยวในบริเวณ ใกล้เคียง	0 (0.0)	69 (17.9)	179 (46.5)	75 (19.5)	62 (16.1)	3.34	0.952	ปาน กลาง	8
5. การได้รับรางวัล/ ใบรับรอง	0 (0.0)	0 (0.0)	116 (30.1)	180 (46.8)	89 (23.1)	3.93	0.727	มาก	5
6. ผลิตภัณฑ์การเกษตร ที่โดดเด่น	0 (0.0)	0 (0.0)	99 (25.7)	178 (46.2)	108 (28.1)	4.02	0.734	มาก	4
7. มีกิจกรรมที่ หลากหลาย	0 (0.0)	60 (15.6)	171 (44.4)	102 (26.5)	52 (13.5)	3.38	0.905	ปาน กลาง	7
8. เรียนรู้วิถีชีวิต เกษตรกร	0 (0.0)	0 (0.0)	78 (20.3)	194 (50.4)	113 (29.4)	4.09	0.699	มาก	2
ภาพรวม						4.04	0.413	มาก	

จากตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 8 ประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 6 ประเด็น ได้แก่ เทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น เรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร สภาพธรรมชาติ/การตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม ผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น การได้รับรางวัล/ใบรับรองด้านต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียง/ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 , 4.09, 4.08 , 4.02 , 3.93 และ 3.83 ตามลำดับ และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การมีกิจกรรมที่หลากหลาย และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง มีค่าเฉลี่ย 3.38 และ 3.34

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.1 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 ประเด็น คือ ด้านการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังปรากฏในตารางที่ 4.18 – 4.21

ตารางที่ 4.18 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

n = 26

1. การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1.1 การบริหารจัดการองค์กร					
1.1.1 การบริหารองค์กร	1	3.8	25	96.2	2
1.1.2 การปฏิบัติของบุคลากร	1	3.8	25	96.2	2
1.2 การบริหารจัดการพื้นที่					
1.2.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	1	3.8	25	96.2	2
1.2.2 แสดงแผนผังท่องเที่ยว	1	3.8	25	96.2	2
1.3 ความปลอดภัย					
1.3.1 เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	0	0.0	26	100	1
1.3.2 อุปกรณ์ไม่เพียงพอ	0	0.0	26	100	1
1.4 ชยะและของเสีย					
1.4.1 การจัดการของเสีย	9	34.6	17	65.4	5
1.4.2 การช่วยเหลือจากหน่วยงาน	6	23.1	20	76.9	4
1.5 การมีส่วนร่วมของชุมชน					
1.5.1 การประชุม/แสดงความคิดเห็น	6	23.1	20	76.9	4
1.5.2 การยอมรับของชุมชน	3	11.5	23	88.5	3
1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว					
1.6.1 ข้อมูลเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว	0	0.0	26	100.0	1
1.6.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ	0	0.0	26	100.0	1
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
7.1 การอนุรักษ์ทรัพยากร	13	50.0	13	50.0	6
7.2 การใช้สารเคมีทางการเกษตร	13	50.0	13	50.0	6

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

n = 26

1. การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
8. การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค					
8.1 ขาดผู้ดูแลรักษา	1	3.8	25	96.2	2
8.2 การดำเนินการตามแผนบำรุงรักษา	1	3.8	25	96.2	2
9. การพัฒนาสินค้าเกษตร					
9.1 การรับรองมาตรฐานสินค้า	1	3.8	25	96.2	2
9.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์	0	0.0	26	100.0	1
10. การประชาสัมพันธ์					
10.1 สื่อประชาสัมพันธ์ไม่เป็นปัจจุบัน	0	0.0	26	100.0	1
10.2 สื่อประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย	0	0.0	26	100.0	1

จากตารางที่ 4.18 แสดงปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ร้อยละ 100 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านความปลอดภัยในประเด็นเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยและอุปกรณ์ความปลอดภัยไม่เพียงพอ ด้านการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ประเด็นข้อมูลเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้านการพัฒนาสินค้าเกษตร ประเด็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ประเด็นสื่อประชาสัมพันธ์ไม่เป็นปัจจุบัน และสื่อประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย รองลงมาร้อยละ 96.2 มีปัญหาด้านบริหารจัดการองค์กร ประเด็นการบริหารองค์กร และการปฏิบัติของบุคลากร ด้านบริหารจัดการพื้นที่ ประเด็นการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการแสดงแผนผังแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค ประเด็นการขาดผู้ดูแลรักษา และการดำเนินการตามแผนบำรุงรักษา ร้อยละ 88.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ประเด็นการยอมรับของชุมชน ร้อยละ 76.9 ด้านขยะและของเสีย ประเด็นการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ประเด็นการประชุม/แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 65.4 ด้านการจัดการขยะและของเสีย ประเด็นการจัดการของเสียและ ร้อยละ 50 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเด็นการอนุรักษ์ทรัพยากร และการใช้สารเคมีในการเกษตร

ตารางที่ 4.19 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

n = 26

2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
2.1 การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
2.1.1 ความสะดวกในการเดินทาง เช่น ป้ายบอกทาง	0	0.0	26	100.0	1
2.1.2 สภาพความพร้อมของเส้นทาง	0	0.0	26	100.0	1
2.2 ระบบสาธารณูปโภค					
2.2.1 ขาดสาธารณูปโภคบางประเภท	3	11.5	23	88.5	3
2.2.2 ระบบสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพ	3	11.5	23	88.5	3
2.3 ความพร้อมด้านที่พัก					
2.3.1 ที่พักไม่เพียงพอ	0	0.0	26	100.0	1
2.3.2 เครือข่ายที่พักใกล้เคียง	0	0.0	26	100.0	1
2.4 ความพร้อมด้านอาหาร					
2.4.1 การบริการอาหาร	0	0.0	26	100.0	1
2.4.2 ร้านอาหารไม่เพียงพอ	0	0.0	26	100.0	1
2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว					
2.5.1 กำหนดนักท่องเที่ยวแต่ละวัน	0	0.0	26	100.0	1
2.5.2 การส่งต่อนักท่องเที่ยว	4	15.4	22	84.6	4
2.6 ความพร้อมของบุคลากร					
2.6.1 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร	1	3.8	25	96.2	2
2.6.2 บุคลากรไม่เพียงพอ	1	3.8	25	96.2	2
2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม					
2.7.1 ให้บริการได้ในบางฤดูกาล	0	0.0	26	100.0	1
2.7.2 เวลาเปิดปิดแหล่งท่องเที่ยว	3	11.5	23	88.5	3

จากตารางที่ 4.19 แสดงปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ร้อยละ 100 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ในประเด็นความสะดวกในการเดินทาง และสภาพความพร้อมของเส้นทาง ด้านความพร้อมด้านที่พัก ประเด็นที่พักไม่เพียงพอ และเครือข่ายที่พักใกล้เคียง ด้านความพร้อมด้านอาหาร ประเด็นการบริการอาหาร และร้านอาหารไม่เพียงพอ ด้านการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ประเด็นการกำหนดนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน และด้านการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม ประเด็นการให้บริการได้ในบางฤดูกาล รองลงมา ร้อยละ 96.2 มีปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากร ประเด็นความรู้ความเข้าใจของบุคลากร และการมีบุคลากรไม่เพียงพอ ร้อยละ 88.5 ด้านระบบสาธารณูปโภค ประเด็นขาดสาธารณูปโภคบางประเภท และระบบสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพด้านการกำหนด

ช่วงเวลาที่เหมาะสม ประเด็นเวลาเปิดปิดแหล่งท่องเที่ยว และร้อยละ 84.6 ด้านการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ประเด็นการส่งต่อนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.20 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

n = 26

3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
3.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว					
3.1.1 การให้ข้อมูลท่องเที่ยว	1	3.8	25	96.2	2
3.1.2 ความพร้อมของบุคลากร	1	3.8	25	96.2	2
3.2 การให้บริการมัคคุเทศก์					
3.2.1 ความชำนาญของมัคคุเทศก์	0	0.0	26	100.0	1
3.2.2 ความชำนาญด้านภาษาต่าง ๆ	0	0.0	26	100.0	1
3.3 ร้านของฝาก/ของที่ระลึก					
3.3.1 สินค้าไม่หลากหลาย	0	0.0	26	100.0	1
3.3.2 ร้านขายของฝาก/ของที่ระลึก มีน้อย	0	0.0	26	100.0	1
3.4 การมีกิจกรรมเสริม					
3.4.1 กิจกรรมเสริมมีน้อย	0	0.0	26	100.0	1
3.4.2 ความน่าสนใจของกิจกรรมเสริม	0	0.0	26	100.0	1
3.5 การให้บริการความรู้					
3.5.1 ทักษะการให้ความรู้	0	0.0	26	100.0	1
3.5.2 เอกสาร/ชุดความรู้	0	0.0	26	100.0	1
3.6 บริการพาหนะนำชม					
3.6.1 การให้บริการพาหนะนำชม	11	42.3	15	57.7	5
3.6.2 ความพร้อมของพาหนะนำชม	10	38.5	16	61.5	4
3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสาร					
3.7.1 ระบบสื่อสารพื้นฐาน	9	34.6	17	65.4	3
3.7.2 การใช้งานระบบสารสนเทศ	6	23.1	20	53.8	6
3.8 การให้บริการฝึกอบรม					
3.8.1 ความพร้อมของสถานที่อบรม	0	0.0	26	100.0	1
3.8.2 ความพร้อมของบุคลากร	1	3.8	25	96.2	2
3.9 การให้บริการผู้สูงอายุ/คนพิการ					
3.9.1 กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ	0	0.0	26	100.0	1
3.9.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ	0	0.0	26	100.0	1

จากตารางที่ 4.20 แสดงปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ร้อยละ 100 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านการให้บริการมัคคุเทศก์ ในประเด็นความชำนาญของมัคคุเทศก์/ผู้นำชม และความชำนาญด้านภาษาต่าง ๆ ด้านร้านของฝาก/ของที่ระลึก ประเด็นสินค้าไม่หลากหลาย และร้านขายของฝาก/ของที่ระลึก มีน้อย ด้านการมีกิจกรรมเสริม ประเด็นกิจกรรมเสริมมีน้อย และความน่าสนใจของกิจกรรมเสริม ด้านการให้บริการความรู้ ประเด็นทักษะการให้ความรู้ และเอกสาร/ชุดความรู้ ด้านการให้บริการฝึกอบรม ประเด็นความพร้อมของสถานที่อบรม ด้านการให้บริการผู้สูงอายุ/คนพิการ ประเด็นกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ รองลงมาร้อยละ 96.2 มีปัญหาด้านการให้บริการฝึกอบรม ประเด็นความพร้อมของบุคลากร ร้อยละ 65.4 ด้านการให้บริการติดต่อสื่อสารประเด็นระบบสื่อสารพื้นฐาน ร้อยละ 61.5 ด้านบริการพาหนะนำชม ประเด็นความพร้อมของพาหนะนำชม ร้อยละ 57.7 ด้านบริการพาหนะนำชม ประเด็นการให้บริการพาหนะนำชม และร้อยละ 53.8 ด้านการให้บริการติดต่อสื่อสาร ประเด็นการใช้งานระบบสารสนเทศ

ตารางที่ 4.21 ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

n = 26

4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
4.1 เทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น					
4.1.1 เทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่นเป็นต้นแบบ	0	0.0	26	100.0	1
4.1.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยี	0	0.0	26	100.0	1
4.2 เศรษฐกิจพอเพียง/ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.2.1 การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	7	26.9	19	73.1	3
4.2.2 การถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	7	26.9	19	73.1	3
4.3 สภาพธรรมชาติ /ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม					
4.3.1 ความดึงดูดใจของสถานที่	0	0.0	26	100.0	1
4.3.2 การตกแต่งสถานที่/ภูมิทัศน์	0	0.0	26	100.0	1
4.4 แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง					
4.4.1 แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงอยู่ไกลเกิน 20 กม.	1	3.8	25	96.2	2
4.4.2 แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงมีน้อย	1	3.8	25	96.2	2
4.5 การได้รับรางวัล/ใบรับรอง					
4.5.1 ใบรับรองด้านการเกษตร	0	0.0	26	100.0	1
4.5.2 ใบรับรองด้านอื่นๆ	0	0.0	26	100.0	1

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n = 26

4. การดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		อันดับ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
4.6 ผลผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น					
4.6.1 ผลผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น	1	3.8	25	96.2	2
4.6.2 ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์	1	3.8	25	96.2	2
4.7 การมีกิจกรรมที่หลากหลาย					
4.7.1 กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย	0	0.0	26	100.0	1
4.7.2 ความน่าสนใจของกิจกรรม	0	0.0	26	100.0	1
4.8 กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร					
4.8.1 การเรียนรู้วิถีชีวิต	0	0.0	26	100.0	1
4.8.2 การร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว	0	0.0	26	100.0	1

จากตารางที่ 4.21 แสดงปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ร้อยละ 100 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีปัญหาด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น ในประเด็นเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่นเป็นต้นแบบ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านสภาพธรรมชาติ / ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม ประเด็นความดึงดูดใจของสถานที่ และการตกแต่งสถานที่/ภูมิทัศน์ ด้านการได้รับรางวัล/ใบรับรอง ประเด็นใบรับรองด้านการเกษตร และใบรับรองด้านอื่นๆ ด้านการมีกิจกรรมที่หลากหลาย ประเด็นกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย และความน่าสนใจของกิจกรรม ด้านกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร ประเด็นการเรียนรู้วิถีชีวิต และการร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว รongลงมาร้อยละ 96.2 มีปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงประเด็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงอยู่ไกลเกิน 20 กม. และแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงมีน้อย ด้านผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น ประเด็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และร้อยละ 73.1 ด้านเศรษฐกิจพอเพียง/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเด็นการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และการถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.22 ระดับของปัญหาในการพัฒนาห้องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการบริหารจัดการของ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. การบริหารจัดการ									
องค์กร									
1.1 การบริหาร	0	1	19	5	0	3.16	0.473	25	6
องค์กร	(0.0)	(4.0)	(76.0)	(20.0)	(0.0)				
1.2 การปฏิบัติของ	0	4	18	3	0	2.96	0.539	25	8
บุคลากร	(0.0)	(16.0)	(72.0)	(12.0)	(0.0)				
2. การบริหารจัดการ									
พื้นที่									
2.1 การใช้ประโยชน์	0	3	15	7	0	3.16	0.624	25	6
ที่ดิน	(0.0)	(12.0)	(60.0)	(28.0)	(0.0)				
2.2 แสดงแผนผัง	0	3	16	6	0	3.12	0.600	25	7
ท่องเที่ยว	(0.0)	(12.0)	(64.0)	(24.0)	(0.0)				
3. ความปลอดภัย									
3.1 เจ้าหน้าที่ไม่	1	16	9	0	0	2.31	0.549	26	10
เพียงพอ	(3.8)	(61.5)	(34.6)	(0.0)	(0.0)				
3.2 อุปกรณ์ไม่	1	15	10	0	0	2.35	0.562	26	9
เพียงพอ	(3.8)	(57.7)	(38.5)	(0.0)	(0.0)				
4. ขยะและของเสีย									
4.1 จัดการของเสีย	16	1	0	0	0	1.06	0.243	17	14
	(94.1)	(5.9)	(0.0)	(0.0)	(0.0)				
4.2 การช่วยเหลือ	19	1	0	0	0	1.05	0.224	20	15
จากหน่วยงาน	(0.0)	(73.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)				
5. การมีส่วนร่วมของ									
ชุมชน									
5.1 การประชุม/ แสดงความคิดเห็น	0	0	20	0	0	2.00	0.000	20	12
	(0.0)	(0.0)	(100.0)	(0.0)	(0.0)				

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
5.2 การยอมรับของ ชุมชน	0 (0.0)	0 (0.0)	23 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.00	0.000	23	12
6. การสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว									
6.1 ข้อมูลเครือข่าย แหล่งท่องเที่ยว	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	13 (50.0)	13 (50.0)	4.50	0.510	26	1
6.2 การสนับสนุนจาก หน่วยงานต่าง ๆ	3 (11.5)	13 (50.0)	10 (38.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.27	0.667	26	11
7. การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ									
7.1 การอนุรักษ์ ทรัพยากร	13 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00	0.000	13	16
7.2 การใช้สารเคมี ทางการเกษตร	13 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00	0.000	13	16
8. การบำรุงรักษา สาธารณูปโภค									
8.1 ขาดผู้ดูแลรักษา	10 (40.0)	6 (24.0)	9 (36.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.96	0.889	25	13
8.2 การดำเนินการ ตามแผนบำรุงรักษา	10 (40.0)	6 (24.0)	9 (36.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.96	0.889	25	13
9. การพัฒนาสินค้า เกษตร									
9.1 การรับรอง มาตรฐานสินค้า	0 (0.0)	3 (12.0)	10 (40.0)	12 (48.0)	0 (0.0)	3.36	0.700	25	5

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
9.2 การพัฒนา ผลิตภัณฑ์	0 (0.0)	3 (11.5)	13 (50.0)	6 (23.1)	4 (15.4)	3.42	0.902	26	4
10. การประชาสัมพันธ์									
10.1 สื่อ ประชาสัมพันธ์ไม่เป็น ปัจจุบัน	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (11.5)	16 (61.5)	7 (26.9)	4.15	0.613	26	3
10.2 สื่อ ประชาสัมพันธ์ไม่ หลากหลาย	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (7.7)	17 (65.4)	7 (26.9)	4.19	0.567	26	2

จากตารางที่ 4.22 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.50 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย และสื่อประชาสัมพันธ์ไม่เป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 4.19 , 4.15 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานสินค้า การใช้ประโยชน์ที่ดิน การบริหารองค์กร การแสดงแผนผังแหล่งท่องเที่ยว การปฏิบัติงานของบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.42 , 3.36 , 3.16 , 3.16 , 3.12 และ 2.96 ตามลำดับ ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ อุปกรณ์ความปลอดภัยไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยไม่เพียงพอ และการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.35 , 2.31 , 2.27 ตามลำดับ ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การประชุมแสดงความคิดเห็น การยอมรับของชุมชน การขาดผู้ดูแลรักษาสาธารณูปโภค และการดำเนินการตามแผนรักษาสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ย 2.00 , 2.00 , 1.96 , 1.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรองรับของแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตร

การรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก				
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
1. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว									
1.1 ความสะดวกในการเดินทาง เช่น ป้ายบอกทาง	0 (0.0)	6 (23.1)	20 (76.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.77	0.430	26	3
1.2 สภาพความพร้อมของเส้นทาง	0 (0.0)	15 (57.7)	11 (42.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.42	0.504	26	6
2. ระบบสาธารณูปโภค									
2.1 ขาดสาธารณูปโภคบางประเภท	5 (21.7)	11 (47.8)	7 (30.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.09	0.733	23	12
2.2 ระบบสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพ	7 (30.4)	9 (39.2)	7 (30.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.00	0.798	23	13
3. ความพร้อมด้านที่พัก									
3.1 ที่พักไม่เพียงพอ	2 (7.7)	7 (26.9)	9 (34.6)	8 (30.8)	0 (0.0)	2.88	0.952	26	2
3.2 เครื่องอำนวยความสะดวก	4 (15.4)	6 (23.1)	11 (42.3)	5 (19.2)	0 (0.0)	2.65	0.977	26	4
4. ความพร้อมด้านอาหาร									
4.1 การบริการอาหาร	6 (23.1)	9 (34.6)	11 (42.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.19	0.801	26	10
4.2 ร้านอาหารไม่เพียงพอ	7 (26.9)	8 (30.8)	11 (42.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.15	0.834	26	11

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การรองรับของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก				
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
5. การกำหนดจำนวน นักท่องเที่ยว									
5.1 กำหนด นักท่องเที่ยวแต่ละวัน	1 (4.5)	15 (68.2)	6 (27.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.23	0.528	22	9
5.2 การส่งต่อ นักท่องเที่ยว	1 (4.5)	14 (63.7)	7 (31.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.27	0.550	22	8
6. ความพร้อมของ บุคลากร									
6.1 ความรู้ความ เข้าใจของบุคลากร	0 (0.0)	2 (8.0)	19 (76.0)	4 (16.0)	0 (0.0)	3.08	0.493	25	1
6.2 บุคลากรไม่ เพียงพอ	2 (8.0)	8 (32.0)	15 (60.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.52	0.653	25	5
7. การกำหนดช่วงเวลา ที่เหมาะสม									
7.1 ให้บริการได้ใน บางฤดูกาล	8 (30.8)	6 (23.0)	12 (46.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.15	0.881	26	11
7.2 เวลาเปิดปิด แหล่งท่องเที่ยว	2 (8.7)	11 (47.8)	9 (39.2)	1 (4.3)	0 (0.0)	2.39	0.722	23	7

จากตารางที่ 4.23 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ไม่มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด และมากประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ที่พักไม่เพียงพอความสะดวกในการเดินทาง และเครือข่ายที่พักใกล้เคียง มีค่าเฉลี่ย 3.08 ,2.88 ,2.77,2.65 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ สภาพความพร้อมของเส้นทาง เวลาเปิดปิดแหล่งท่องเที่ยว การส่งต่อนักท่องเที่ยว การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว การบริการอาหาร ร้านอาหารไม่เพียงพอ แหล่ง

ท่องเที่ยวให้บริการได้ในบางฤดูกาล การขาดสาธารณูปโภคบางประเภท ระบบสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.52 ,2.42 ,2.39 ,2.27, 2.23, 2.19, 2.15 ,2.15 , 2.09 ,2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

การให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. การต้อนรับ นักท่องเที่ยว									
1.1 การให้ข้อมูล ท่องเที่ยว	0 (0.0)	6 (24.0)	17 (68.0)	2 (8.0)	0 (0.0)	2.92	0.759	25	11
1.2 ความพร้อมของ บุคลากร	0 (0.0)	5 (20.0)	9 (36.0)	11 (44.0)	0 (0.0)	3.24	0.779	25	6
2. การให้บริการ มัคคุเทศก์									
2.1 ความชำนาญของ มัคคุเทศก์/ผู้นำชม	1 (3.8)	5 (19.2)	11 (42.3)	9 (34.6)	0 (0.0)	3.08	0.845	26	9
2.2 ความชำนาญด้าน ภาษาต่าง ๆ	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (7.7)	15 (57.7)	9 (34.6)	4.27	0.604	26	1
3. ร้านของฝาก/ของที่ ระลึก									
3.1 สินค้าไม่ หลากหลาย	1 (3.8)	0 (0.0)	19 (73.1)	6 (23.1)	0 (0.0)	3.15	0.613	26	7
3.2 ร้านขายของฝาก/ ของที่ระลึก มีน้อย	0 (0.0)	0 (0.0)	10 (40.0)	15 (60.0)	0 (0.0)	3.60	0.500	25	2
4. การมีกิจกรรมเสริม									
4.1 กิจกรรมเสริมมี น้อย	1 (3.8)	0 (0.0)	14 (53.8)	5 (19.2)	6 (23.1)	3.58	0.987	26	3

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
4.2 ความน่าสนใจของ กิจกรรมเสริม	1 (3.8)	2 (7.7)	13 (50.0)	9 (34.6)	1 (3.8)	3.27	0.827	26	5
5. การให้บริการความรู้									
5.1 ทักษะการให้ ความรู้	3 (11.5)	4 (15.4)	6 (23.1)	13 (50.0)	0 (0.0)	3.12	1.071	26	8
5.2 เอกสาร/ชุด ความรู้	1 (3.8)	0 (0.0)	11 (42.3)	14 (53.8)	0 (0.0)	3.46	0.706	26	4
6. บริการพาหนะนำชม									
6.1 การให้บริการ พาหนะนำชม	0 (0.0)	5 (20.0)	15 (60.0)	5 (20.0)	0 (0.0)	3.00	0.645	25	10
6.2 ความพร้อมของ พาหนะนำชม	5 (20.0)	5 (20.0)	15 (60.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.40	0.816	25	15
7. การให้บริการ ติดต่อสื่อสาร									
7.1 ระบบสื่อสาร พื้นฐาน	12 (70.6)	4 (23.5)	1 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.35	0.606	17	18
7.2 การใช้งานระบบ สาธารณูปโภค	11 (55.0)	6 (30.0)	3 (15.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.60	0.754	20	17
8. การให้บริการ ฝึกอบรม									
8.1 ความพร้อมของ สถานที่อบรม	3 (11.5)	8 (30.8)	10 (38.5)	5 (19.2)	0 (0.0)	2.65	0.936	26	13
8.2 ความพร้อมของ บุคลากร	0 (0.0)	11 (44.0)	10 (40.0)	4 (16.0)	0 (0.0)	2.72	0.737	25	12

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การให้บริการของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก				
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
9. การให้บริการ									
ผู้สูงอายุ/คนพิการ									
9.1 กิจกรรมสำหรับ	4	9	9	4	0	2.50	0.949	26	14
ผู้สูงอายุ	(15.4)	(34.6)	(34.6)	(15.4)	(0.0)				
9.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวก	7	11	5	3	0	2.15	0.967	26	16
ความสะดวกผู้สูงอายุ	(26.9)	(42.3)	(19.2)	(11.5)	(0.0)				

จากตารางที่ 4.24 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความชำนาญด้านภาษาของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม มีค่าเฉลี่ย 4.27 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยมาก ได้แก่ ร้านขายของฝาก/ของที่ระลึกน้อย และกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย มีค่าเฉลี่ย 3.60, 3.58 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ เอกสารชุดความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ความน่าสนใจของกิจกรรมเสริม ความพร้อมของบุคลากรต้อนรับ สินค้าของฝาก/ของที่ระลึกไม่หลากหลาย ทักษะการให้ความรู้ ความชำนาญของมัคคุเทศก์หรือผู้นำ การให้บริการพาหนะนำชม การให้ข้อมูลท่องเที่ยว ความพร้อมของบุคลากรอบรม ความพร้อมของสถานที่อบรม มีค่าเฉลี่ย 3.46, 3.27, 3.24, 3.15, 3.12, 3.08, 3.00, 2.92, 2.72, 2.65 ตามลำดับ ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ความพร้อมของพาหนะนำชม และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย 2.50, 2.40, 2.15 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การใช้งานระบบสารสนเทศ และระบบสื่อสารพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย 1.60 และ 1.35

ตารางที่ 4.25 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

การดึงดูใจของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. เทคโนโลยีการเกษตร ที่โดดเด่น									
1.1 เทคโนโลยีการเกษตรที่ โดดเด่นเป็นต้นแบบ	3 (11.5)	9 (34.6)	5 (19.2)	9 (34.6)	0 (0.0)	2.77	1.070	26	8
1.2 การถ่ายทอด เทคโนโลยี	8 (30.8)	6 (23.1)	8 (30.8)	4 (15.4)	0 (0.0)	2.31	1.087	26	11
2. เศรษฐกิจพอเพียง/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น									
2.1 การทำ การเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง	10 (52.6)	7 (36.8)	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.58	0.692	19	12
2.2 การถ่ายทอด ความรู้ด้านเศรษฐกิจ พอเพียง	10 (52.6)	7 (36.8)	2 (10.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.58	0.692	19	12
3. สภาพธรรมชาติ / ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม									
3.1 ความดึงดูดใจ ของสถานที่	0 (0.0)	9 (34.6)	5 (18.5)	12 (46.2)	0 (0.0)	3.12	0.909	26	5
3.2 การตกแต่ง สถานที่/ภูมิทัศน์	0 (0.0)	7 (26.9)	9 (34.6)	10 (38.5)	0 (0.0)	3.12	0.816	26	5
4. แหล่งท่องเที่ยวใน บริเวณใกล้เคียง									
4.1 แหล่งท่องเที่ยวที่ ใกล้เคียงอยู่ไกลเกิน 20 กม.	0 (0.0)	7 (28.0)	18 (72.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.72	0.458	25	9

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การดึงดูใจของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	ระดับของปัญหา					ค่าเฉลี่ย	SD.	n	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
4.2 แหล่งท่องเที่ยวที่ ใกล้เคียงมีน้อย	0 (0.0)	2 (8.0)	16 (64.0)	7 (28.0)	0 (0.0)	3.20	0.577	25	2
5. การได้รับรางวัล/ ใบรับรอง									
5.1 ใบรับรองด้าน การเกษตร	2 (7.7)	7 (26.9)	12 (46.2)	5 (19.2)	0 (0.0)	2.77	0.863	26	8
5.2 ใบรับรองด้านอื่น*	2 (7.7)	9 (34.6)	8 (30.8)	7 (26.9)	0 (0.0)	2.77	0.951	26	8
6. ผลสัมฤทธิ์การเกษตร ที่โดดเด่น									
6.1 ผลสัมฤทธิ์ที่ โดดเด่น	0 (0.0)	15 (60.0)	5 (20.0)	5 (20.0)	0 (0.0)	2.60	0.816	25	10
6.2 ความหลากหลาย ของผลสัมฤทธิ์	0 (0.0)	0 (0.0)	21 (84.0)	4 (16.0)	0 (0.0)	3.16	0.374	25	3
7. มีกิจกรรมที่ หลากหลาย									
7.1 กิจกรรมสำหรับ นักท่องเที่ยวมีน้อย	0 (0.0)	3 (11.5)	7 (26.9)	11 (42.3)	5 (19.2)	3.69	0.928	26	1
7.2 ความน่าสนใจ ของกิจกรรม	0 (0.0)	1 (3.8)	20 (76.9)	5 (19.2)	0 (0.0)	3.15	0.464	26	4
8. กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิต เกษตรกร									
8.1 การเรียนรู้วิถี ชีวิต	4 (15.4)	2 (7.7)	14 (53.8)	6 (23.1)	0 (0.0)	2.85	0.967	26	7
8.2 การร่วม กิจกรรมของ นักท่องเที่ยว	0 (0.0)	9 (34.6)	11 (42.3)	6 (23.1)	0 (0.0)	2.88	0.766	26	6

จากตารางที่ 4.25 ระดับของปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการดึงดูใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ไม่มีประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ประเด็นที่ได้รับ

ค่าเฉลี่ยมาก ได้แก่ กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย มีค่าเฉลี่ย 3.69 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมีน้อย ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ความน่าสนใจของกิจกรรม การตกแต่งสถานที่/ภูมิทัศน์ ความดึงดูดใจของสถานที่ การร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร ไร่รับรองด้านเกษตร ไร่รับรองด้านอื่น ๆ แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงอยู่ไกลเกิน 20 กม. มีค่าเฉลี่ย 3.20 ,3.16, 3.15 ,3.12 ,3.12 , 2.88 , 2.85 , 2.77 ,2.77 ,2.72 ตามลำดับ ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น การถ่ายทอดเทคโนโลยี/องค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.60 ,2.31 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การทำเศรษฐกิจพอเพียง และการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ย 1.58 และ 1.58

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.1) การสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น เครือข่ายด้านที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

1.2) พัฒนาด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์

1.3) ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และการรับรองมาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1) จัดอบรมเกษตรกรหรือศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.2) จัดเตรียมความพร้อมด้านที่พัก โดยการพัฒนาเป็นโฮมสเตย์หรือประสานที่พักในบริเวณใกล้เคียง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

2.3) พัฒนาหรือปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.1) ให้ความรู้การเป็นมัคคุเทศก์/วิทยากรในการบรรยายความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศ

3.2) ปรับปรุงร้านขายของฝาก/ของที่ระลึกให้สามารถบริการได้ต่อเนื่อง

3.3) จัดกิจกรรมเสริมที่เหมาะสมโดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของนักท่องเที่ยว

4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

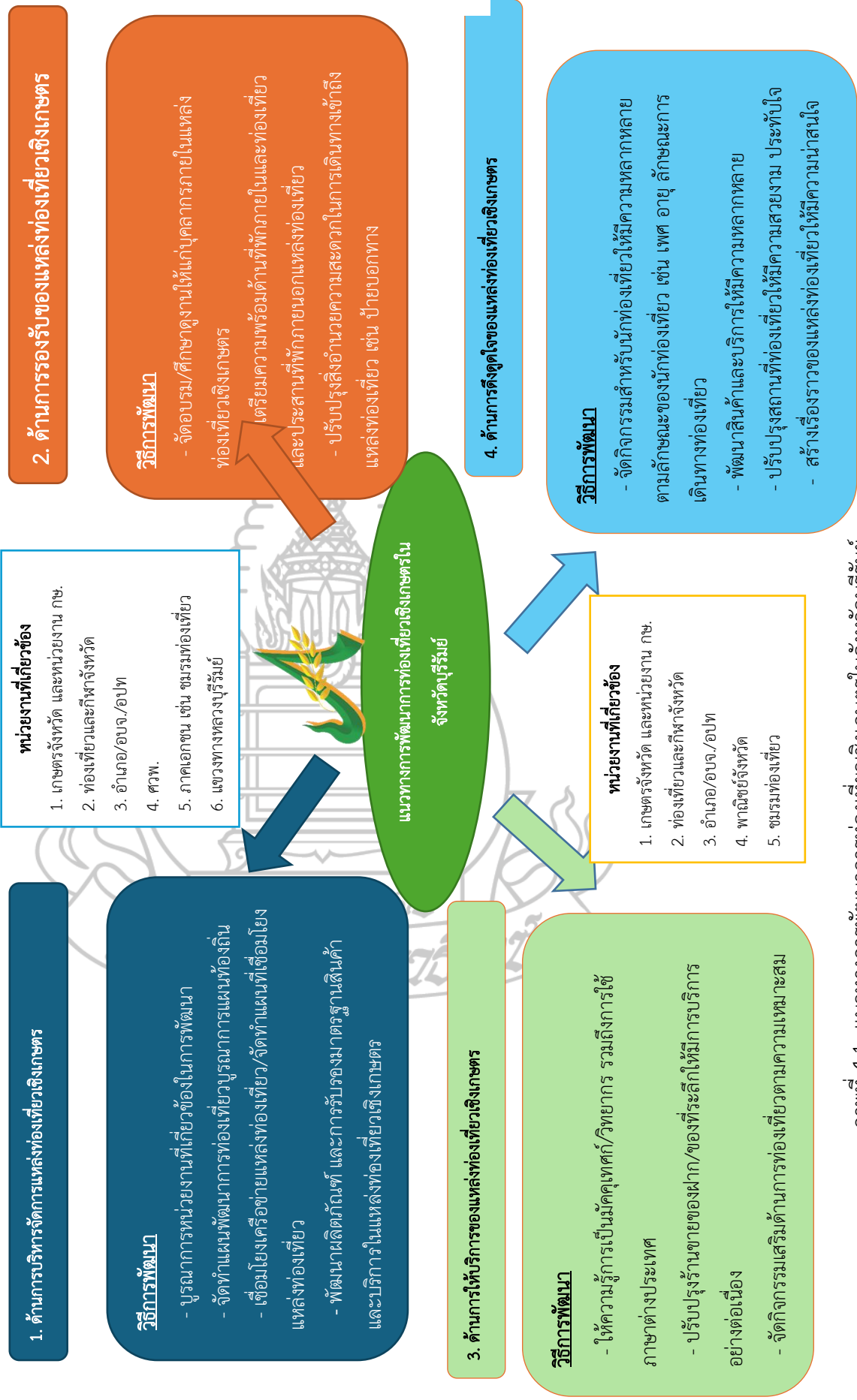
4.1) สร้างกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายตามลักษณะของนักท่องเที่ยว เช่น เพศ อายุ ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว

4.2) พัฒนาสินค้าและบริการให้มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดทางเลือกในการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว

4.3) ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

ตอนที่ 6 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

จากภาพที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกได้ 4 แนวทาง ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งมีวิธีการพัฒนาในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยบูรณาการกับแผนท้องถิ่น การเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวในด้านที่พัก อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการจัดทำแผนที่แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน และการพัฒนาสินค้าและบริการของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ และได้รับการรับรองมาตรฐาน

2. ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีการจัดอบรม/ศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประสบความสำเร็จ เตรียมความพร้อมด้านที่พักทั้งที่พักภายในแหล่งท่องเที่ยว และประสานงานที่พักภายนอกแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทาง เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดอบรมให้ความรู้การเป็นมัคคุเทศก์/วิทยากรบรรยายกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงการฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศในการบรรยายเบื้องต้นได้ ปรับปรุงร้านขายของฝากของที่ระลึกให้มีความสวยงาม และมีการให้บริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของพื้นที่

4. ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการสร้างกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายตามลักษณะของนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมสำหรับผู้หญิง กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ การทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มเพื่อนฝูง การพัฒนาสินค้าและบริการให้มีความหลากหลาย เพื่อสร้างทางเลือกในการซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยว ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม เกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว และการสร้างเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็น โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) สภาพส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ (2) การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (3) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (4) ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ (6) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เกษตรกรสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ รวมจำนวน 73 คน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์แบบไม่ทราบจำนวน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

1) เกษตรกร

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรรุ่นใหม่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรกรรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 26 คน

2) นักท่องเที่ยว

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบพบโดยบังเอิญ (accidental sampling) ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวน 385 คน

3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอ เจ้าหน้าที่จากท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และเกษตรกร รวม 9 คน ดำเนินการในรูปแบบการสนทนากลุ่ม

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้การสร้างแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ดังนี้ ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์สำหรับเกษตรกรประกอบด้วยคำถามประเภทคำถามปลายปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น หรือคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ และตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

2) แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว

เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดให้มีข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ จะประกอบด้วยคำถามประเภทคำถามปลายปิดและคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น หรือคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3) แบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้องด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เป็นแบบสอบถามที่เป็นรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และหาข้อสรุปในการกำหนดแนวทางพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

การทดสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำเครื่องมือไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 30 ราย แล้วนำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไปทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.802 และ 0.806 ตามลำดับ ส่วนแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร และความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.814 และ 0.935 ตามลำดับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลความหมาย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ ประกอบด้วย ค่า ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) สภาพทางสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 65.4 เป็น เพศหญิง และร้อยละ 34.6 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.58 ปี ร้อยละ 84.6 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 38.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.31 ปี

2) สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 50.0 มีรายได้ในภาคการเกษตร อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 94,269.23 บาท และเกษตรกร ร้อยละ 73.1 มีรายได้นอกภาคการเกษตร อยู่ในช่วง 10,0001 – 50,000 บาท มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 39,692.31 บาท

1.3.2 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยว ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 39.0 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 34.63 ปี ร้อยละ 55.0 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 50.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 24.5 เป็นเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 17,410.39 บาท ร้อยละ 85.5 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าใช้จ่ายในท่องเที่ยวเฉลี่ย 1,738.18 บาท ร้อยละ 37.7 เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ร้อยละ 48.6 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 53 มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว 2 – 5 คน ร้อยละ 43.4 เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันจันทร์ – วันศุกร์ และร้อยละ 52.7 มีประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการขยะและของเสีย ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27 ,4.23) ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาสินค้าเกษตร การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค (ค่าเฉลี่ย 3.92 ,3.85)

2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.69 ,3.54) ตามลำดับ ส่วนใหญ่จะได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมด้านอาหาร และการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.27 3.23 3.15 3.15) และความพร้อมด้านที่พัก ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับน้อย

3) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว การต้อนรับนักท่องเที่ยวการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม การให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว การให้บริการจัดฝึกอบรม และการให้บริการผู้สูงอายุและคนพิการ

4) การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การทำการเกษตรโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น การมีผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น การได้รับใบรับรองด้านเกษตรอินทรีย์หรือพืชปลอดภัย และได้รับรางวัลในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบหลัก พบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.43 และ 3.36)

1.3.4 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร รายละเอียด ดังนี้

1) แรงจูงใจทางกายภาพ นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ และความต้องการพักผ่อนร่างกายมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การรักษาสุขภาพ ประสบการณ์ท่องเที่ยว

รูปแบบใหม่ ความสวยงามของสถานที่ หลีกหนีความซ้ำซากจำเจ และการเลือกซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร

2) แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ความอยากรู้อยากเห็น และการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรของนักท่องเที่ยว เป็นแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุด

3) แรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักท่องเที่ยวต้องการใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุด (ค่าเฉลี่ย 4.47) รองลงมาในระดับมาก ได้แก่ การพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ และระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว และการสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวและเพื่อน (ค่าเฉลี่ย ที่ 3.37 และ 3.29)

4) แรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง ประเด็นแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 ประเด็น คือ ความสะดวกในการเดินทาง และชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.47 และ 4.38) ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.89) และค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และความต้องการพัฒนาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.34 และ 3.29)

1.3.5 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ รายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความ พึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในระดับมากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการขยะ และของเสีย (ค่าเฉลี่ย 4.42 และ 4.22) และประเด็นในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน การบำรุงรักษาสาธารณูปโภค การพัฒนาผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร การรักษาความปลอดภัย การบริหารจัดการพื้นที่ การเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว การจัดการองค์กร และการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.12 ,4.09 ,4.08 ,4.06 ,4.05 ,3.97 ,3.74 และ 3.66)

2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวไม่มีความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 6 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดช่วงเวลาสำหรับการท่องเที่ยว ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ความพร้อมของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.12 ,3.94 ,3.90 ,3.83 ,3.78 และ 3.42) และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ ความพร้อมด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.32)

3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในระดับมากที่สุด คือ การต้อนรับนักท่องเที่ยว และการ

ให้บริการข้อมูล/ความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.49 และ 4.42) ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการมัคคุเทศก์/ผู้นำชม การให้บริการผู้สูงอายุ/คนพิการ การให้บริการฝึกอบรม การให้บริการติดต่อสื่อสาร และร้านขายของฝาก/ของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ย 4.17 , 3.70 , 3.69 , 3.50 และ 3.49) และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การให้บริการพาหนะ นำชม และ กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.23 , 3.15)

4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมาก 7 ประเด็น ได้แก่ การมีเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น การเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร สภาพธรรมชาติ/การตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม การมีผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น การมีกิจกรรมที่หลากหลาย การได้รับรางวัล/ใบรับรองด้านต่าง ๆ การทำเศรษฐกิจพอเพียง/การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.11 , 4.09 , 4.08 , 4.02 , 3.95 และ 3.83) และประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ การมีแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง (ค่าเฉลี่ย 3.34)

1.3.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ปัญหาการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามประเด็นมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สรุปได้ดังนี้

(1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรกรเห็นว่าปัญหาเรื่องข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย และไม่ปัจจุบัน การพัฒนาผลิตภัณฑ์การรับรองมาตรฐานสินค้าการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแผนผังแหล่งท่องเที่ยว

(2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรกรเห็นว่าความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ที่พักไม่เพียงพอ ความสะดวกในการเดินทาง เช่น บ้ายบอกทาง และเครือข่ายที่พักใกล้เคียง อยู่ในระดับปานกลาง รองมา ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ สภาพความพร้อมของเส้นทาง การบริการอาหาร ร้านอาหารไม่เพียงพอ แหล่งท่องเที่ยวให้บริการได้ในบางฤดูกาล เวลาเปิดปิดแหล่งท่องเที่ยวไม่ชัดเจน การส่งต่อนักท่องเที่ยว การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว การขาดสาธารณูปโภคบางประเภท ระบบสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพ

(3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรกรเห็นว่าปัญหาความชำนาญด้านภาษาของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ เอกสารชุดความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ความน่าสนใจของกิจกรรมเสริม ทักษะการให้ความรู้ ความพร้อมของบุคลากรต้อนรับ ความชำนาญของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชม สินค้าของฝาก/ของที่ระลึกไม่หลากหลาย การให้ข้อมูลท่องเที่ยว ความพร้อมของสถานที่อบรม ความพร้อมของบุคลากรอบรม

(4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรกรเห็นว่าปัญหาที่ได้รับค่าเฉลี่ยมาก ได้แก่ กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การร่วมทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การเรียนรู้วิถีชีวิต การได้รับใบรับรองด้านการเกษตร การได้รับใบรับรองด้านอื่น ๆ และการมีเทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น

2) ข้อเสนอแนะ

1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) การสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในด้านต่าง ๆ เช่น เครือข่ายด้านที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

(2) พัฒนาด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์

(3) ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และการรับรองมาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) จัดอบรมเกษตรกรหรือศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

(2) จัดเตรียมความพร้อมด้านที่พัก โดยการพัฒนาเป็นโฮมสเตย์หรือประสานที่พักในบริเวณใกล้เคียง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

(3) พัฒนาหรือปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) ให้ความรู้การเป็นมัคคุเทศก์/วิทยากรในการบรรยายความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศ

(2) ปรับปรุงร้านขายของฝาก/ของที่ระลึกให้สามารถบริการได้ต่อเนื่อง

(3) จัดกิจกรรมเสริมที่เหมาะสมโดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของนักท่องเที่ยว

4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) สร้างกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายตามลักษณะของนักท่องเที่ยว เช่น เพศ อายุ ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว

(2) พัฒนาสินค้าและบริการให้มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดทางเลือกในการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว

(3) ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว

2.1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล และสังคม

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 34.63 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา นันท์ สารตะขบ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการการส่งเสริมและสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 42.38 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และสอดคล้องกับณัฐรินทร์ ปริงศ์กุลธร (2562) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร ที่พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 20 – 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี

2.1.2 ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว พาหนะและจำนวนผู้ร่วมเดินทางในการ

ท่องเที่ยว

ผลการศึกษายังพบอีกว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพื่อน โดยรถยนต์ส่วนตัว มีจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 2 – 5 คน สอดคล้องกับจิรดาภา สนิทจันทร์ (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาพร้อมกับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง โดยรถยนต์ส่วนตัว และสอดคล้องกับประติมากรณ์ วงศ์ดี (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านของพ่อ ตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 2 – 4 คน เดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน รูปแบบการเดินทางด้วยตัวเอง เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว

2.1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายในท่องเที่ยว 501 – 2,000 บาท ต่อครั้ง (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,738.18 บาท) สอดคล้องกับขวัญฤดา ธีร์นังกูร และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษา

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไร่ – ตอง ตำบลหนองงูเห่าล้อมอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยว 2,015.83 บาท และฉัทพร เหมราสวัสดิ์ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสระบุรี พบว่า ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 1,000 – 2,000 บาทต่อครั้ง (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,550 .51 บาท) จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีช่วงอายุที่ไม่มากนัก ให้ความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น และนิยมเดินทางเป็นกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และเดินทางด้วยรถยนต์อาจเป็นเพราะเป็นการเดินทางที่สะดวก และสามารถเดินทางไปพร้อมกันได้หลายคน แหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาในหลายด้าน เช่น ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านเส้นทางการเข้าถึง ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทาง ให้สามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกยิ่งขึ้น ควรหาแนวทางเพิ่มค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ เลือกซื้อเป็นของฝาก/ของที่ระลึก การจัดกิจกรรมเสริมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว

2.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบหลัก พบว่า ประเด็นการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ประเด็นที่ได้ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ได้แก่ การสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานโดยวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร ที่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว ไม่มีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวด้านที่พัก ด้านอาหาร ทั้งของรัฐและเอกชน เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ไม่มากนัก และมีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวน้อย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวไม่มากนัก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับผู้ประกอบการภายนอกแหล่งท่องเที่ยวในด้านที่พัก ร้านอาหาร รวมถึงการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่รวบรวมข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยว

2) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ความพร้อมด้านที่พัก ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ส่วนใหญ่จะเดินทางแบบไป-กลับ และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยของสมชาย ไชยมูลวงศ์ (2562) นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยวต่อครั้งเป็นเวลา 1 วัน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถร่วมกิจกรรมหรือใช้เวลาท่องเที่ยวได้นานขึ้น รวมถึงการสร้างเครือข่ายด้านที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

3) ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในภาพรวมประเด็นร้านขายของฝากของที่ระลึก และบริการพาหนะนำชม ได้รับค่าเฉลี่ยในระดับน้อย จึงควรพัฒนาร้านขายของ

ฝาก/ของที่ระลึกและมีการเปิดบริการตลอด ในส่วนของการบริการพาหนะนำชม อาจยังไม่มี ความจำเป็นในบางแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีพื้นที่ไม่มากนัก แต่อาจมีการพัฒนาในรูปแบบ เส้นทางการบินจักรยาน หรือพัฒนาเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว

4) ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรกรเห็นว่าประเด็นที่ได้รับ ค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตร จึงควรปรับปรุงกิจกรรมหรือจัดทำโปรแกรม การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร หรือการพักโฮมสเตย์ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวซ้ำ หรือเชิญชวนให้คนที่รู้จักได้มาท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร

2.3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางกายภาพ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ หลีกหนีความซ้ำซากจำเจ ความ ต้องการพักผ่อนร่างกาย สอดคล้องกับสมชาย ไชยมูลวงศ์ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อ แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาชุมชนบ้านแม่ แจ่ม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจจากความ ต้องการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาความต้องการใกล้ชิดธรรมชาติ และอากาศที่บริสุทธิ์ และ สอดคล้องกับกัญจน์ วาทีสุนทร (2563) ที่ศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยววิถี ใหม่ (New Normal) ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโควิด 19 ของคนวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการพักผ่อนหย่อนใจและหลีกหนีความจำเจใน ชีวิตประจำวัน

2) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเด็นที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความอยากรู้อยากเห็น และการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร สอดคล้อง กับอนันญา ปาอนันต์ (2560) พบว่า เหตุผลส่วนตัวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ใน ด้านความต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก และกัญจน์ วาทีสุนทร (2563) พบว่า ข้อที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการค้นหาตนเองและเพิ่มทักษะอื่น ๆ

3) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางสังคมและความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุด

4) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านสถานภาพและ ชื่อเสียง พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสะดวกในการเดินทาง และชื่อเสียงของแหล่ง ท่องเที่ยว

จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งอารยธรรมขอมโบราณ การเป็นดินแดนภูเขาไฟ และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เป็นที่รู้จักทั่วไป รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่มีการจัดอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ หากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีการเชื่อมโยงกับสถานที่หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดก็จะส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรมีการปรับปรุงให้มีความสวยงาม ความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางได้ทุกฤดูกาล และเตรียมความพร้อมให้สามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา

2.4 ความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาความพึงพอใจการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมาก แต่ประเด็นที่ได้ความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ ความพร้อมด้านที่พัก ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมาก แต่ประเด็นที่ได้ความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว ชัดแย้งกับอนันญา ปาอนันต์ (2560) พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในส่วนที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำเนินการได้ คือการมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว จึงควรพัฒนากิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวตามศักยภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ ให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวได้นานขึ้น สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยว เกิดความประทับใจ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวทางพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความน่าสนใจ สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด มีประเด็นที่ควรเสนอแนะไว้ ดังนี้

3.1.1 ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 1) การสร้างเครือข่ายสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น เครือข่ายด้านที่พัก ด้านอาหาร รวมถึงการจัดทำข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว และใช้เวลาอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ ช่องทางออนไลน์

3.1.2 ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 1) แหล่งท่องเที่ยวควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในด้านบุคลากร ที่พัก อาหาร รวมถึงปรับปรุงเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก
- 2) เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก อาหาร สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง

3.1.3 ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

- 1) ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น บริการรถนำชม ปั่นจักรยานชมแหล่งท่องเที่ยว บริการสำหรับผู้สูงอายุ/คนพิการ
- 2) จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต

3.1.4 ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 1) การจัดกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและชุมชน คงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน การแสดงศิลปวัฒนธรรมของชุมชน การบริการนวดแผนไทย ฐานเรียนรู้การเกษตร
- 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความสวยงาม สะอาด พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบประเด็นอื่น ๆ ที่ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจเพื่อการศึกษา และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐานในโอกาสต่อไป ดังนี้

3.2.1 ควรศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อการวางแผนในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อการเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). *คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระราชูปถัมภ์.
- _____. (2565). *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร* สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-view/422>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร* (แผ่นพับ).
- _____. (2562). *การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร.
- _____. (2563). *คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563* โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรุงเทพฯ.
- _____. (2564). *เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร*. จัดโดย กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร.
- _____. (2565). *คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565* โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร กรุงเทพฯ.
- กาญจนาภรณ์ สารตะขบ. (2562). *ความต้องการการส่งเสริมและสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอลำน้ำเคียว จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ขวัญฤดา อีร์นันกูร คณิงรัตน์ คำมณี จิรจันนาฎ ถังเงิน และพันธจิตรต์ สีเหนียง. (2563). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไฟ้ – ตอง ตำบลหนองงูเห่าล้อมอำเภอมือง จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาศาสตร์เกษตรและการจัดการ*, 3, 3 (กันยายน – ธันวาคม): 38-45
- จิรดาภา สนิทจันทร์. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เจษฎา นกน้อย. (2559). การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* 36 ,2 157-169

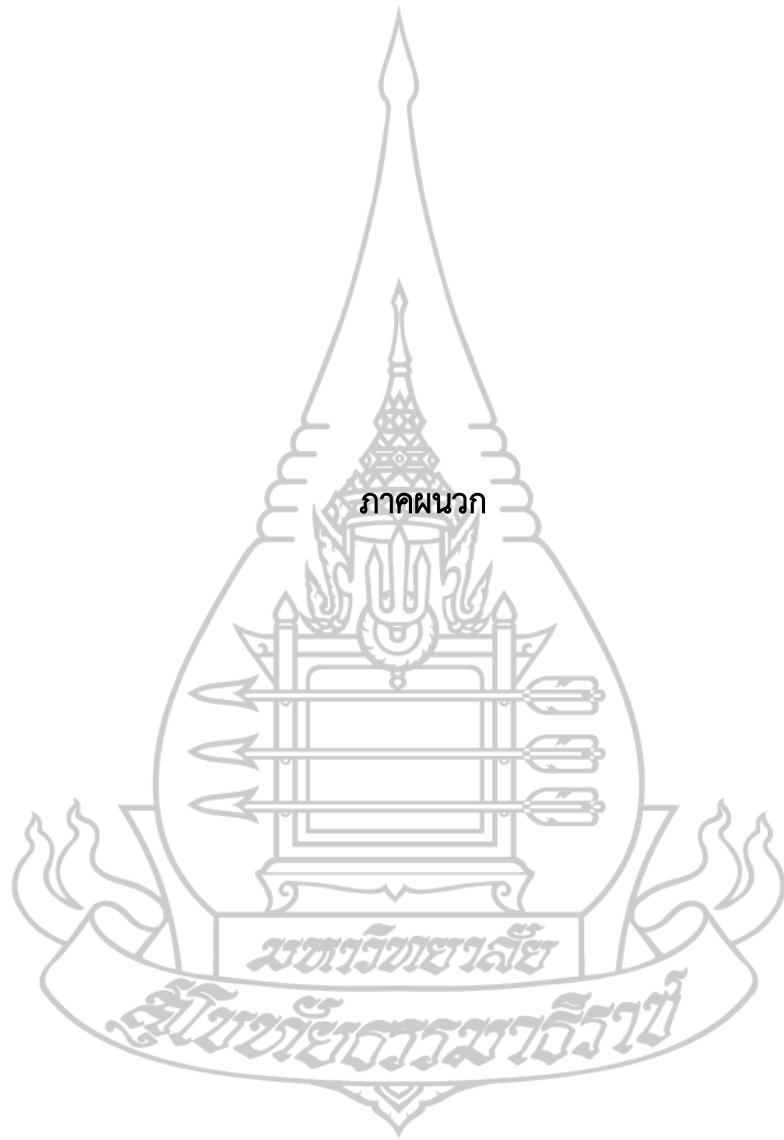
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2551). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.
- ฉัทพร เหมราสวัสดิ์. (2562). *แนวทางการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. (2537). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ณัฐรินทร์ ปริงศ์กุลธร. (2562). *แนวทางส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.
- ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป. (2557). รูปแบบและกระบวนการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal* 7, 3 :310 – 321
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2528) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/492000>
- ตัญญา เพชรสง. (2564). *แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.
- ธง คำเกิด พลารัก ไชโย เพ็ญฤทัย เสี่ยงมศิลป์ จิตรภรณ์ เกรวัตร อุดมพร เรื่องฤทธิ์ และพรทิพย์ ช่วยเพล. (2563). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนโดยองค์กรพหุภาคี ชุมชนวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่*. ปีที่ 12 ฉบับที่ 6: 432 – 450.
- นภดล แสงแข และคณะ. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี* 9, 1 (มกราคม – มิถุนายน): 122 – 135.
- นภาพร สิงห์นวล และพรนภา เตียสุธิกุล. (2563). การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนเพื่อความยั่งยืน จังหวัดสระแก้ว รายงานวิจัย วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นวลเสนห์ วงศ์เชิดธรรม. (2547). เครื่องมือวัดสำหรับการวิจัยทางนิเทศศาสตร์. ใน: *ประมวลสารชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์* (หน่วยที่ 3, น.3.3. – 93 -98). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ. (2560). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนบ้านดงเย็น ในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง. *วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ* 10,2 (พฤษภาคม – มิถุนายน): 2162-2172.

- บุษบา สุธีธร และภัสวาลี นิติเกษตรสุนทร. (2541). เจตคติและความประทับใจของชาวต่างประเทศที่ได้มาเยี่ยมประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- บุญญฤทธิ์ มหาวงศนันท์. (2560). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สูง บ้านสันติสุข-บ้านขุนกาลัง จังหวัดพะเยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.
- ประติมากร วงศ์ดี. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านของพ่อ ตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ.
- ปิยพงษ์ ยาเมฆ. (2561). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่* (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ปริศนา มั่นเภา. (2559). พฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา คลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี* ปีที่ 10 ฉบับที่ 22 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2559 หน้า 104 – 110.
- พลอยระพี ชลวณิช. (2555). แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ ฯ.
- พิมพา หิรัญกิตติ อุดม สายะพันธุ์ เกียรติ ไยบัวกลิ่น สุพรรณณี อินทร์แก้ว และสมชาย หิรัญกิตติ. (2557). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย *วารสารสุทธิปริทัศน์* ปีที่ 28 ฉบับที่ 88 ตุลาคม – ธันวาคม 2557 หน้า 362 – 384.
- เพียงฤทัย เสี่ยงศิลป์ และคณะ. (2561). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. พระนครศรีอยุธยา.
- ภณิกา ชัยปัญญา. (2565). การวัดความพึงพอใจ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 จาก https://maitree3.blogspot.com/2011/03/blog-post_18.html.
- มธุรา สวนศรี. (2559). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดปทุมธานี” *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย* ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 หน้า 69 – 79.

- มยุรี กออ่อน. (2561). การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.
- มุกิตา สร้อยเพชร และพรพรรณ บัวทอง. (2565). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ
ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2565 จาก
<https://dusitpoll.dusit.ac.th/KB/2021/601/>.
- รัชตะ จันทวรรณศิษฐ์. (2564). แรงจูงใจการท่องเที่ยว และประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อ
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการเดินทางมาท่องเที่ยว
จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- ลิลลาลี ศิริวิไลเลิศอนันต์. (2556). แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามกรอบมาตรฐาน
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในเขตตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยพะเยา. พะเยา.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2556). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา เลิศพิพัฒนานนท์. (2561). รูปแบบพฤติกรรมและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนไทย Gen Y
วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี 12, (ฉบับพิเศษ เดือนพฤษภาคม): 134-149.
- ศรัณญา ศรีทอง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน (วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- สมชาย ไชยมูลวงศ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของ
นักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาหมู่บ้านแม่แจ่ม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง
(วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่.
- สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม. (2564). จิตวิทยาและมนุษย์สัมพันธ์ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา* (หน่วยที่ 12
หน้า 17 – 39) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2566 – 2570 บุรีรัมย์.
- อาทิตยา พงษ์พรหม. (2565). เอกสารสรุปความรู้เบื้องต้น เรื่อง การเกษตรเชิงท่องเที่ยวและการจัดการ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เอกสารเผยแพร่เลขที่ 645 กรุงเทพฯ.
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ส.ป.ก.).

อนัญญา ปาอนันต์. (2560). การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.

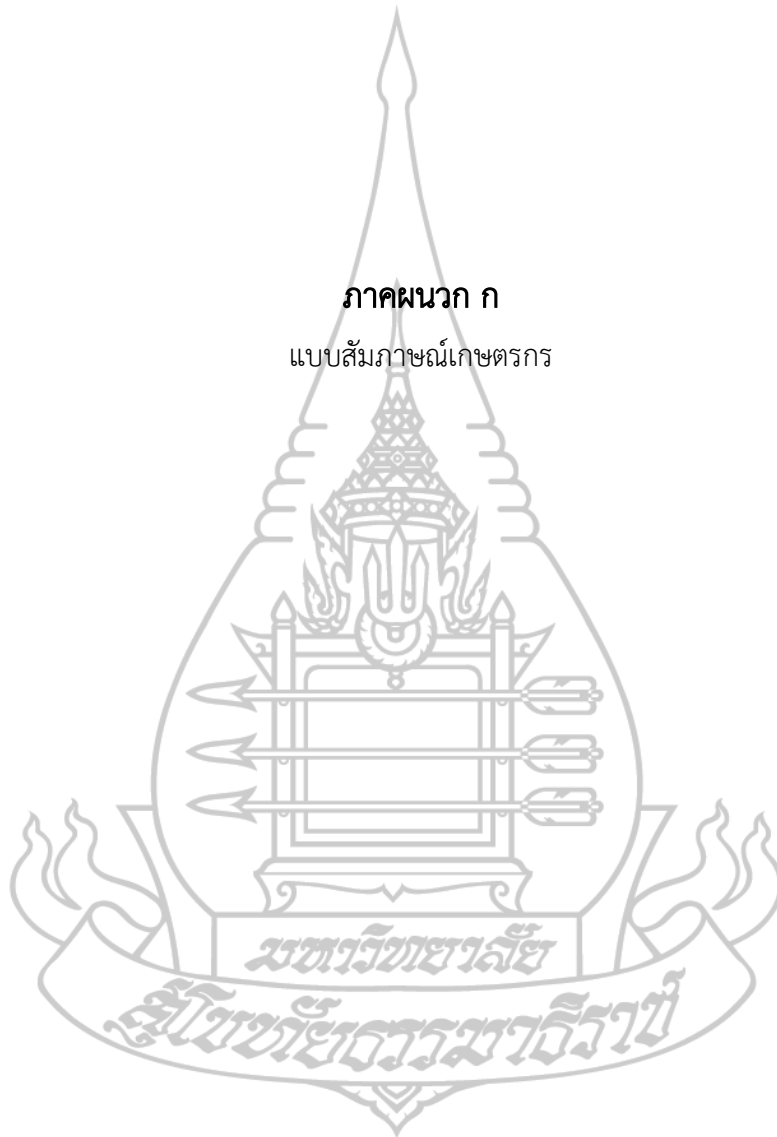
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เกษตรกร

แบบสัมภาษณ์เกษตรกรสำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือในช่องว่างที่ต้องการตอบ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() 1.ชาย () 2. หญิง

- 2.อายุ ปี (เศษเกิน 6 เดือนนับขึ้นเป็น 1 ปี)

3. สถานภาพ

() 1. โสด () 2. สมรส () 3. หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่

- 4.ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 2. ประถมศึกษา (ป.4, ป.6)

() 3. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3,มศ.3) () 4. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ม.6, มศ.5, ปวช.)

() 5. อนุปริญญา (ปวท., ปวส.) () 6. ปริญญาตรี

() 7. อื่นๆ (ระบุ).....

5. ประสบการณ์ทำการเกษตร.....ปี

6. รายได้เฉลี่ย

6.1 รายได้ในภาคเกษตร.....บาท/ปี

6.2 รายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท/ปี

7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร (ถามรวมสมาชิกทุกคนในครัวเรือน) และถ้าท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร กรุณาตอบข้อ 8

() เป็น

() ไม่เป็น

8. ถ้าท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรอะไร (เลือกได้หลายคำตอบ)

() ธ.ก.ส.

() สหกรณ์การเกษตร

() กลุ่มเกษตรกร

() วิสาหกิจชุมชน

() กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

() กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

() กลุ่มยุวเกษตรกร

() เกษตรกรรุ่นใหม่

() อาสาสมัครเกษตร

() กลุ่มอื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ท่านได้ดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นเหล่านี้ในระดับใด

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับการจัดการ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
1.1 การบริหารองค์กร เช่น โครงสร้างการบริหาร						
1.2 การบริหารจัดการพื้นที่ เช่น แผนผังแหล่งท่องเที่ยว						
1.3 การจัดการด้านความปลอดภัย						
1.4 การจัดการขยะและของเสีย						
1.5 การมีส่วนร่วมของชุมชน						
1.6 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น						
1.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ						
1.8 การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค						
1.9 การพัฒนาสินค้าเกษตร						
1.10 การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับการจัดการ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
2.1 เส้นทางเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว						
2.2 ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน						
2.3 ความพร้อมด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว						
2.4 ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว						
2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว						
2.6 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร						
2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม						
3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว						
3.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว						
3.2 การให้บริการมัคคุเทศก์ / ผู้นำชม						
3.3 ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก						
3.4 การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว						
3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูล						
3.6 การให้บริการด้านยานพาหนะนำชม						
3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสาร						
3.8 การให้บริการฝึกอบรม						
3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ						
4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
4.1 มีเทคโนโลยีการเกษตรเฉพาะที่โดดเด่น						
4.2 มีการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
4.3 มีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม / ตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม						
4.4 มีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงในบริเวณใกล้เคียง						
4.5 การได้รับรางวัล ใบรับรอง						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับการจัดการ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
4.6 ผลิตภัณฑ์การเกษตรที่โดดเด่น						
4.7 มีกิจกรรมที่หลากหลาย						
4.8 กิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร						

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง: ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ผู้ให้ข้อมูลตอบ

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา						ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	5	
1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร							
1.1 การบริหารจัดการองค์กร							
1.1.1 โครงสร้างการบริหารองค์กร							
1.1.2 การรับรู้/ปฏิบัติตามของบุคลากร							
1.1.3 อื่นๆ							
1.2 การบริหารจัดการพื้นที่							
1.2.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน							
1.2.2 การแสดงแผนผังให้กับนักท่องเที่ยว							
1.2.3 อื่นๆ.....							
1.3 การจัดการด้านความปลอดภัย							
1.3.1 เจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยไม่เพียงพอ							
1.3.2 อุปกรณ์ความปลอดภัยไม่เพียงพอ							

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	
1.3.3 อื่น ๆ						
1.4 การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว						
1.4.1 การจัดการของเสียไม่เป็นระบบ						
1.4.2 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
1.4.3 อื่น ๆ						
1.5 การยอมรับ/ความร่วมมือชุมชนโดยรอบ						
1.5.1 การประชุม/เวทีแสดงความคิดเห็น						
1.5.2 การยอมรับของชุมชน						
1.5.3 อื่น ๆ.....						
1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว						
1.6.1 ข้อมูลเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยว						
1.6.2 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
1.6.3 อื่น ๆ.....						
1.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ						
1.7.1 ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายจากการท่องเที่ยว						
1.7.2 มีการใช้สารเคมีทางการเกษตร						

1.7.3 อื่น ๆ								
1.8 การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค								
1.8.1 ไม่มีเจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลที่ชัดเจน								
1.8.2 การดำเนินการตามแผนบำรุงรักษา								
1.8.3 อื่น ๆ								
1.9 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์								
1.9.1 การรับรองสินค้า								

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	
1.9.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์						
1.9.3 อื่น ๆ.....						
1.10 การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์						
1.10.1 สื่อประชาสัมพันธ์ไม่เป็นปัจจุบัน						
1.10.2 สื่อประชาสัมพันธ์ไม่หลากหลาย						
1.10.3 อื่น ๆ.....						
2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
2.1 เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว						
2.1.1 ความสะดวกในการเดินทาง เช่น ป้ายบอกทาง						
2.1.2 สภาพความพร้อมของเส้นทาง						
2.1.3 อื่น ๆ.....						
2.2 ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน						
2.2.1 ขาดระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานบางประเภท เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต						
2.2.2 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
2.2.3 อื่น ๆ.....						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	
2.3 ความพร้อมด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว						
2.3.1 ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ เช่น บ้านพัก ห้องพัก โฮมสเตย์ เต็นท์						
2.3.2 เครื่องอำนวยความสะดวกในพื้นที่ใกล้เคียง						
2.3.3 อื่น ๆ.....						
2.4 ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว						
2.4.1 การบริการอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว						
2.4.2 ร้านอาหารไม่เพียงพอ						
2.4.3 อื่น ๆ.....						
2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว						
2.5.1 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวัน						
2.5.2 การส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอื่น ๆ						
2.5.3 อื่น ๆ.....						
2.6 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรรองรับนักท่องเที่ยว						
2.6.1 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร						
2.6.2 บุคลากรต้อนรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ						
2.6.3 อื่น ๆ.....						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา						ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	5	
2.7 การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม							
2.7.1 แหล่งท่องเที่ยวสามารถให้บริการได้ในบางฤดูกาล							
2.7.2 ไม่มีเวลาเปิด-ปิดที่ชัดเจน							
2.7.3 อื่น ๆ.....							
3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว							
3.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว							
3.1.1 การให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยว							
3.1.2 ความพร้อมของบุคลากร							
3.1.3 อื่น ๆ.....							
3.2 การให้บริการมัคคุเทศก์ / ผู้นำชม							
3.2.1 มัคคุเทศก์/ผู้นำชมยังไม่มี ความชำนาญ							
3.2.2 มัคคุเทศก์/ผู้นำชม พูดได้เฉพาะภาษาไทย							
3.2.3 อื่น ๆ.....							
3.3 ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝาก และของที่ระลึก							
3.3.1 สินค้าในร้านยังมีไม่หลากหลาย							
3.3.2 ร้านขายของฝาก ของที่ระลึกมีน้อย/ไม่ชัดเจน							
3.3.3 อื่น ๆ.....							

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	1	2	3	4	
3.4 ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว						
3.4.1 กิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยวมีน้อย						
3.4.2 ความน่าสนใจของกิจกรรมเสริม						
3.4.3 อื่น ๆ.....						
3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูล						
3.5.1 บุคลากรขาดทักษะในการให้ความรู้						
3.5.2 เอกสาร/ชุดข้อมูลความรู้ไม่เพียงพอ						
3.5.3 อื่น ๆ.....						
3.6 การให้บริการด้านยานพาหนะนำชม						
3.6.1 การบริการด้านยานพาหนะนำชม						
3.6.2 พาหนะนำชมอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์						
3.6.3 อื่น ๆ.....						
3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสาร						
3.7.1 ระบบสื่อสารพื้นฐาน						
3.7.2 การใช้งานระบบสาธารณูปโภค						
3.7.3 อื่น ๆ.....						
3.8 การให้บริการฝึกอบรม						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	1	2	3	4	
3.8.1 ความพร้อมของสถานที่ อบรม						
3.8.2 ความพร้อมของบุคลากร						
3.8.3 อื่น ๆ.....						
3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและ คนพิการ						
3.9.1 กิจกรรมเสริมสำหรับ ผู้สูงอายุ/คนพิการ						
3.9.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวก สะดวกผู้สูงอายุ/คนพิการ						
3.9.3 อื่น ๆ.....						
4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร						
4.1 เทคโนโลยีการเกษตรเฉพาะที่โดดเด่น						
4.1.1 เทคโนโลยีการเกษตรที่โดดเด่น ที่เป็นต้นแบบ						
4.1.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยี						
4.1.3 อื่น ๆ.....						
4.2 การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจ พอเพียง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
4.2.1 การทำการเกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียงหรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
4.2.2 การถ่ายทอดความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง						
4.2.3 อื่น ๆ.....						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มีปัญหา	1	2	3	4	
4.3 สภาพธรรมชาติที่มีความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว						
4.3.1 ความดึงดูดใจของสถานที่						
4.3.2 การตกแต่งสถานที่/ภูมิทัศน์						
4.3.3 อื่น ๆ.....						
4.4 ความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว						
4.4.1 แหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงอยู่ไกลเกิน 20 กม.						
4.4.2 แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมีจำนวนน้อย						
4.4.3 อื่น ๆ.....						
4.5 การได้รับรางวัล ใบรับรอง						
4.5.1 ใบรับรองด้านการเกษตร เช่น GAP						
4.5.2 ใบรับรองด้านอื่นๆ						
4.5.3 อื่น ๆ.....						
4.6 ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร						
4.6.1 ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น						
4.6.2 ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์						
4.6.3 อื่น ๆ.....						
4.7 ความโดดเด่นและหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว						
4.7.1 มีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว						
น้อย						

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับของปัญหา					ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี ปัญหา	1	2	3	4	
4.7.2 ความน่าสนใจของ กิจกรรม						
4.7.3 อื่น ๆ.....						
4.8 การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำ กิจกรรมกับเกษตรกร						
4.8.1 การเรียนรู้วิถีชีวิต เกษตรกร						
4.8.2 การร่วมทำกิจกรรมกับ นักท่องเที่ยว						
4.8.3 อื่น ๆ.....						

ข้อเสนอแนะ (เพิ่มเติม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์
นายสุราษฎร์ แก้วอารี

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวสำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์
- ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
- ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือในช่องว่างที่ต้องการตอบ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

1. เพศ
 () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ ปี (เศษเกิน 6 เดือนนับขึ้นเป็น 1 ปี)
3. สถานภาพ
 () 1. โสด () 2. สมรส () 3. หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่
3. ระดับการศึกษา
 () 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 2. ประถมศึกษา (ป.4, ป.6)
 () 3. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3,มศ.3) () 4. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 (ม.6, มศ.5, ปวช.)
 () 5. อนุปริญญา (ปวท., ปวส.) () 6. ปริญญาตรี
 () 7. อื่นๆ (ระบุ).....

5. อาชีพหลัก

- () 1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ () 2. เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว
 () 3. ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท () 4. นักเรียน/นักศึกษา
 () 5. พ่อบ้าน/แม่บ้าน () 6. อื่นๆ (ระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ย.....บาท/เดือน

7. ภูมิลำเนาปัจจุบัน

- () 1 ภาคกลาง () 2 ภาคเหนือ
 () 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () 4 ภาคตะวันออก
 () 5 ภาคตะวันตก () 6. ภาคใต้

8. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง บาท

9. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว

- () 1. ท่องเที่ยวคนเดียว () 2. ท่องเที่ยวกับเพื่อน
 () 3. ท่องเที่ยวกับครอบครัว () 4. ทัศนศึกษา/ดูงาน
 () 5. อื่น ๆ ระบุ.....

10. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวโดยยานพาหนะใด

- () 1. รถยนต์ส่วนตัว () รถโดยสารสาธารณะ/รถรับจ้าง
 () 3. รถเช่า () รถจักรยานยนต์

11. จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับท่าน (นับรวมท่านด้วย)

- () 1. จำนวน 1 คน () 2. จำนวน 2 – 5 คน
 () 3. จำนวน 6 – 9 คน () 4. จำนวน 10 คน ขึ้นไป

12. ช่วงเวลาที่ท่านเดินทางมาท่องเที่ยว

- () 1. วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ () 2. วันหยุดเทศกาลต่าง ๆ
 () 3. วันหยุดช่วงปิดภาคเรียน () 4. วันทำงานปกติ (จันทร์ – ศุกร์)
 () 5. อื่น ๆ ระบุ.....

13. ประสบการณ์การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- () 1. เคย () 2. ไม่เคย

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	ระดับของแรงจูงใจ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
1. แรงจูงใจทางกายภาพ						
1.1 ความต้องการพักผ่อนร่างกาย						
1.2 การรักษาสุขภาพ						
1.3 การหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจ						
1.4 ต้องการสัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ						
1.5 ต้องการหาประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่						
1.6 ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว						
1.7 ต้องการเลือกซื้อสินค้า/ผลิตภัณฑ์ทาง การเกษตร						
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม						
2.1 อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน						
2.2 ต้องการศึกษารเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร						
2.3 การนำเสนอภูมิปัญญาที่น่าสนใจ						
2.4 ต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง						
3. แรงจูงใจทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล						
3.1 ต้องการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่กับบุคคล อื่น						
3.2 ต้องการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัว และกลุ่มเพื่อน						
3.3 การมีกิจกรรมเสริมสำหรับนักท่องเที่ยว						
3.4 การใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุด						

แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	ระดับของแรงจูงใจ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
4. แรงจูงใจทางทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง						
4.1 ความต้องการพัฒนาตนเอง เช่น การจัดอบรม การประชุม						
4.2 ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว						
4.3 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อ ต่างๆ						
4.4 นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยว						
4.5 ความสะดวกในการเดินทาง						

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

คำชี้แจง: ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ผู้ให้ข้อมูลตอบ

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
1.1 การบริหารองค์กร เช่น แผนผังการบริหาร องค์กร						
1.2 การบริหารจัดการพื้นที่ เช่น แผนผังแหล่ง ท่องเที่ยว						
1.3 การจัดการด้านความปลอดภัย						
1.4 การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว						
1.5 การยอมรับ/ความร่วมมือชุมชนโดยรอบ เช่น ชุมชนโดยรอบมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว						
1.6 การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่ง ท่องเที่ยว เช่น การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียง						

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
1.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ						
1.8 การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบสาธารณูปโภคพร้อมใช้ตลอดเวลา						
1.9 การส่งเสริมการขาย การเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ เช่น สินค้ามีความหลากหลาย มี มาตรฐานสินค้า						
1.10 การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์						
2. การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
2.1 เส้นทางเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว						
2.2 ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน						
2.3 ความพร้อมด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว						
2.4 ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการ นักท่องเที่ยว						
2.5 การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว						
2.6 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร						
2.7 การกำหนดช่วงเวลาท่องเที่ยวที่เหมาะสม						
3. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว						
3.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว						
3.2 การให้บริการมัคคุเทศก์ / ผู้นำชม						
3.3 ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ ระลึก						
3.4 ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่ง ท่องเที่ยว						
3.5 การให้บริการด้านความรู้และข้อมูล						
3.6 การให้บริการด้านยานพาหนะนำชม						
3.7 การให้บริการติดต่อสื่อสาร						

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	1	2	3	4	5	
3.8 การให้บริการฝึกอบรม						
3.9 การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ						
4. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร						
4.1 มีเทคโนโลยีการเกษตรเฉพาะที่โดดเด่น						
4.2 มีการทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						
4.3 มีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม / ตกแต่งพื้นที่ ให้สวยงาม						
4.4 มีแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงในบริเวณ ใกล้เคียง						
4.5 การได้รับรางวัล ใบรับรอง						
4.6 ผลผลิตทางการเกษตรที่โดดเด่น						
4.7 มีกิจกรรมที่หลากหลาย						
4.8 กิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกร						

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

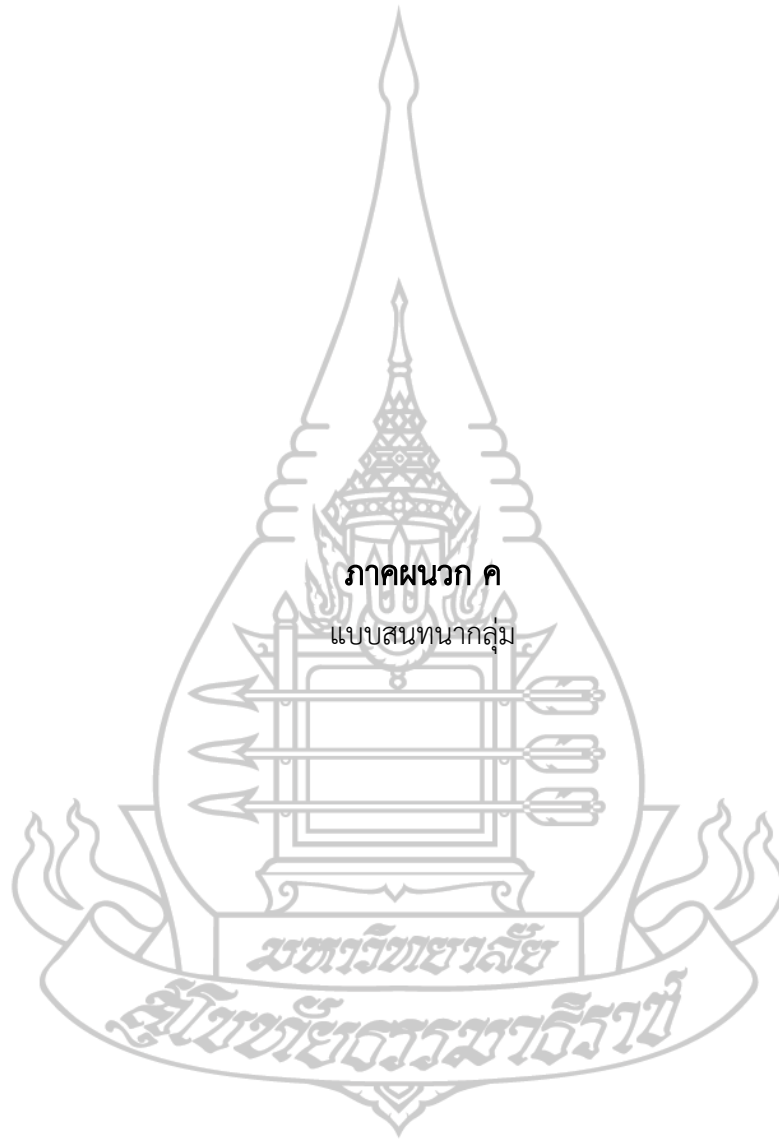
.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์

นายสุราษฎร์ แก้วอารี

ภาคผนวก ค
แบบสันทนากลุ่ม

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

แบบสนทนากลุ่ม
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์

ประเด็นที่ 1 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 4 การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปและวิเคราะห์

.....

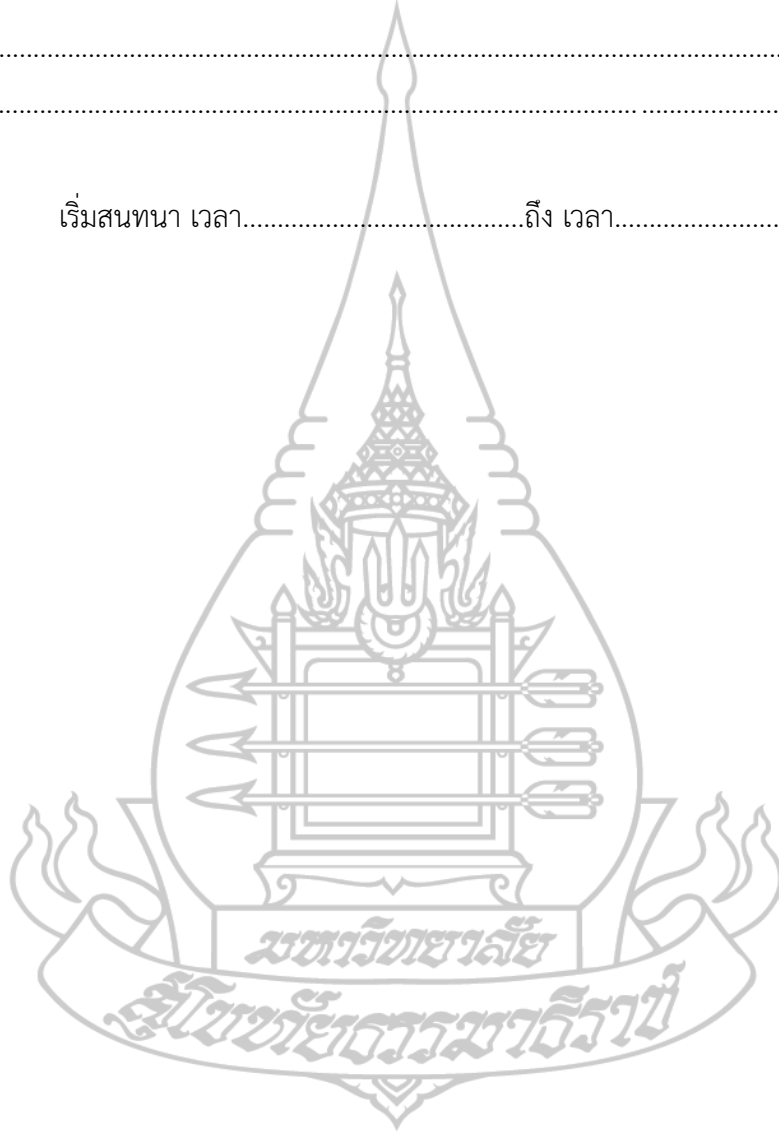
.....

.....

.....

.....

เริ่มสนทนา เวลา.....ถึง เวลา.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุราษฎร์ แก้วอารี
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2540
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอช้างน้ำ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

